RP 211/2026 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av bestämmelserna om företagsomstrukturering i skattelagstiftningen och av vissa andra lagar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet, inkomstskattelagen och lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen ändras.

Det föreslås att det till lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet fogas bestämmelser om skattemässigt neutral systerbolagsfusion utan vederlag. Systerbolagsfusion utan vederlag möjliggörs också i situationer där det övertagande bolaget indirekt ägs av det överlåtande bolagets aktieägare. Till lagen fogas också bestämmelser om fission som genomförs genom bolagisering och om allokering av aktievederlag vid fission av bostadsaktiebolag och ömsesidiga fastighetsaktiebolag samt om hänförande av anskaffningsutgiften för aktier i det överlåtande bolaget till aktier i offentligt noterade övertagande bolag och i det överlåtande bolaget. Det föreslås dessutom att maximibeloppet för penningvederlag vid fusion och fission höjs. En skattemässigt neutral verksamhetsöverlåtelse möjliggörs också i situationer med negativ nettoapport. Dessutom preciseras lagens ordalydelse så att den omfattar företagsomstruktureringar mellan bolag inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Dessutom föreslås det att inkomstskattelagen ändras så att det övertagande samfundet har rätt att dra av det överlåtande samfundets förlust också när samfunden har hört till samma koncern från ingången av förluståret. Samtidigt görs bestämmelsen om beskattning av dividend från bolag som inte är offentligt noterade tydligare så att med aktiernas matematiska värde avses det matematiska värdet för bolagets aktier vid utgången av skatteåret.

Dessutom föreslås det att lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen ändras så att det matematiska värdet för ett bolags aktier vid fusion och delning alltid räknas ut på nytt för det skatteår då företagsomstruktureringen genomförs. Vidare tydliggörs och förenhetligas uträkningen av aktiernas matematiska värde i samband med aktieemissioner. I lagen föreslås dessutom bestämmelser om beaktande av negativ nettoapport vid uträkningen av det matematiska värdet och jämförelsevärdet.

Syftet med propositionen är att revidera och göra bestämmelserna om företagsomstruktureringar mer flexibla, göra beskattningsprocesserna smidigare och minska de skattskyldigas och Skatteförvaltningens administrativa börda.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2027.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL 1
MOTIVERING 4
1 Bakgrund och beredning 4
1.1 Bakgrund 4
1.2 Beredning 5
2 Nuläge och bedömning av nuläget 5
2.1 Lagstiftning och praxis 5
2.1.1 Direktivet om företagsomstruktureringar 5
2.1.2 Fusion 6
2.1.3 Fission 8
2.1.4 Penningvederlagets belopp 12
2.1.5 Verksamhetsöverlåtelse 13
2.1.6 Fusioners och fissioners inverkan på rätten att dra av förluster 15
2.1.7 Tillämpningsområdet för bestämmelserna om företagsomstruktureringar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet 17
2.1.8 Överlåtelsebeskattning i samband med företagsomstruktureringar 17
2.1.9 Uträkning av aktiernas matematiska värde vid fusion och delning 18
2.1.10 Matematiskt värde i samband med emissioner 21
3 Målsättning 23
4 Förslagen och deras konsekvenser 23
4.1 De viktigaste förslagen 23
4.1.1 Fusion utan vederlag 23
4.1.2 Fission som genomförs genom bolagisering 23
4.1.3 Allokering av aktievederlag vid fission av fastighetsaktiebolag 24
4.1.4 Hänförande av anskaffningsutgiften för det överlåtande bolagets aktier 24
4.1.5 Penningvederlagets belopp 25
4.1.6 Negativ nettoapport 25
4.1.7 Fusioners och fissioners inverkan på rätten att dra av förluster 26
4.1.8 Tillämpningsområdet för bestämmelserna om företagsomstruktureringar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet 26
4.1.9 Aktiernas matematiska värde vid fusion och delning 26
4.1.10 Matematiskt värde i samband med emissioner 27
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna 28
4.2.1 Konsekvenser för de offentliga finanserna 28
4.2.2 Konsekvenser för skattskyldiga 29
4.2.3 Konsekvenser för myndigheterna 30
5 Alternativa handlingsvägar 31
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser 31
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet 35
6 Remissvar 37
7 Specialmotivering 39
7.1 Lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 39
7.2 Inkomstskattelagen 44
7.3 Inkomstskattelagen 45

7.4 Lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen 46
8 Ikraftträdande 48
LAGFÖRSLAG....49
1. Lag om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 49
2. Lag om ändring av 33 b och 123 § i inkomstskattelagen 52
3. Lag om temporär ändring av 33 b § i inkomstskattelagen....53
4. Lag om ändring av lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen 54
BILAGA....57
PARALLELLTEXTER....57
1. Lag om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 57
2. Lag om ändring av 33 b och 123 § i inkomstskattelagen 63
3. Lag om temporär ändring av 33 b § i inkomstskattelagen....65
4. Lag om ändring av lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen 67

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968), nedan *näringsskattelagen*, trädde i kraft den 1 januari 1969. I den ursprungliga lagen ingick i fråga om företagsomstruktureringar endast en bestämmelse om fusion. Senare togs i näringsskattelagen också in en bestämmelse om verksamhetsöverlåtelse. Anslutningen till Europeiska unionen (EU) vid ingången av 1995 förpliktade Finland att sätta i kraft direktivet om ett gemensamt beskattningssystem för fusion, fission, överföring av tillgångar och utbyte av aktier eller andelar som berör bolag i olika medlemsstater (det nuvarande 2009/133/EG, direktivet om företagsomstruktureringar), som möjliggjorde skatteneutral fusion, fission, verksamhetsöverlåtelse och aktieutbyte också i gränsöverskridande situationer mellan medlemsstaterna. Näringsskattelagens gällande bestämmelser om företagsomstruktureringar grundar sig faktiskt på direktivet om företagsomstruktureringar. I näringsskattelagens bestämmelser om företagsomstruktureringar har det senare gjorts vissa ändringar, senast de ändringar i anslutning till beskattningen av aktiebyte som trädde i kraft i slutet av 2025[1]. Det har dock inte gjorts någon total översyn av bestämmelserna om företagsomstruktureringar.

Bestämmelser om de bolagsrättsliga förutsättningarna för företagsomstruktureringar finns i aktiebolagslagen (624/2006). Aktiebolagslagens bestämmelser om företagsomstruktureringar omfattar bestämmelser om nationell fusion och delning samt om gränsöverskridande fusion och delning. Det finns inga bolagsrättsliga specialbestämmelser om verksamhetsöverlåtelse och aktiebyte. I EU:s bolagsdirektiv (2017/1132) har en stor del av EU:s bolagsrättsliga regler samlats till ett enda direktiv. Europeiska kommissionen har föreslagit ändringar i bolagsdirektivet som grundar sig på genomförandet av det bolagsrättsliga direktivet om gränsöverskridande omstruktureringar (EU 2019/2121, ändringsdirektivet). Justitieministeriet tillsatte den 23 april 2021 ett projekt[2] som syftade till att genomföra de bolagsrättsliga bestämmelserna i ändringsdirektivet. Syftet med ändringarna var att underlätta överföring av säte till en annan medlemsstat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), bedrivande av verksamhet i en annan medlemsstat samt gränsöverskridande fusioner och delningar i enlighet med direktivet. Som ett resultat av projektet gjordes i aktiebolagslagen ändringar bland annat i fråga om gränsöverskridande företagsomstruktureringar. I projektets uppdrag ingick inte att bedöma behoven att ändra den skatterättsliga regleringen.

Enligt 81 § i grundlagen ska det föreskrivas om skatt genom lag. Lagens ordalydelse erbjuder dock inte en entydig lösning i alla situationer och därför söks i oklara fall stöd bland annat i direktiv, förarbetena till lagen och rättspraxis. Det finns därför rikligt med både nationell och EU-rättslig rättspraxis om företagsomstruktureringar, vilket har inverkat på tillämpningen av bestämmelserna om företagsomstruktureringar och för sin del säkerställt att målen med bestämmelserna uppnås.

En revidering av bestämmelserna om företagsomstruktureringar i näringsskattelagen behövs för att skattelagstiftningen bättre ska motsvara den gällande bolagsrättsliga regleringen och etablerad rättspraxis samt stödja företagens förutsättningar för affärsverksamhet. Statsminister

---

[1] RP 125/2025 rd

[2] Justitieministeriets projekt OM022:00/2021, Genomförandet av ett bolagsrättsligt direktiv om gränsöverskridande företagsomstruktureringar.

Petteri Orpos regering enades vid halvtidsöverläggningarna i april 2025 om en plan för de offentliga finanserna 2026–2029. Enligt regeringens tillväxtpaket vid halvtidsöverläggningarna måste beskattningen utvecklas så att kapital ges bästa möjliga omständigheter för tillväxt. Enligt vad man enades om i tillväxtåtgärderna vid halvtidsöverläggningarna ska det, när det gäller bestämmelserna om företagsomstruktureringar, göras en helhetsbedömning av ändringsbehoven, och behövliga ändringar göras. Vid regeringens ramförhandlingar i april 2026 fattade regeringen beslut om att bestämmelserna om företagsomstruktureringar ska göras mer flexibla och revideras utifrån en promemoria som utarbetats vid finansministeriet.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid finansministeriet i samarbete med Skatteförvaltningen.

Beredningsunderlaget till propositionen finns i den offentliga tjänsten på adressen https://valtioneuvosto.fi/sv/projekt med identifieringskoden VM049:00/2026.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Lagstiftning och praxis

2.1.1 Direktivet om företagsomstruktureringar

Bestämmelserna om företagsomstruktureringar i näringsskattelagen baserar sig på direktivet om företagsomstruktureringar. Direktivet om företagsomstruktureringar gäller bland annat gränsöverskridande fusioner, fissioner, verksamhetsöverlåtelser och aktiebyten. Direktivet har i Finland genomförts på ett enhetligt sätt så att det är tillämpligt på både nationella och gränsöverskridande situationer. Därför sträcker sig dess tolkningsverkan också till rent inhemska företagsomstruktureringar.

I regeringens proposition om ändring av de stadganden angående omstruktureringar av företag som ingår i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (RP 177/1995 rd) genom vilken direktivet om företagsomstruktureringar genomfördes konstateras det att syftet med direktivet är att undanröja skattemässiga hinder för omstruktureringar inom Europeiska unionens område dock utan att äventyra medlemsstaternas skattemässiga intressen. Undanröjandet av de skattemässiga hindren förväntas förbättra företagens konkurrenskraft och konkurrensförhållanden samt produktivitet. Strävan är att nå målet så att omstruktureringar som uppfyller vissa villkor kan genomföras utan att de medför direkta skattepåföljder för de samfund som omstruktureras eller deras delägare. En förutsättning är dock att anskaffningsutgifterna för tillgångarna och andra överförda utgifter avdras vid beskattningen av det övertagande samfundet på samma sätt som de skulle ha avdragits vid beskattningen av det samfund som överlåter tillgångarna. Beskattningen uppskjuts alltså till den tidpunkt då följande överlåtelse av egendom efter omstruktureringen äger rum. Uppskjutande av beskattningen förutsätter således att kontinuitetsprincipen iakttas i beskattningen av de företag och aktieägare som deltar i omstruktureringen.

Bestämmelserna i direktivet om företagsomstruktureringar är minimibestämmelser, vilket innebär att det i direktivet föreskrivs om den miniminivå som ska iakttas. Den nationella lagstiftningen ska ge företagsomstruktureringar sådana skatteförmåner som avses i direktivet, och den nationella lagstiftningen får inte ställa ytterligare villkor för skatteneutralitet vid företagsomstruktureringar.

2.1.2 Fusion

I 52 a och 52 b § i näringsskattelagen föreskrivs det om förutsättningarna för skatteneutral fusion. Enligt 52 a § i näringsskattelagen avses med fusion arrangemang där

1) ett eller flera aktiebolag (*överlåtande bolag*) genom upplösning utan likvidationsförfarande överför alla sina tillgångar och skulder till ett annat aktiebolag (*övertagande bolag*) och där aktieägarna i det överlåtande bolaget som vederlag får nya aktier som emitteras eller egna aktier som innehas av det övertagande bolaget, i förhållande till de aktier de ägde; som vederlag får också lämnas pengar, dock högst tio procent av det sammanlagda nominella värdet av de aktier som lämnas som vederlag eller, om nominellt värde saknas, av den del av det inbetalade aktiekapitalet som motsvarar aktierna, eller

2) ett överlåtande bolag genom upplösning utan likvidationsförfarande överför alla sina tillgångar och skulder till ett övertagande bolag som innehar alla aktier som representerar det överlåtande bolagets aktiekapital, eller till ett aktiebolag som helt ägs av ett sådant bolag.

I 52 b § i näringsskattelagen föreskrivs det om kontinuitetsprincipen och beskattningen av aktieägare. Enligt den bestämmelsen anses ett överlåtande bolag inte upplösas vid beskattningen. Anskaffningsutgifter och andra avdragbara utgifter som inte dragits av vid beskattningen av det överlåtande bolaget dras av vid beskattningen av det övertagande bolaget på samma sätt som de skulle ha dragits av vid beskattningen av det överlåtande bolaget. Vinst som uppkommit vid fusion av bolag är inte skattepliktig inkomst och förlust är inte en avdragbar utgift. Vid beskattningen av aktieägarna i det överlåtande bolaget betraktas inte utbytet av aktier mot aktier i det övertagande bolaget som överlåtelse av aktier. Som anskaffningsutgift för aktier som erhållits som fusionsvederlag räknas ett belopp som motsvarar anskaffningsutgiften för aktier i det överlåtande bolaget. Till den del som pengar erhålls som fusionsvederlag betraktas fusionen som överlåtelse av aktier.

Hänvisningsbestämmelsen i 28 § i inkomstskattelagen (1535/1992) möjliggör skatteneutral fusion också för samfund som beskattas enligt inkomstskattelagen.

I 16 kap. i aktiebolagslagen föreskrivs det bland annat om tillämpningsområdet för nationella fusioner och gränsöverskridande fusioner, definitioner samt genomförande av fusioner. Ett aktiebolag (*överlåtande bolag*) kan fusioneras med ett annat aktiebolag (*övertagande bolag*) så att det överlåtande bolagets tillgångar och skulder övergår till det övertagande bolaget, varvid det överlåtande bolagets aktieägare som fusionsvederlag får aktier i det övertagande bolaget. Fusionsvederlaget får också bestå av pengar samt av annan egendom och åtaganden. Fusionen kan ske genom en absorptionsfusion så att ett eller flera bolag fusioneras med det övertagande bolaget eller genom en kombinationsfusion där minst två överlåtande bolag fusioneras genom att tillsammans bilda ett övertagande bolag. Vid en absorptionsfusion, till exempel en dotterbolagsfusion, kan aktieägarna i det överlåtande bolaget med sitt samtycke avstå från sin rätt att få ett fusionsvederlag.

Trepartsfusion

Enligt aktiebolagslagen är en trepartsfusion en absorptionsfusion där en annan part än det övertagande bolaget helt eller delvis ger fusionsvederlag. I praktiken ges fusionsvederlaget av ett bolag som hör till samma koncern som det övertagande bolaget, oftast av koncernens moderbolag. Det är också möjligt att till exempel det övertagande bolagets moderbolag ger ett aktievederlag och det övertagande bolaget ett penningvederlag. Finlands skattelagstiftning eller

direktivet om företagsomstruktureringar innehåller inga särskilda bestämmelser om trepartsfusion. Ordalydelsen i fusionsbestämmelsen förutsätter att aktier i det övertagande bolaget ges som aktievederlag. Ordalydelsen motsvarar till denna del ordalydelsen i direktivet om företagsomstruktureringar. Högsta förvaltningsdomstolen har i sitt opublicerade beslut HFD 2000 T 2346 konstaterat att det inte är fråga om en skatteneutral företagsomstrukturering, om aktievederlaget ges av någon annan än det övertagande bolaget. En sådan trepartsfusion mot vederlag som aktiebolagslagen tillåter har i praktiken på grund av beskattningen blivit ett teoretiskt fusionssätt.

I avsaknad av möjlighet till trepartsfusion kan ett i företagsekonomiskt hänseende likadant resultat nås genom flera på varandra följande företagsomstruktureringar. Till exempel kan ett bolag först fusioneras med sitt moderbolag, varefter moderbolaget överför den övertagna affärsverksamheten vidare till ett dotterbolag genom en verksamhetsöverlåtelse. I den juridiska litteraturen[3] har det i stor utsträckning framförts att trepartsfusion bör möjliggöras också i beskattningen, eftersom den skulle förenkla och försnabba arrangemangen och minska tillhörande transaktionskostnader.

Fusion utan vederlag

En absorptionsfusion kan kallas en vanlig fusion där det övertagande bolaget inte alls äger aktier i det överlåtande bolaget eller endast äger en del av aktierna (*blandad fusion*). På vanliga fusioner och blandade fusioner tillämpas aktiebolagslagens bestämmelser om absorptionsfusion, vilka möjliggör en fusion utan vederlag. Vid en blandad fusion kan det övertagande bolaget enligt aktiebolagslagen inte ge sig självt fusionsvederlag.

Enligt näringsskattelagen förutsätts vid en fusion i regel att aktieägarna i det överlåtande bolaget som vederlag får aktier i det övertagande bolaget i förhållande till sina ägarandelar. Enligt 52 a § 2 punkten i näringsskattelagen är en fusion utan vederlag möjlig i beskattningshänseende när det är fråga om en direkt dotter- eller systerbolagsfusion. Vid beskattningen av aktieägare överförs anskaffningsutgiften för aktier i det överlåtande bolaget i allmänhet till anskaffningsutgiften för aktier i det övertagande bolaget, och arrangemanget betraktas inte som skattepliktig överlåtelse. I enlighet med kontinuitetsprincipen förändras inte heller aktiernas ägartid i samband med arrangemanget.

I rättspraxis har en fusion utan vederlag godkänts i flera situationer som avviker från ordalydelsen i bestämmelsen. Fusionsvederlag har inte krävts till exempel i fallet HFD 13.11.2007 T 2903 när moderbolaget ägde aktierna i det överlåtande bolaget delvis direkt, delvis via det i sin ägo varande övertagande bolaget eller i fallet HFD 2011:2 när det övertagande bolaget ägde 50 procent av aktierna i det överlåtande bolaget och de övriga aktierna ägdes av fyra fysiska personer (de fysiska personerna gavs vederlag). I nämnda beslut ansåg högsta förvaltningsdomstolen att fusionerna skulle betraktas som sådana fusioner som kan jämföras med fusioner som avses i 52 a § i näringsskattelagen och på vilka kontinuitetsprincipen i 52 b § i näringsskattelagen kunde tillämpas. I beslut HFD 2021:35 förutsattes inget fusionsvederlag när fusionen inte påverkade de inbördes ägarförhållandena mellan ägarna, och i beslut HFD 2023:75 godkändes en fusion utan vederlag när det överlåtande och det övertagande bolagets slutliga innehav var lika. I de två senare fallen blev aktieägarnas direkta innehav i det överlåtande bolaget indirekt till följd av fusionen. I fallet HFD 2024:102 tillämpades vid

[3] Bland andra Penttilä, Seppo: EVL:n ja OYL:n välinen jännite osakeyhtiöiden sulautumisessa– lainsäätäjän unohtama ongelma. Minne menet vero-oikeus? 2013, s. 157–170, Immonen, Raimo: Yritysjärjestelyt 2024, Järvenoja, Markku: Yritysjärjestelyjen verotus 2022 (på finska).

beskattningen kontinuitetsprincipen på en fusion utan vederlag och aktieägarnas anskaffningsutgift blev en del av anskaffningsutgiften för aktierna i det andra bolaget. Däremot ändrades vid fusionen inte förvärvstidpunkten för de aktier som ägdes före fusionen och till vilkas anskaffningsutgift anskaffningsutgiften för aktierna i det överlåtande bolaget överfördes, och således överfördes inte ägartiden vid arrangemanget.

I centralskattenämndens lagakraftvunna förhandsavgörande CSN:2025/38 ansågs däremot en fusion enligt aktiebolagslagens bestämmelser om systerbolagsfusion utan vederlag inte vara en fusion enligt 52 a § i näringsskattelagen, eftersom det överlåtande bolagets direkta moderbolags ägande inte skulle ha fortsatt. I detta fall ingick alla de fusionerande bolagen i samma koncern. Det hade ingen betydelse att koncernens moderbolag indirekt ägde det överlåtande bolaget och direkt ägde det övertagande bolaget när det överlåtande bolagets direkta moderbolag avstod från sitt aktieinnehav till förmån för ett annat bolag inom koncernen. Enligt centralskattenämnden var det således inte fråga om ett sådant uppskov med beskattningen som avses i direktivet om företagsomstruktureringar.

2.1.3 Fission

I 52 c § i näringsskattelagen finns bestämmelser om total fission och partiell fission. Enligt 1 mom. i den paragrafen avses med fission ett i 1 och 2 punkten avsett arrangemang där aktieägarna i det överlåtande bolaget, i förhållande till de aktier de ägde, som vederlag får nya aktier som emitteras eller egna aktier som innehas av vart och ett av de övertagande bolagen; som vederlag får också lämnas pengar, dock högst tio procent av det nominella värdet av de aktier som lämnas som vederlag eller, om nominellt värde saknas, av den del av det inbetalade aktiekapitalet i bolaget som motsvarar aktierna och där

1) ett aktiebolag upplöses utan likvidationsförfarande så att dess tillgångar och skulder överförs till två eller flera aktiebolag (*total fission*), eller

2) ett aktiebolag utan likvidationsförfarande och utan att det upplöses överför en eller flera verksamhetsgrenar som sådana till ett eller flera aktiebolag och lämnar åtminstone en verksamhetsgren i det överlåtande bolaget (*partiell fission*).

Enligt 52 c § 2 och 3 mom. i näringsskattelagen avses med verksamhetsgren alla tillgångar och ansvarsförbindelser i en del av ett bolag som från organisatorisk synpunkt utgör en oberoende verksamhet, det vill säga en enhet som kan fungera på egen hand. Vid fission iakttas dessutom vad som i 52 b § föreskrivs om fusion. Enligt hänvisningsbestämmelsen betraktas vid beskattningen av aktieägarna i det överlåtande bolaget inte utbytet av aktier mot aktier i det övertagande bolaget som överlåtelse av aktier. Som anskaffningsutgift för aktier som erhållits som fissionsvederlag räknas ett belopp som motsvarar anskaffningsutgiften för aktier i det övertagande bolaget. Till den del som pengar erhålls som fissionsvederlag betraktas fissionen som överlåtelse av aktier.

Enligt 52 c § 5 mom. i näringsskattelagen betraktas som anskaffningsutgift för aktierna i det övertagande bolaget den del av anskaffningsutgiften för det överlåtande bolagets aktier som motsvarar den del av det överlåtande bolagets nettoförmögenhet som överförts till det övertagande bolaget. Vid partiell fission betraktas som anskaffningsutgift för aktierna i det överlåtande bolaget den del av anskaffningsutgiften för det överlåtande bolagets aktier som motsvarar den del av det överlåtande bolagets nettoförmögenhet som blivit kvar i bolaget. Om det dock är uppenbart att förhållandet mellan de nettoförmögenheter som vid total fission överförs till de övertagande bolagen, eller förhållandet mellan de nettoförmögenheter som vid partiell fission blir kvar i det överlåtande bolaget och de nettoförmögenheter som överförs till

det övertagande bolaget, väsentligt avviker från förhållandet mellan det gängse värdet av dessa bolags aktier, används som fördelningsgrund för anskaffningsutgiften förhållandet mellan aktiernas gängse värde.

Hänvisningsbestämmelsen i 28 § i inkomstskattelagen möjliggör skatteneutral fission också för samfund som beskattas enligt inkomstskattelagen.

I 17 kap. i aktiebolagslagen föreskrivs det bland annat om tillämpningsområdet för nationella delningar och gränsöverskridande delningar, definitioner samt genomförande av delning. Ett aktiebolag (*ursprungligt bolag*) kan delas så att dess tillgångar och skulder helt eller delvis övergår till ett eller flera aktiebolag (*övertagande bolag*), varvid det ursprungliga bolagets aktieägare som delningsvederlag får aktier i det övertagande bolaget. Delningsvederlaget får också bestå av pengar samt av annan egendom och åtaganden. Delningen kan ske som en total delning eller en partiell delning till såväl ett nybildat som ett verksamt bolag. Sätten att verkställa en delning kompletterades från och med den 31 januari 2023 med delning som genomförs genom bolagisering, där en del av tillgångarna och skulderna hos det ursprungliga bolaget överförs till ett eller flera övertagande bolag som vederlag för att aktier eller värdepapper i de övertagande bolag ges till det ursprungliga bolaget. En delning som genomförs genom bolagisering kan ske enbart genom överlåtelse till ett nybildat bolag.

Delning som genomförs genom bolagisering

Så som det konstateras ovan finns det i aktiebolagslagen bestämmelser om delning som genomförs genom bolagisering och de baserar sig på direktivet om ändring av bolagsdirektivet. Enligt ändringsdirektivet ger möjligheten att bilda ett bolag genom en delning som genomförs genom bolagisering bolagen ett nytt samordnat förfarande på den inre marknaden. Bestämmelserna i ändringsdirektivet gäller endast nya bolag som bildas genom gränsöverskridande delningar. En delning som genomförs genom bolagisering är en företagsomstrukturering som inte alltid på ett naturligt sätt kan genomföras i ett verksamt bolag. Ändringsdirektivet innehåller således inga enhetliga bestämmelser om sådana gränsöverskridande delningar där ett bolag överför sina tillgångar och ansvar till ett eller flera verksamma bolag. I regeringens proposition RP 146/2022 rd konstateras det att detta beror på att dessa fall ansetts vara mycket komplexa och kräver att de behöriga myndigheterna i flera medlemsstater deltar och att de medför ytterligare risker förknippade med kringgående av Europeiska unionens regler och nationella bestämmelser. Också i aktiebolagslagen har delning som genomförs genom bolagisering möjliggjorts endast till nybildade bolag.

Varken direktivet om företagsomstruktureringar eller näringsskattelagen innehåller några bestämmelser om delning som genomförs genom bolagisering. Bestämmelserna om total delning och partiell delning lämpar sig inte för en delning som genomförs genom bolagisering, vilket innebär att en delning som genomförs genom bolagisering i princip är en skattepliktig omstrukturering. För att en delning ska vara skatteneutral ska den iaktta bestämmelserna i näringsskattelagen. I avsaknad av uttryckliga bestämmelser har det i beskattningspraxis ansetts att näringsskattelagens bestämmelser om verksamhetsöverlåtelse dock kan tillämpas på delning som genomförs genom bolagisering, om förutsättningarna för tillämpning av dem uppfylls[4].

Det finns många likheter mellan verksamhetsöverlåtelse och delning som genomförs genom bolagisering, men arrangemangen skiljer sig dock till vissa delar från varandra. I båda

[4] Skatteförvaltningens detaljerade anvisning VH/3512/00.01.00/2023, Företagsomstrukturering och beskattning - fission

arrangemangen är avsikten att bolagisera till exempel en av bolagets affärsenheter eller verksamhetsgrenar till ett eget bolag och delningsvederlaget ges till det ursprungliga eller överlåtande bolaget. Bolagsrättsligt sett är en delning som genomförs genom bolagisering en universalsuccession, medan en verksamhetsöverlåtelse är en singularsuccession som inte regleras i bolagsrätten. Vid en universalsuccession fortsätter det övertagande bolaget direkt den verksamhet som överförs från det ursprungliga bolaget och övertar automatiskt alla rättigheter och skyldigheter i den överlåtna verksamheten utan särskilda överlåtelseåtgärder. Vid en verksamhetsöverlåtelse uppnår det övertagande bolaget inte direkt det överlåtande bolagets rättsliga ställning. Därför överförs till exempel det överlåtande bolagets förluster inte till det övertagande bolaget. Det är enligt näringsskattelagen och aktiebolagslagen möjligt att använda penningvederlag vid delning, medan det enligt näringsskattelagen inte är tillåtet att använda penningvederlag vid verksamhetsöverlåtelse. I praktiken kan överföring av avtal och rättigheter som universalsuccession vid delning som genomförs genom bolagisering vara en mer fungerande lösning än en verksamhetsöverlåtelse. Delning som genomförs genom bolagisering förutsätter å sin sida bland annat en kallelse på borgenärerna, vilket kan förlänga tiden för beredning och verkställighet av arrangemanget jämfört med en verksamhetsöverlåtelse. Av skattemässiga skäl torde man dock i praktiken tillämpa verksamhetsöverlåtelse framför delning som genomförs genom bolagisering.

Allokering av aktievederlag vid delning

Direktivet om företagsomstruktureringar reglerar i första hand delning av vanliga aktiebolag, och i direktivet har inte nationella särdrag beaktats exempelvis i fråga om fastighetsbolag. Direktivet och näringsskattelagen förutsätter att de aktier som ges som vederlag emitteras i samma förhållande som det ursprungliga bolaget har ägts, alltså ägarförhållandena får inte ändras vid delningen. Näringsskattelagen förutsätter dessutom att aktieägarna i det överlåtande bolaget, i förhållande till de aktier de ägde, som vederlag får aktier av vart och ett av de övertagande bolagen. I rättslitteraturen har det framförts[5] att direktivet dock inte enligt sin ordalydelse förutsätter att aktievederlag fås enligt proportionalitetsprincipen av varje övertagande bolag. Enligt aktiebolagslagen behöver delningsvederlag inte ges, och aktiebolagslagen förutsätter inte heller att vederlaget ges i förhållande till ägandet.

Bestämmelsen om fission i näringsskattelagen lämpar sig i sin nuvarande form inte särskilt väl för bostadsaktiebolag och ömsesidiga fastighetsaktiebolag där det finns flera aktieägare som på basis av sitt aktieinnehav besitter olika lokaler i en fastighet, till exempel lägenheter. Delningen är inte skatteneutral om vederlagsaktier inte emitteras från varje övertagande bolag (HFD 2004 T 3068, CSN 2001/70). Om det övertagande bolaget är ett ömsesidigt fastighetsaktiebolag, kan oförändrade ägarförhållanden uppnås till exempel så att vederlagsaktierna kommer i det ursprungliga bolagets aktieägares gemensamma ägo motsvarande deras aktieinnehav i det ursprungliga bolaget (HFD 2004 T 3068, CSN 2004/49). Ett samägandeförhållande för aktierna kan vara administrativt komplicerat och motsvarar inte den praktiska situationen till exempel i fråga om boendet i lägenheterna. För att nå det ursprungliga aktieinnehavet efter en delning kan det krävas tilläggsarrangemang i flera steg, till exempel genom byte eller köp av aktier, vilket i allmänhet medför påföljder i form av inkomst- och överlåtelseskatt.

Delning utan vederlag

[5] Järvenoja, Markku: Osakevastikkeen antaminen suhteellisuussäännön mukaisesti keskinäisen yhtiön jakautumisessa, Verotus 2/2025, s. 189–198 (på finska).

I aktiebolagslagen föreskrivs det om delningsvederlag så att aktieägarna i det ursprungliga bolaget med sitt samtycke kan avstå från sin rätt att få ett vederlag. Enligt 17 kap. 16 § 3 mom. i aktiebolagslagen medför det övertagande bolagets aktier i det ursprungliga bolaget inte heller rätt till delningsvederlag, alltså innehåller lagen till denna del ett uttryckligt vederlagsförbud. Aktiebolagslagen möjliggör också annat vederlag än aktie- eller penningvederlag, till exempel emission av värdepapper som vederlag.

Näringsskattelagen innehåller dock ett krav på fissionsvederlag, och bestämmelsen innehåller inget undantag från skyldigheten att ge vederlag, såsom exempelvis vid en dotterbolagsfusion. Enligt bestämmelsen ska de övertagande bolagen ge aktievederlag till aktieägarna i det överlåtande bolaget i förhållande till deras ägande. I högsta förvaltningsdomstolens beslut HFD 2008:65 fastställs det att vederlag ska ges. Om aktievederlag inte ges, betraktas arrangemanget inte som fission enligt 52 c § i näringsskattelagen. Finansministeriet har i sitt utlåtande i ärendet ansett att den skattemässiga behandlingen av fusion och delning inte är enhetlig. Enligt ministeriet innehåller direktivet om företagsomstruktureringar inga bestämmelser om delning utan vederlag i en situation där ett bolag delas upp i ett bolag som äger hela aktiestocken i det ursprungliga bolaget och avsikten är inte att direktivets bestämmelser ska tillämpas i en sådan situation.

En total eller partiell fission kan också genomföras till ett verksamt bolag, exempelvis till det överlåtande bolagets moderbolag. I nuläget är en skatteneutral dotter- eller systerbolagsdelning utan vederlag dock inte möjlig, även om partiell vederlagsfrihet har godkänts i rättspraxis vid en fusion (till exempel HFD 2011:2).

Hänförande av anskaffningsutgiften för det överlåtande bolagets aktier

Anskaffningsutgiften för det överlåtande bolagets aktier hänförs till de övertagande bolagens aktier och vid partiell fission också till det överlåtande bolagets aktier i proportion till den nettoförmögenhet som överförts till och blivit kvar hos bolaget också när alla bolag är offentligt noterade bolag. För bestämmande av anskaffningsutgiften för aktierna i de övertagande bolagen och det överlåtande bolaget utreds de nettoförmögenheter som överförts till de övertagande bolagen och blivit kvar hos det överlåtande bolaget samt aktiernas gängse värde. Därefter bedöms om förhållandet mellan de gängse värdena väsentligt avviker från det förhållande mellan de nettoförmögenheter som överförts och blivit kvar som används som primär fördelningsgrund. Om avvikelsen inte är väsentlig, används förhållandet mellan nettoförmögenheterna som fördelningsgrund och om avvikelsen är väsentlig, används förhållandet mellan de gängse värdena som fördelningsgrund.

I beskattningspraxis har förhållandet mellan de gängse värdena på aktierna i de offentligt noterade övertagande bolagen och aktierna i det överlåtande bolaget bedömts utifrån börskurserna under de första noteringsdagarna efter delningen. Som aktiernas gängse värde har ansetts den vägda medelkursen på den första noteringsdagen eller i andra hand motsvarande medelkurs på de fem första börsdagarna, om den bättre har ansetts beskriva aktiernas gängse värde.

När det gäller fission av offentligt noterade bolag har Skatteförvaltningen i syfte att förenhetliga beskattningspraxisen gett detaljerade anvisningar om hur anskaffningsutgiften för aktier i det överlåtande bolaget ska fördelas på aktierna i de övertagande bolagen och i det överlåtande bolaget. I anvisningarna anges i vilket förhållande det överlåtande bolagets nettoförmögenhet har överförts till de övertagande bolagen eller blivit kvar i det överlåtande bolaget, förhållandet mellan det gängse värdet av bolagens aktier samt vilken fördelningsgrund som ska användas

vid fördelningen av anskaffningsutgiften för det överlåtande bolaget på de övertagande bolagen och det överlåtande bolaget.

I motiveringen till bestämmelserna om fördelningen av anskaffningsutgiften för ett överlåtande bolags aktier konstateras det i regeringens proposition RP 177/1995 rd att när anskaffningsutgiften för ett överlåtande bolags aktier fördelas som anskaffningsutgift på de övertagande bolagen ska som fördelningsgrund i princip användas de gängse värdena av de övertagande bolagens andelar. Eftersom det emellertid konstaterades att det rätt ofta är problematiskt att bestämma gängse värden, föreslogs som primär fördelningsgrund de nettotillgångar som överförs till de övertagande bolagen, och i andra hand användningen av gängse värden som fördelningsgrund endast om det är uppenbart att en fördelning enligt förhållandet mellan nettotillgångarna väsentligt skulle avvika från en fördelningsgrund som följer de gängse värdena.

Vid fission av offentligt noterade bolag noteras vanligen också de övertagande bolagen på börsen i samband med verkställandet av fissionen, och vid partiell fission fortsätter det överlåtande bolaget som ett offentligt noterat bolag. I en sådan situation kan det gängse värdet på aktierna i de övertagande bolagen och det överlåtande bolaget bestämmas på basis av börskurserna och fastställandet är således inte särskilt problematiskt. Det finns således inte i den gällande regleringen grunder för att anskaffningsutgiften för aktier i det överlåtande bolaget ska fördelas på de övertagande bolagen och det överlåtande bolaget på basis av nettoförmögenheterna vid en sådan fission där alla övertagande bolag och vid partiell delning också det överlåtande bolaget är offentligt noterade bolag.

2.1.4 Penningvederlagets belopp

De bestämmelser i aktiebolagslagen som gäller ändring av bolagsstruktur ställer inga krav på storleken av det penningvederlag som lämnas vid företagsomstruktureringar. Dessutom får fusions- och delningsvederlaget utöver aktievederlag också bestå av pengar samt av annan egendom och åtaganden. Enligt aktiebolagslagen behöver aktier inte ha ett nominellt värde, och i bolagspraxis är rådande praxis att vanliga aktiebolag inte längre har aktiekapital.

Finlands skattelagstiftning begränsade inte penningvederlaget vid tillämpningen av fusionsbestämmelserna innan direktivet om företagsomstruktureringar genomfördes. Enligt näringsskattelagen får numera som vederlag vid fusioner och fissioner också lämnas pengar, dock inte mera än tio procent av det nominella värdet av de aktier som lämnats som vederlag eller, om nominellt värde saknas, av den del av det inbetalade aktiekapitalet som motsvarar aktierna. I fråga om aktiebyten ändrades näringsskattelagen vid ingången av 2026 så att som vederlag får också lämnas pengar, dock inte mera än 50 procent av det nominella värdet av de aktier som lämnats som vederlag eller, om nominellt värde saknas, av den del av det inbetalade egna kapitalet som motsvarar aktierna. Vid aktiebyte relateras alltså maximibeloppet för penningvederlaget till det teckningspris som bokförs i det egna kapitalet, varvid penningvederlag kan betalas också när teckningspriset bokförs i fonden för inbetalt fritt eget kapital. Vid en verksamhetsöverlåtelse kan som vederlag endast ges aktier i det övertagande bolaget, och det är inte möjligt att använda penningvederlag.

Varken direktivet om företagsomstruktureringar eller näringsskattelagen tar ställning till hur maximibeloppet av penningvederlaget på 10 procent ska beräknas vid fusion och fission. Även i regeringens proposition RP 177/1995 rd har det konstaterats att direktivet om företagsomstruktureringar lämnar oklart om det är avsett att begränsa penningvederlagets storlek till tio procent av aktiernas sammanlagda nominella värde (per arrangemang) eller om kravet gäller de enskilda delägarna. I direktivet om företagsomstruktureringar har

penningvederlaget definierats på ett enhetligt sätt i fråga om alla företagsomstruktureringar och maximibeloppet för penningvederlaget är bundet till värdet av de aktier som har getts till (alla) aktieägare. Även om ordalydelserna i fråga om penningvederlag i näringsskattelagen avviker från varandra mellan olika former av företagsomstruktureringar, har bestämmelserna i rättspraxis tolkats så att beloppet av penningvederlaget bedöms enligt arrangemang. I högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2020:71 har det ansetts att det är motiverat att tolka maximibeloppet av penningvederlaget på tio procent vid aktiebyte så att det beräknas utifrån det totala beloppet penningvederlag som lämnas till alla aktieägare i samband med samma arrangemang. Också i regeringens proposition RP 125/2025 rd konstaterades det att vid aktiebyte beräknas penningvederlaget konsekvent per arrangemang på samma sätt som vid fusioner och fissioner.

Bestämmelserna om företagsomstruktureringar har ansetts vara onödigt begränsande i fråga om penningvederlag, och det har framförts att gränsen för maximibeloppet av penningvederlaget på tio procent bör slopas helt eller att beräkningen bör göras per delägare eller per aktie och inte som en helhet per arrangemang. Enligt finansutskottets betänkande (FiUB 42/2006 rd) hade det vid sakkunnigutfrågningen om regeringens proposition (RP 247/2006 rd) framförts ett allmänt förslag för alla företagsarrangemang att avskaffa begränsningen att det tillåtna penningvederlaget får utgöra högst tio procent av aktiernas nominella värde eller motvärde. Utskottet understödde dock inte ändringsförslaget utan konstaterade att begränsningen finns till för att undanta affärstransaktioner från direktivets tillämpningsområde. Ett penningvederlag tillför ändå systemet större flexibilitet och är nödvändig till exempel när vissa minoritetsdelägare inte vill bli delägare i det övertagande bolaget. För det här ändamålet behövs det enligt betänkandet inte något större penningvederlag. Eftersom direktivet om företagsomstruktureringar är ett minimidirektiv, kan medlemsstaterna emellertid införa mindre stränga bestämmelser än direktivet.

2.1.5 Verksamhetsöverlåtelse

Bestämmelser om förutsättningarna för skatteneutral verksamhetsöverlåtelse finns i 52 d § i näringsskattelagen. Med verksamhetsöverlåtelse avses ett arrangemang där ett aktiebolag *(överlåtande bolag)* överlåter de tillgångar som hör till antingen alla eller en eller flera verksamhetsgrenar, de skulder som hänför sig till de tillgångar som överförs och de reserver som hänför sig till den verksamhet som överförs till ett aktiebolag *(övertagande bolag)* som fortsätter den överförda verksamheten och som vederlag erhåller nya aktier som emitteras eller egna aktier som innehas av det övertagande bolaget.

Vid beskattningen av det överlåtande bolaget räknas som skattepliktigt överlåtelsepris för den överlåtna egendomen den vid beskattningen oavskrivna delen av anskaffningsutgiften och motsvarande belopp betraktas också vid beskattningen av det övertagande bolaget som avdragbar anskaffningsutgift för den överförda egendomen. I samband med verksamhetsöverlåtelsen överförda andra avdragbara utgifter än anskaffningsutgifter dras av i beskattningen av det övertagande bolaget på samma sätt som de skulle ha dragits av i beskattningen av det överlåtande bolaget. Vid beskattningen av aktier som erhållits som vederlag räknas som avdragbar anskaffningsutgift det belopp av de överförda tillgångarna som inte dragits av vid beskattningen, minskat med beloppet av de överförda skulderna och reserverna.

Verksamhetsöverlåtelsen kan ske antingen till ett nytt bolag som bildas för överlåtelsen eller till ett redan verksamt bolag. Det övertagande bolaget ska fortsätta den överförda verksamheten. Bolaget kan överföra endast en del av sina verksamhetsgrenar och fortsätta sin affärsverksamhet med den återstående verksamhetsgrenen eller överföra hela sin affärsverksamhet till det

övertagande bolaget och efter överföringen förbli ett holdingbolag som äger aktierna i det övertagande bolaget.

I aktiebolagslagen finns det inget särskilt omnämnande av verksamhetsöverlåtelse. Ur aktiebolagslagens synvinkel är det vid en verksamhetsöverlåtelse fråga om en nettoapport antingen till ett nybildat bolag eller till ett redan verksamt bolag (2 kap. 6 § och 9 kap. 12 § i aktiebolagslagen), när den verksamhetsgren som överförs överlåts som apport till det övertagande bolaget och vederlaget utgörs av aktier i det övertagande bolaget. En verksamhetsöverlåtelse är, till skillnad från fusion eller fission, inte en universalsuccession, utan vid en verksamhetsöverlåtelse övergår endast verksamhetsgrenen i fråga med tillhörande tillgångar, skulder och åtaganden till det övertagande bolaget, men det övertagande bolaget uppnår inte till övriga delar det överlåtande bolagets ställning vid beskattningen. Det överlåtande bolagets förluster överförs inte heller till det övertagande bolaget.

Om verksamhetsöverlåtelsen inte uppfyller villkoren i 52 d § i näringsskattelagen, behandlas överföringen av tillgångar till det övertagande bolaget vid beskattningen som ett byte där bolaget överlåter sin egendom mot aktier i det övertagande bolaget. Tillgångarna anses ha överförts till gängse värde och oavskrivna anskaffningsutgifter kan beroende på den överförda nyttigheten och dess tillgångsslag dras av. Även reserverna löses upp i inkomsten för det överlåtande bolaget. Vid beskattningen av det övertagande bolaget räknas till anskaffningsutgiften för egendom det gängse värde som har intäktsförts i det överlåtande bolaget.

Negativ nettoapport

Vid verksamhetsöverlåtelse räknas vid beskattningen som avdragbar anskaffningsutgift för aktier som erhålls som vederlag det belopp av de överförda tillgångarna som inte dragits av vid beskattningen, minskat med beloppet av de överförda skulderna och reserverna. Med stöd av högsta förvaltningsdomstolens avgörande (HFD 2001:3) är den vedertagna tolkningen att tillämpningen av bestämmelsen om verksamhetsöverlåtelse förutsätter att tillgångarnas värde i beskattningen är minst lika stort som skulderna och reserverna, eftersom anskaffningsutgiften för aktierna inte kan vara negativ i beskattningen. Enligt bolagsrättens bestämmelser är en nettoapport möjlig, om tillgångarna beräknade till gängse värde överstiger skuldbeloppet, även om tillgångarnas värde i bokföringen eller beskattningen är lägre än skuldbeloppet. Tillämpligheten av 52 d § i näringsskattelagen bedöms utifrån tillgångarnas och skuldernas skattemässiga värden och i situationer med negativ nettoapport har förutsättningarna för skattefri verksamhetsöverlåtelse inte ansetts vara uppfyllda.

Högsta förvaltningsdomstolens beslut och tolkningslinje gällande negativ nettoapport har länge kritiserats och det har ansetts att den från bestämmelsen om verksamhetsöverlåtelse obehövligt utesluter sådana arrangemang där nettovärdet i beskattningen av verksamhetsgrenen är negativt, även om dess gängse värde är positivt och betydligt större än det negativa värdet. Praxis har ansetts vara problematisk i synnerhet när det gäller att ändra företagsstrukturerna i tillväxtföretag, eftersom utgifter för forskning och utveckling vanligen bokförs som årliga kostnader och inte aktiveras.

I rättslitteraturen har högsta förvaltningsdomstolens ovannämnda beslut dessutom ansetts vara problematiskt med tanke på direktivet om företagsomstruktureringar eftersom det ställer ytterligare villkor för skatteneutrala arrangemang. I direktivet om företagsomstruktureringar finns ingen bestämmelse om det belopp som ska betraktas som anskaffningsutgift för aktier. Det krav på en positiv nettoapport som ställs i högsta förvaltningsdomstolens beslut har således

inte ansetts vara en EU-rättsligt godtagbar förutsättning, eftersom det ställer ytterligare krav på arrangemangets skatteneutralitet, vilket inte är tillåtet. Beslutet har också kritiserats på den grunden att det utifrån ordalydelsen i 52 d § 4 mom. i näringsskattelagen inte har någon betydelse om skillnaden mellan överförda tillgångar och skulder samt reserver blir positiv eller negativ. Enligt paragrafen och direktivets ordalydelse kan en verksamhetsöverlåtelse genomföras oavsett om värdena är positiva eller negativa.

Högsta förvaltningsdomstolen ansåg i sitt nyliga avgörande om överföring av rörelse (HFD 2026:41) att det inte kan anses att förutsättningarna enligt 52 d § i näringsskattelagen blivit ouppfyllda på den grunden att beloppet av de överförda skulderna hade överstigit de överförda tillgångarnas bokföringsvärde. Näringsskattelagen eller direktivet om företagsomstruktureringar ställer inte som villkor för skatteneutralitet att den nettoapport som beräknats på basis av bokföringsvärdena ska vara positiv. Dessutom har EU-domstolen i sin rättspraxis ansett att medlemsstaterna inte kan ställa sådana ytterligare krav för skatteneutralitet utöver dem som föreskrivs i direktivet om företagsomstruktureringar och som inte anges i direktivet. Även om det i ärendet inte uttryckligen skulle avgöras huruvida en negativ nettoapport var godtagbar utifrån de skattemässiga värdena, kan också kravet på att de skattemässiga värdena ska vara positiva ur EU-rättslig synvinkel betraktas som ett förbjudet ytterligare krav. I ärendet skulle det inte heller avgöras vad som i beskattningen ska betraktas som anskaffningsutgift för aktier som erhållits som vederlag.

2.1.6 Fusioners och fissioners inverkan på rätten att dra av förluster

Fusion och fission är universalsuccessioner där det överlåtande eller det ursprungliga aktiebolagets samtliga rättigheter och skyldigheter övergår till det övertagande aktiebolaget. Överföringen av det överlåtande aktiebolagets fastställda förluster för att dras av från det övertagande aktiebolagets inkomst har dock begränsats i 123 § 2 mom. i inkomstskattelagen, enligt vilket en förlust som fastställts för det överlåtande samfundet överförs för att dras av från det övertagande samfundets inkomst endast om det övertagande samfundet eller dess delägare eller medlemmar eller samfundet och dess delägare eller medlemmar tillsammans från ingången av förluståret har ägt över hälften av aktierna eller andelarna i det överlåtande samfundet. Överföringen av förlusterna till det övertagande bolaget förutsätter dessutom att fusionen har genomförts i enlighet med 52 a och 52 b § i näringsskattelagen (HFD 2012:23).

På motsvarande sätt förutsätter en överföring av det överlåtande samfundets förluster för att dras av från det övertagande samfundets inkomst att det övertagande samfundet eller dess delägare eller medlemmar eller samfundet och dess delägare eller medlemmar tillsammans från ingången av förluståret har ägt över hälften av aktierna eller andelarna i det överlåtande samfundet. Bestämmelser om fördelningen av förluster mellan de övertagande samfunden finns i 123 § 1 mom. i inkomstskattelagen. Enligt 123 § 1 mom. i inkomstskattelagen överförs det överlåtande samfundets förluster till det övertagande samfundet till den del det är uppenbart att förlusterna har uppstått i den verksamhet som överförts till det övertagande samfundet. Till övriga delar överförs förlusterna i samma proportion som det överlåtande samfundets nettoförmögenhet överförs till de övertagande samfunden.

Det överlåtande eller ursprungliga bolagets förluster som överförts till det övertagande bolaget dras av vid beskattningen av det övertagande bolaget i princip under samma förutsättningar som de skulle ha dragits av vid beskattningen av det överlåtande eller det ursprungliga bolaget. Fastställda förluster dras av från näringsverksamhetens resultat under de 10 följande skatteåren. Det har föreslagits att tiden för avdrag av förluster förlängs från 10 år till 25 år (RP 151/2026 rd). En ytterligare förutsättning för avdrag för förluster för ett överlåtande samfund i det övertagande samfundets beskattning är att förlusterna hade varit tillgängliga för det överlåtande

samfundet självt. Följaktligen, om ett ägarbyte ägt rum i ett överlåtande samfund före fusionen, är inte förlusterna avdragbara i det övertagande bolagets beskattning utan dispens, trots att villkoren enligt 123 § 2 mom. i inkomstskattelagen är uppfyllda. På grund av att fusionen till sin natur är en universalsuccession kan det övertagande aktiebolaget inte i egenskap av efterträdare till det överlåtande aktiebolaget få bättre rätt än sin föregångare att utnyttja förlusten. Rätten att dra av förlust kan således överföras till det övertagande aktiebolaget endast om det överlåtande aktiebolaget självt har haft motsvarande rätt (HFD 2019:131).

Ordalydelsen i 123 § 2 mom. i inkomstskattelagen, som gäller överföring av rätten att dra av förluster vid fusion och fission, beaktar inte indirekt ägande, och bestämmelsen lämpar sig därför dåligt för koncernsituationer när ägande i bolag som ägs av det övertagande bolaget eller av delägare i det övertagande bolaget inte beaktas vid beräkningen av ägarvillkoret. Ägarvillkoret uppfylls inte heller i en situation där det överlåtande och det övertagande bolaget har olika moderbolag, även om dessa moderbolag har ett gemensamt moderbolag.

Rättspraxis har preciserat tillämpningsområdet för 123 § 2 mom. i inkomstskattelagen. Enligt HFD ska också det övertagande bolagets och dess delägares indirekta ägande i det överlåtande bolaget beaktas vid bedömningen av om ägarvillkoret uppfylls. Ägarvillkoret uppfylldes när koncernens moderbolag från ingången av förluståret antingen indirekt eller direkt hade ägt det överlåtande bolaget (HFD 2019:51). HFD ansåg att det överlåtande och det övertagande bolaget ingick i samma intressesfär och att det övertagande bolaget hade rätt att dra av det överlåtande bolagets förluster. Villkoret gällande indirekt ägande vid en fusion har också bedömts i HFD:s prejudikat HFD 2021:104, där HFD ansåg att 123 § 2 mom. i inkomstskattelagen inte utöver sin ordalydelse skulle tolkas så att det vore möjligt att beakta också det medelbara ägarskap som aktieägarna till det bolag som var delägare i det förlustbringande överlåtande bolaget hade. Då skulle det delägarlag som ska beaktas utvidgas väsentligt enligt HFD. Enligt nuvarande tolkning beaktas alltså det övertagande bolagets och dess aktieägares indirekta innehav, medan det indirekta innehav som aktieägarna eller de högre instanserna i det bolag som är aktieägare i det övertagande samfundet har inte beaktas. Lagens ordalydelse och rättspraxis lämnar det också öppet en hur stor andel aktieägarna i det övertagande bolaget ska äga av det övertagande bolaget.

Vid fusion och fission tillämpas de allmänna bestämmelserna om ägarbyte i samfund när det övertagande bolagets egna förluster dras av. Om mer än hälften av det övertagande bolagets ägande byts ut i enlighet med 122 § 1 mom. i inkomstskattelagen på grund av de aktier som ges som fusionsvederlag, förlorar bolaget rätten att dra av fastställda förluster. Det övertagande bolaget kan dock beviljas ett i 122 § 3 mom. i inkomstskattelagen avsett tillstånd att dra av förluster.

Vid nedströmsfusioner där ett moderbolag har ägt alla aktier i dotterbolaget uppfylls inte villkoren i 123 § 2 mom. i inkomstskattelagen. Om det däremot också finns andra delägare i dotterbolaget, kan det överlåtande moderbolagets förluster överföras till dotterbolaget, om dotterbolaget och dess övriga delägare (frånsett moderbolaget) har ägt mer än hälften av aktierna i moderbolaget från ingången av förluståret. Dessutom kan det övertagande bolaget vid en nedströmsfusion förlora också sina egna förluster på grund av ägarbytet. Det övertagande bolaget kan dock ansöka om rätt att få dra av sina egna förluster. Tillstånd att dra av det överlåtande eller det ursprungliga bolagets förluster kan dock inte sökas, eftersom dispens inte kan beviljas i ett dispensförfarande enligt 122 § 3 mom. i inkomstskattelagen i fråga om uppfyllandet av villkoren i 123 § 2 mom. i inkomstskattelagen.

De nuvarande bestämmelserna om förlustutjämning inte neutrala och deras ordalydelse lämpar sig inte särskilt väl för koncernsituationer. Vid arrangemang som genomförs inom samma koncern kan förluster inte nödvändigtvis dras av från det övertagande bolaget, även om ägandet

i själva verket inte har förändrats vid en bedömning på koncernnivå. I rättslitteraturen har det dessutom framförts att inkomstskattelagens bestämmelser om förutsättningar för avdrag för förluster försvårar eller till och med hindrar genomförandet av företagsomstruktureringar.

2.1.7 Tillämpningsområdet för bestämmelserna om företagsomstruktureringar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Enligt 52 § 1 mom. i näringsskattelagen tillämpas bestämmelserna om företagsomstruktureringar i 52 a–52 f § på arrangemang som gäller finska aktiebolag. Enligt 2 mom. i den paragrafen tillämpas bestämmelserna om företagsomstruktureringar med de begränsningar som nämns i lagen även på sådana i direktivet om företagsomstruktureringar avsedda samfund som är skyldiga att betala samfundsskatt. Även om samfund i en EES-stat inte omfattas av tillämpningsområdet för direktivet om företagsomstruktureringar, tillämpas bestämmelserna om företagsomstruktureringar med stöd av den etableringsfrihet och den fria rörlighet för kapital som avses i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF) och avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet även på samfund i EES-stater trots lagens ordalydelse (bland annat HFD 2012:93).

2.1.8 Överlåtelsebeskattning i samband med företagsomstruktureringar

Syftet med direktivet om företagsomstruktureringar är att möjliggöra skatteneutrala arrangemang med tanke på den direkta beskattningen, och direktivet hindrar således inte uttaget av nationell överlåtelseskatt eller eventuella indirekta skatteeffekter till följd av omstruktureringar av företagsstrukturen. Det finns ingen enhetlig reglering på EU-nivå om överlåtelsebeskattning, men den nationella regleringen begränsas dock av vissa EU-rättsliga förpliktelser. Särskilt rådets direktiv 2008/7/EG om indirekta skatter på kapitalanskaffning (det så kallade kapitalskattedirektivet) begränsar vilka slags ombildningar som rör kapitalassociationer medlemsstaterna får ta ut indirekta skatter på. Enligt kapitalskattedirektivet får medlemsstaterna inte ta ut indirekta skatter på sådana ombildningar som avses i direktivet, men direktivet tillåter fortfarande bland annat skatter på överlåtelse av värdepapper.

Enligt lagen om överlåtelseskatt (931/1996) ska skatt betalas på överlåtelse av fastigheter och värdepapper. Överlåtelseskatt betalas emellertid inte, om ingendera av parterna i överlåtelsen är allmänt skattskyldig i Finland eller om det är fråga om värdepapper som har emitterats av ett utländskt samfund, om inte samfundets huvudsakliga verksamhet de facto är att direkt eller indirekt äga eller besitta fastigheter. Enligt lagen om överlåtelseskatt ska förvärvaren inte heller betala skatt för överlåtelse av fastighet eller värdepapper till ett samfund som fortsätter den överförda verksamheten på grund av fusion eller fission i enlighet med 52 c § i näringsskattelagen, om arrangemanget genomförs enligt lagstiftningen för ifrågavarande samfund. Företagsomstruktureringar som följer principerna om universalsuccession och kontinuitet är således skattefria. Befrielse från överlåtelseskatt vid fusion förutsätter endast att bestämmelserna i aktiebolagslagen iakttas. Vid total och partiell fission är en förutsättning för skattefrihet att bestämmelserna i både näringsskattelagen och aktiebolagslagen iakttas. Bestämmelser om fission som genomförs genom bolagisering finns inte i näringsskattelagen. Om bestämmelserna om verksamhetsöverlåtelse i näringsskattelagen tillämpas på en fission som genomförts genom bolagisering, kan också bestämmelsen om skattefrihet vid verksamhetsöverlåtelse i lagen om överlåtelseskatt bli tillämplig.

Enligt lagen om överlåtelseskatt ska överlåtelseskatt inte betalas om en fastighet eller värdepapper som hör till den verksamhet som överförs vid verksamhetsöverlåtelse som avses i näringsskattelagen överlåts till det samfund som fortsätter verksamheten. För att verksamhetsöverlåtelser ska vara befriade från överlåtelseskatt krävs det alltså att

förutsättningarna i näringsskattelagen uppfylls. Det överlåtande bolaget ska inte betala överlåtelseskatt för aktier som det fått som vederlag vid en verksamhetsöverlåtelse, när nya aktier används som vederlag, eller för aktier som kommit i det övertagande bolagets besittning genom en vederlagsfri emission som det har riktat till sig självt.

Aktiebyte är inte en universalsuccession och det finns inga särskilda bestämmelser om det i lagen om överlåtelseskatt, så dess överlåtelseskattepåföljder bestäms enligt de allmänna principerna i den lagen. Det bolag som förvärvar aktier ska således betala överlåtelseskatt på det gängse värdet av de aktier som förvärvats. En aktieägare ska inte betala överlåtelseskatt för nya aktier som denne fått som vederlag, eftersom ett förvärv som grundar sig på aktieteckning inte är en överlåtelse enligt lagen om överlåtelseskatt. Detsamma gäller en situation där de aktier som aktieägaren fått har kommit i bolagets besittning genom en aktieemission som bolaget har riktat till sig självt. Om vederlaget däremot betalas med egna aktier som kommit i bolagets besittning på något annat sätt, är det fråga om överlåtelse för vilken aktieägaren ska betala överlåtelseskatt.

Förvärv som grundar sig på teckning av nya aktier har inte betraktats som överlåtelse. Med aktieteckning har också ansetts kunna jämställas överlåtelse av sådana aktier som kommit i bolagets besittning genom en aktieemission som bolaget har riktat till sig självt. Aktieägaren ska inte betala skatt för nya aktier som aktieägaren förvärvat i det övertagande bolaget eller för aktier som kommit i bolagets besittning genom en aktieemission som bolaget har riktat till sig självt. Om vederlaget betalas på något annat sätt är med nya aktier eller med egna aktier som kommit i bolagets besittning genom en aktieemission, är det fråga om överlåtelse för vilken aktieägaren ska betala överlåtelseskatt. Högsta förvaltningsdomstolen tog i sitt beslut HFD 2017:39 ställning till överlåtelsebeskattningen av aktier. Enligt beslutet ska överlåtelseskatt betalas när det vid en aktieemission tecknas andra aktier som bolaget innehar än aktier som kommit i bolagets besittning genom en aktieemission som bolaget har riktat till sig självt. Kravet på nya aktier eller egna aktier som kommit i bolagets besittning genom en aktieemission medför en extra administrativ börda i situationer där bolaget redan innehar egna aktier som kunde ges som vederlag vid en företagsomstrukturering. De bestämmelser i lagen om överlåtelseskatt som gäller aktier som getts som vederlag lämpar sig inte heller för beskattningen av aktieägare vid trepartsfusioner när vederlaget fås av någon annan än det övertagande bolaget. Vid en trepartsfusion ska aktieägaren alltså betala överlåtelseskatt på aktier som aktieägaren har fått av någon annan än det övertagande bolaget.

2.1.9 Uträkning av aktiernas matematiska värde vid fusion och delning

I 13 § i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005), nedan *värderingslagen*, föreskrivs det om hur fusion och delning av bolag ska beaktas vid uträkningen av det matematiska värdet. I 1 mom. i den paragrafen föreskrivs det att fusion och delning av bolag och andra motsvarande förändringar beaktas separat vid uträkningen av det matematiska värdet.

I 2 mom. i den paragrafen föreskrivs att om fusionen har trätt i kraft före utgången av den räkenskapsperiod för vilken dividend delas ut och dividenden kan tas ut under det kalenderår under vilket räkenskapsperioden har löpt ut, erhålls det övertagande bolagets och ett vid kombinationsfusion bildat nytt bolags nettoförmögenhet så att det övertagande bolagets och de överlåtande bolagens nettoförmögenhet räknas ihop. Till det övertagande bolagets tillgångar räknas dock inte de aktier som bolaget äger i det överlåtande bolaget. Om fusionsvederlaget utgörs av annat än det övertagande bolagets aktier, beaktas detta likaså som en faktor som minskar det övertagande bolagets tillgångar. En akties matematiska värde erhålls så att den nettoförmögenhet som erhållits på detta sätt divideras med antalet aktier på marknaden i det övertagande bolaget eller det nya bolaget.

Med stöd av bestämmelserna beaktas en fusion vid uträkningen av det övertagande bolagets matematiska värde på det sätt som föreskrivs i 13 § 2 mom. i värderingslagen, om det övertagande bolaget delar ut dividend för den räkenskapsperiod under vilken fusionen har genomförts och dividenden kan tas ut under det kalenderår under vilket det övertagande bolagets räkenskapsperiod under vilken fusionen har genomförts har löpt ut. I beskattningspraxis har det ansetts att beaktandet av en fusion vid uträkningen av det matematiska värdet dessutom förutsätter att det övertagande bolagets delägare består av fysiska personer eller dödsbon i fråga om vilka det matematiska värdet har betydelse vid beskattningen av utdelning.

Om villkoren i 13 § 2 mom. i värderingslagen uppfylls, beräknas det övertagande bolagets nettoförmögenhet för det föregående skatteåret på det sätt som avses i bestämmelsen, på basis av vilket det för det övertagande bolaget räknas ut ett matematiskt värde för det skatteår då fusionen genomförs.

Om fusionen genomförs mitt under det övertagande bolagets räkenskapsperiod, kan det övertagande bolaget först efter verkställandet av fusionen dela ut dividend på vinsten för den räkenskapsperiod som föregår fusionen. Då delas dividend ut också på aktier som getts som fusionsvederlag, men förutsättningarna enligt 13 § 2 mom. i värderingslagen att beakta fusionen i det matematiska värdet för aktierna i det övertagande bolaget uppfylls dock inte. Enligt högsta förvaltningsdomstolens prejudikat HFD 2024:9 ska det i en sådan situation räknas ut ett matematiskt värde för de aktier som lämnats som vederlag utifrån det matematiska värdet för aktierna i det överlåtande bolaget. Detta leder till att det matematiska värdet för de aktier som erhållits som fusionsvederlag under fusionsskatteåret avviker från det matematiska värdet för de övriga aktierna i det övertagande bolaget.

En delning beaktas enligt 13 § 3 mom. i värderingslagen när det matematiska värdet för aktierna i det ursprungliga bolaget och det övertagande bolaget räknas ut med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna i 2 mom. Således förutsätter också beaktandet av en delning i det matematiska värdet en bedömning av huruvida förutsättningarna gällande tidpunkten för utgången av bolagets räkenskapsperiod, företagsomstruktureringen och utdelningen av dividend uppfylls.

Enligt 5 § 1 mom. i värderingslagen räknas jämförelsevärdet för aktier i bolag som inte är offentligt noterade ut med iakttagande av bestämmelserna om uträkning av det matematiska värdet, med de undantag som föreskrivs i 2–5 mom. i den paragrafen. I lagen föreskrivs det inte särskilt om beaktande av fusion och delning i jämförelsevärdet för aktier, och därför iakttas vid uträkningen av jämförelsevärdet i tillämpliga delar de principer för uträkning av det matematiska värdet som anges i 13 § i värderingslagen. Enligt beskattningspraxis räknas jämförelsevärdet för aktier alltid ut på nytt i samband med fusion och delning. Bolagets samtliga aktier har alltid samma jämförelsevärde, även om aktiernas matematiska värden i vissa situationer kan avvika från varandra.

Enligt gällande bestämmelser och rättspraxis kan en fusion och en delning beaktas på olika sätt vid uträkningen av aktiernas matematiska värde beroende på tidpunkten för utgången av det övertagande bolagets räkenskapsperiod, genomförandet av företagsomstruktureringen och utdelningen av dividend. För att beakta fusion och delning i aktiernas matematiska värde förutsätts således en bedömning från fall till fall av dessa tidpunkter.

Om förutsättningarna i 13 § 2 mom. i värderingslagen uppfylls påverkar det överlåtande eller det ursprungliga bolagets nettoförmögenhet det matematiska värdet för aktier som tidigare aktieägare i det övertagande bolaget äger redan under det skatteår då företagsomstruktureringen genomförs. Då inverkar företagsomstruktureringen också på beskattningen av dividender som

det övertagande bolaget har delat ut före fusionen eller delningen, men under det skatteår då företagsomstruktureringen genomförs. Om villkoren i nämnda bestämmelse inte uppfylls, men det matematiska värdet för de aktier som getts som vederlag till exempel i en situation som avses i högsta förvaltningsdomstolens förhandsbeslut HFD 2024:9 ska beräknas på det sätt som anges i förhandsbeslutet, avviker de matematiska värdena för de aktier som lämnats som vederlag och de övriga aktierna i det övertagande bolaget från varandra under det skatteår då fusionen genomförs. Då beaktas de nettotillgångar som överförs vid företagsomstruktureringen inte i det matematiska värdet för de aktier som tidigare aktieägare i det övertagande bolaget äger före omstruktureringen ännu under det år då omstruktureringen genomförs, till skillnad från situationen enligt 13 § 2 mom. I en sådan situation inverkar företagsomstruktureringen således inte på beskattningen av dividender som det övertagande bolaget har delat ut före fusionen eller delningen, men under det skatteår då företagsomstruktureringen genomförs. Detta försämrar förutsägbarheten i beskattningen av dividender för fysiska personer och dödsbon och försätter de skattskyldiga i sinsemellan olika ställning.

Den ovan beskrivna bedömningen från fall till fall orsakar manuellt tjänstemannaarbete vid Skatteförvaltningen och försvårar verkställandet av beskattningen. I de situationer som avses i 13 § 2 mom. i värderingslagen bestäms aktiernas matematiska värde enhetligt för alla aktier i det övertagande bolaget. I situationer där förutsättningarna enligt nämnda bestämmelse inte uppfylls och ett separat matematiskt värde ska räknas ut på basis av HFD:s ovannämnda beslut för de aktier som getts som vederlag avviker de matematiska värdena för aktierna i bolaget därför från varandra under det skatteår då fusionen genomförs. Skatteförvaltningens system GenTax möjliggör dock endast registrering av ett enda matematiskt värde. Därför måste beskattningen av utdelning i fråga om fysiska personer som fått aktier som vederlag i sådana situationer verkställas manuellt. Dessutom innehåller ett bolags beskattningsbeslut av systemtekniska orsaker inte uppgifter om vederlagsaktiernas matematiska värde under det skatteår då företagsomstruktureringen genomförs.

Bestämmelser om beskattningen av dividender från bolag som inte är offentligt noterade finns i 33 b § 1 mom. i inkomstskattelagen. I paragrafens första mening anges att av dividender från bolag som inte är offentligt noterade utgör 25 procent skattepliktig kapitalinkomst och 75 procent skattefri inkomst upp till det belopp som motsvarar en årlig åtta procents avkastning beräknad på det i värderingslagen angivna matematiska värdet för skatteåret för aktierna.

Med stöd av bestämmelserna bestäms den skattemässiga behandlingen av dividend från bolag som inte är offentligt noterade utifrån aktiernas matematiska värde. En akties matematiska värde baserar sig i enlighet med 9 § i värderingslagen i princip på nettoförmögenheten under det föregående skatteåret. En akties matematiska värde kan dock på det sätt som beskrivs ovan ändras till följd av en företagsomstrukturering som genomförts under skatteåret. Detta framgår inte tydligt av ordalydelsen i 33 b § 1 mom. i inkomstskattelagen, vilket kan ha lett till oklarhet om det matematiska värde som ska tillämpas vid beskattningen av dividender.

De gällande bestämmelserna är förenade med utmaningar också i samband med aktiebyten mellan parter i intressegemenskap. Värderingslagen ändrades den 8 december 2025 så att det till 3 § fogades ett nytt 9 mom. där det föreskrivs om värdering av aktier som förvärvats vid aktiebyte mellan parter som står i intressegemenskap med varandra i enlighet med 52 f § 5 mom. i näringsskattelagen. I bestämmelsen föreskrivs det att om ett bolag har förvärvat aktier den 1 januari 2017 eller därefter vid ett aktiebyte enligt 52 f § i näringsskattelagen och parterna i aktiebytet står i intressegemenskap med varandra i enlighet med 5 mom. i den paragrafen, ska som värdet av de förvärvade aktierna anses deras matematiska värde före aktiebytet. I en situation som avses i 3 § 6 mom. beaktas det matematiska värdet som föregår aktiebytet vid beräkningen av den sammanlagda icke-avskrivna anskaffningsutgiften.

Enligt 52 f § 5 mom. i näringsskattelagen används som anskaffningsutgift för målbolagets aktier det matematiska värdet före aktiebytet också när aktiebytet har genomförts den 1 januari 2026 eller därefter och parterna i aktiebytet står i intressegemenskap med varandra. Enligt beskattningspraxis avses med det matematiska värdet före aktiebytet det matematiska värdet för en aktie i målbolaget för det kalenderår under vilket aktiebytet skedde. Om målbolaget under samma skatteår har varit övertagande part i en fusion eller delning eller om en partiell delning har genomförts i bolaget, har bolagets ekonomiska ställning kunnat förändras väsentligt utan att ändringen nödvändigtvis beaktas i det matematiska värdet för skatteåret i fråga. Detta inverkar på den skattemässiga värderingen av aktier som förvärvats vid aktiebyte mellan parter som står i intressegemenskap med varandra, vilket framhäver de tidsmässiga och strukturella utmaningar som är förknippade med de gällande bestämmelserna vid omstruktureringar.

De ovan beskrivna regleringslösningarna som är förbundna med tidsmässiga kriterier och de undantagssituationer som följer av dem försvårar uträkningen av aktiernas matematiska värde vid företagsomstruktureringar och försämrar beskattningens förutsägbarhet och enhetlighet. Dessutom innebär de utmaningar för verkställandet och automatiseringen av beskattningen.

2.1.10 Matematiskt värde i samband med emissioner

Enligt 2 § 1 mom. i värderingslagen räknas det matematiska värdet för ett skatteår ut för en aktie i ett inhemskt bolag som avses i 33 b § i inkomstskattelagen utgående från bolagets justerade nettoförmögenhet enligt bokslutet för året före skatteåret. Bolagets nettoförmögenhet fås genom att bolagets skulder dras av från dess tillgångar.

Enligt 9 § i värderingslagen räknas en akties matematiska värde ut så att bolagets justerade nettoförmögenhet divideras med antalet av de aktier i bolaget som finns på marknaden. I paragrafen preciseras dock inte uttryckligen vad som avses med aktier som finns på marknaden. Detta har vid aktieemissioner kunnat leda till oklarhet om vilka aktier som hör till det aktieantal som avses i 9 § och när det är fråga om sådana nya aktier på vilka 12 § i värderingslagen tillämpas.

Enligt 12 § 1 mom. i värderingslagen anses, om aktiekapitalet har ökats efter att den senaste räkenskapsperioden som föregick skatteårets ingång har löpt ut, som det matematiska värdet under skatteåret för de nya aktier som tecknats i samband med ökningen aktiernas nominella belopp. Om inget nominellt belopp finns, beaktas aktiernas bokföringsmässiga motvärde eller, om bolaget eller dess delägare så yrkar, aktiernas teckningspris, om detta är högre än det nominella beloppet eller det bokföringsmässiga motvärdet.

I 12 § 2 mom. i värderingslagen föreskrivs att om aktiekapitalet har ökats då bolaget förvärvat aktier i samband med ett aktiebyte enligt 52 f § i näringsskattelagen och parterna i aktiebytet står i intressegemenskap med varandra i enlighet med 5 mom. i den paragrafen, anses som det matematiska värdet för en ny aktie som bolaget gett som vederlag det matematiska värdet för de förvärvade aktierna före aktiebytet dividerat med antalet aktier som lämnats som vederlag. Detta tillämpas också till den del teckningar av en emission mot vederlag i samband med ett aktiebyte tas upp i fonden för inbetalt fritt eget kapital.

I beskattningspraxis blir man i vissa situationer tvungen att tillämpa 12 § i värderingslagen två skatteår i följd. En sådan situation kan uppstå när bolagets räkenskapsperiod inte sammanfaller med kalenderåret, nya aktier registreras efter räkenskapsperiodens utgång men före utgången av samma kalenderår och bolaget efter registreringen av dessa aktier delar ut dividend som kan lyftas ännu under samma kalenderår. I sådana fall har det för verkställandet av beskattningen på utdelning varit nödvändigt att fastställa aktiens matematiska värde redan för bolagets skatteår

som föregick registreringen av aktierna, trots att aktierna ännu inte existerade när bolagets räkenskapsperiod som utgör skatteåret i fråga har löpt ut.

I första meningen i 33 b § 1 mom. inkomstskattelagen anges att av dividender från bolag som inte är offentligt noterade utgör 25 procent skattepliktig kapitalinkomst och 75 procent skattefri inkomst upp till det belopp som motsvarar en årlig åtta procents avkastning beräknad på det i värderingslagen angivna matematiska värdet för skatteåret för aktierna.

Enligt regeringens proposition om stiftande av inkomstskattelagen (RP 200/1992 rd, allmän motivering avsnitt 4.3) är frågan om indelning av inkomst i förvärvsinkomst och kapitalinkomst besvärlig i synnerhet när det gäller beskattning av företagare. ”(---) I denna proposition föreslås utgångspunkten vara den att indelningen skall vara densamma som i de övriga nordiska länderna, dvs. att såsom kapitalinkomst betraktas den beräknade avkastningen på det i företaget investerade kapitalet, medan återstoden är förvärvsinkomst.”

Enligt 9 kap. 15 § i aktiebolagslagen uppkommer en aktie bolagsrättsligt först när aktien har registrerats i handelsregistret. Denna utgångspunkt som gäller tidpunkten för aktiens uppkomst är av betydelse också vid tillämpningen av värderingslagen. Om de nya aktier som emitterats vid en aktieemission har betalats och registrerats i handelsregistret under olika skatteår, kan de gällande bestämmelserna, utan en sådan justering av bolagets nettoförmögenhet som avses i 9 § i värderingslagen, leda till en situation där de teckningspriser som betalats vid aktieemissionen eller det i 12 § 2 mom. i värderingslagen avsedda matematiska värdet för de förvärvade aktierna före aktiebytet beaktas två gånger under samma skatteår vid uträkningen av aktiernas matematiska värde. I sådana fall ingår de medel som betalats vid aktieemissionen eller det i 12 § 2 mom. i värderingslagen avsedda matematiska värdet före aktiebytet för de förvärvade aktierna i bolagets nettoförmögenhet som ligger till grund för det matematiska värdet under skatteåret, och dessutom beaktas de utan justering av nettoförmögenheten i det matematiska värdet för de nya aktierna under det skatteår då de nya aktierna registreras i handelsregistret. Detta kan inte anses motsvara syftet med 2 och 9 § i värderingslagen eller det syfte med inkomstskattelagen som anges i förarbetena till den lagen att grunda beskattningen av utdelning från ett icke offentligt noterat aktiebolag på den beräknade avkastningen på det i bolaget investerade kapitalet.

I beskattningspraxis har bolagets nettoförmögenhet som ligger till grund för det matematiska värdet för skatteåret i dessa situationer justerats med stöd av 2 och 9 § i värderingslagen genom att från nettoförmögenheten dra av teckningspriserna för de nya aktierna eller det i 12 § 2 mom. i den lagen avsedda matematiska värdet före aktiebytet för de förvärvade aktierna. Även om det resultat vid beräkningen av det matematiska värdet som motsvarar lagens syfte har kunnat uppnås genom tolkning av bestämmelserna, framgår innehållet i den justering av nettoförmögenheten som följer av bestämmelserna inte uttryckligen av bestämmelsernas ordalydelse. Av bestämmelserna framgår det inte heller uttryckligen att uträkningen av aktiernas matematiska värde förutsätter att aktierna är registrerade i handelsregistret.

På basis av bestämmelsernas ordalydelse och deras sammantagna effekt kan det således uppstå oklarhet om hur de medel som vid en emission investerats i bolaget ska beaktas vid uträkningen av aktiernas matematiska värde under olika skatteår. Särskilt den bristfälliga definitionen av aktier som finns på marknaden i 9 § i värderingslagen samt det faktum att det av 12 § i den lagen inte framgår under vilket skatteår en aktie betraktas som en sådan ny aktie som avses i paragrafen och när ett matematiskt värde kan fastställas för aktien försvårar bedömningen av vilka aktier som ska beaktas vid uträkningen av aktiens matematiska värde och när ett matematiskt värde över huvud taget kan räknas ut för aktien. Dessutom bygger ordalydelsen i 12 § i värderingslagen på begreppet ökning av aktiekapitalet enligt den tidigare aktiebolagslagen

och motsvarar inte i alla avseenden det sätt på vilket aktieemissioner genomförs enligt den gällande aktiebolagslagen. Det framgår inte heller av bestämmelsens ordalydelse att nya aktiers matematiska värde i vissa situationer behöver räknas ut enligt 12 § två på varandra följande skatteår för verkställande av beskattningen på utdelning.

Den ovan beskrivna lagstiftningshelheten kan leda till ett resultat där aktiernas matematiska värde inte motsvarar bolagets faktiska nettoförmögenhet eller den kapitalprincip som ligger till grund för beskattningen av utdelning från ett icke offentligt noterat bolag. Dessutom kan inexaktheten i bestämmelserna försämra beskattningens förutsägbarhet och enhetlighet.

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att revidera bestämmelserna om företagsomstruktureringar och göra dem mer flexibla, göra beskattningsprocesserna smidigare och minska de skattskyldigas och Skatteförvaltningens administrativa börda.

De föreslagna ändringarna stöder målen i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering, enligt vilka regleringen ska avvecklas och den administrativa bördan minskas.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.1.1 Fusion utan vederlag

I propositionen föreslås det att bestämmelserna om fusion i näringsskattelagen ska möjliggöra skatteneutrala fusioner utan vederlag också i situationer där det överlåtande aktiebolaget utan vederlag överför alla sina tillgångar och skulder till ett aktiebolag som en aktieägare i det överlåtande bolaget indirekt äger genom ett aktiebolag som bolaget äger i sin helhet. Syftet med ändringen är att säkerställa skatteneutralitet vid omstruktureringar av företagsstrukturer oavsett om ägandet är direkt eller indirekt via ett mellanled. I rättspraxis har det ansetts att en fusion i vissa koncerninterna situationer kan vara skatteneutral också utan att vederlag ges, om ägarstrukturen och kontinuiteten i ägandet kvarstår. I dessa situationer har fusioner utan vederlag godkänts med tillämpning av kontinuitetsprincipen när de bolag som deltar i fusionen direkt eller indirekt ägs av samma aktörer.

Den gällande lagstiftningen täcker dock inte tillräckligt väl dessa situationer. Detta har lett till inkonsekvenser mellan lagstiftningens ordalydelse och rättspraxis. Syftet med propositionen är att göra rättsläget klarare och att i lag ta in den tolkning som godkänts i rättspraxis samt möjliggöra skatteneutrala fusioner i situationer där ägarnas inbördes ägarförhållanden inte förändras.

4.1.2 Fission som genomförs genom bolagisering

I propositionen föreslås det att bestämmelserna om fission i näringsskattelagen kompletteras med en ny form av fission, alltså fission som genomförs genom bolagisering, och att denna definieras. På fission som genomförs genom bolagisering tillämpas således näringsskattelagens allmänna beskattningsprinciper om fission. Syftet med förslaget är att möjliggöra en fission som genomförs genom bolagisering enligt aktiebolagslagen som ett skatteneutralt arrangemang.

Finlands skattelagstiftning eller direktivet om företagsomstruktureringar innehåller inga särskilda bestämmelser om fission som genomförs genom bolagisering. Som en del av en mer

omfattande bolagsrättslig ändring fogades till aktiebolagslagen delning som genomförs genom bolagisering och som baserar sig på ändringsdirektivet. Eftersom näringsskattelagen inte känner till delning som genomförs genom bolagisering, betraktas den i princip som ett skattepliktigt arrangemang. Avsaknaden av reglering eller ett eventuellt uppfyllande av förutsättningarna för tillämpning av bestämmelserna om verksamhetsöverlåtelse orsakar osäkerhet i beskattningen och begränsar i praktiken tillämpningsområdet för sådan fission som genomförs genom bolagisering. I praktiken förblir de arrangemang som avses i aktiebolagslagen ofta outnyttjade, om de inte med stöd av bestämmelserna om företagsomstruktureringar har ansetts vara skatteneutrala.

En delning som genomförs genom bolagisering enligt aktiebolagslagen kan till många delar jämställas med en verksamhetsöverlåtelse enligt näringsskattelagen. En delning är dock en universalsuccession, medan en verksamhetsöverlåtelse är en singularsuccession som inte regleras i bolagsrätten. Vid en verksamhetsöverlåtelse övergår till exempel det överlåtande bolagets förluster inte till det övertagande bolaget. Företagsomstruktureringar är ofta komplicerade, särskilt i gränsöverskridande situationer, och därför är det motiverat att näringsskattelagen kompletteras med fission som genomförs genom bolagisering, vilket ökar beskattningens förutsägbarhet och rättssäkerhet. Även om det i direktivet om företagsomstruktureringar inte uttryckligen föreskrivs om fission som genomförs genom bolagisering, stämmer förslaget överens med direktivets mål.

4.1.3 Allokering av aktievederlag vid fission av fastighetsaktiebolag

I propositionen föreslås att det till bestämmelserna om fission i näringsskattelagen fogas en undantagsbestämmelse som gäller bostadsaktiebolag och ömsesidiga fastighetsaktiebolag. Syftet med bestämmelsen är att underlätta en fission av fastighetsaktiebolag genom att de vederlagsaktier som ges vid fissionen kan fördelas på aktieägarna på ett sådant sätt att aktieinnehavet och den besittningsrätt till lägenheterna eller lokalerna som hänför sig till aktierna förblir oförändrade i förhållande till situationen före fissionen.

En fission av ett bostadsaktiebolag eller ett ömsesidigt fastighetsaktiebolag skiljer sig från en fission av ett vanligt aktiebolag genom att de aktier som ägs av en aktieägare i ett fastighetsaktiebolag medför rätt att besitta en viss lägenhet eller lokal som bolaget äger. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska en aktieägare ges vederlagsaktier i det övertagande bolag till vilket den besittningsrätt som är knuten till aktieägarens aktier övergår. På detta sätt säkerställs kontinuiteten i besittningsrätten och aktieinnehavet samt underlättas det praktiska genomförandet av fissioner i bostadsaktiebolag och ömsesidiga fastighetsaktiebolag.

4.1.4 Hänförande av anskaffningsutgiften för det överlåtande bolagets aktier

I propositionen föreslås det att anskaffningsutgiften för aktierna i det ursprungliga bolaget ska hänföras till de övertagande bolagens aktier och vid partiell delning också till det ursprungliga bolagets aktier alltid i förhållande till deras gängse värde, om alla övertagande bolag och vid partiell delning också det ursprungliga bolaget är offentligt noterade bolag. Det är ekonomiskt motiverat att anskaffningsutgiften för aktierna i det ursprungliga bolaget fördelas i förhållande till det gängse värdet på aktierna i de övertagande bolagen och det ursprungliga bolaget, och en fördelning av anskaffningsutgiften utifrån de nettotillgångar som överförs kan i dessa situationer inte motiveras med att det är problematiskt att fastställa det gängse värdet. De föreslagna bestämmelserna motsvarar de gällande bestämmelserna om sekundär fördelningsgrund för anskaffningsutgifter.

Att anskaffningsutgiften fördelas på aktierna i de offentligt noterade övertagande bolagen och i det ursprungliga bolaget alltid i förhållande till deras gängse värden ökar beskattningens förutsägbarhet och enhetlighet och minskar den administrativa börda som utredandet av de nettoförmögenheter som överförs medför för företagen. Att använda de gängse värdena som enda fördelningsgrund minskar också Skatteförvaltningens arbete både vid fastställandet av nettoförmögenheterna och vid bedömningen av om förhållandet mellan de övertagande bolagens och det ursprungliga bolagets nettoförmögenheter väsentligt avviker från förhållandet mellan det gängse värdet på deras aktier. Eftersom de gängse värden på aktierna som används som fördelningsgrund fortfarande fastställs från fall till fall, behöver Skatteförvaltningen dock även i fortsättningen i syfte att förenhetliga beskattningspraxisen meddela anvisningar om hur anskaffningsutgiften för aktier i offentligt noterade bolag ska fördelas på aktierna i de övertagande bolagen och det ursprungliga bolaget.

4.1.5 Penningvederlagets belopp

I propositionen föreslås det att bestämmelserna om fusion och fission i näringsskattelagen ändras så att maximibeloppet av penningvederlag vid företagsomstruktureringar höjs från nuvarande 10 procent till 50 procent. Dessutom föreslås det att maximibeloppet för penningvederlag vid fusion och fission beräknas så att beloppet, om ett nominellt värde saknas, relateras till den teckningsavgift som bokförs i det egna kapitalet i stället för till aktiekapitalet. En motsvarande ändring genomfördes redan tidigare i bestämmelsen om aktiebyte. Genom ändringen ska det teckningspris som betalats till fonden för inbetalt fritt eget kapital beaktas vid beräkningen av maximibeloppet för penningvederlag. Till den del vederlaget ges i pengar ska överlåtelsen fortfarande betraktas som skattepliktig.

Enligt syftet med direktivet om företagsomstruktureringar och näringsskattelagen ska största delen av vederlaget bestå av aktier och med pengar endast kompletteras vederlaget i vissa situationer. Genom att begränsa penningvederlaget till högst 50 procent kan man upprätthålla syftet enligt direktivet om företagsomstruktureringar att undanta affärstransaktioner från bestämmelsernas tillämpningsområde. Ändringen underlättar dock genomförandet av skatteneutrala företagsomstruktureringar och gör dem flexiblare och möjliggör en friare fördelning av vederlaget mellan aktievederlag och penningvederlag, exempelvis i situationer där (minoritets)aktieägare inte vill delta i arrangemanget.

4.1.6 Negativ nettoapport

I propositionen föreslås det att en skatteneutral verksamhetsöverlåtelse ska möjliggöras också i situationer där den verksamhetsgren som överförs är negativ utifrån de skattemässiga värdena. Till näringsskattelagen fogas en bestämmelse enligt vilken anskaffningsutgiften för de aktier som fås som vederlag i sådana situationer blir ett negativt värde i beskattningen i enlighet med kontinuitetsprincipen. Ändringen underlättar omstruktureringen av företag, särskilt i fråga om tillväxtföretag.

I direktivet om företagsomstruktureringar finns inte bestämmelser vare sig om anskaffningsutgiften för de aktier som fås som vederlag eller om positiva eller negativa skattemässiga värden för den verksamhetsgren som ges som apport. I enlighet med de grundläggande principerna för företagsomstruktureringar skjuts beskattningen av överlåtelsevinst upp till den överlåtelse som följer efter arrangemanget, och anskaffningsutgifterna förblir oförändrade med iakttagande av kontinuitetsprincipen. I situationer med negativ nettoapport leder kontinuitetsprincipen till att den vid beskattningen oavskrivna anskaffningsutgiften för de aktier som fåtts som vederlag blir negativ. Det negativa beloppet av anskaffningsutgiften är skattepliktig inkomst vid senare överlåtelse av

vederlagsaktier. Även om skattelagstiftningen allmänt taget inte har ansetts känna till en negativ anskaffningsutgift, kan det dock föreskrivas särskilt om en negativ anskaffningsutgift.

4.1.7 Fusioners och fissioners inverkan på rätten att dra av förluster

Det föreslås att bestämmelsen om rätten att dra av förluster ändras så att det övertagande samfundet har rätt att dra av det överlåtande samfundets förlust också när samfunden har hört till samma koncern från ingången av förluståret. Till följd av ändringen blir bestämmelserna betydligt enklare i koncernsituationer, eftersom den skattskyldige och Skatteförvaltningen inte längre behöver utreda och följa ägarförändringar från ingången av förluståren. Det är tillräckligt att ett koncernförhållande har funnits från ingången av förluståren.

Till följd av ändringen är bestämmelserna om förlustutjämning i koncernsituationer skattemässigt neutrala. Vid arrangemang som genomförs inom samma koncern där det faktiska ägandet inte ändras på koncernnivå sett överförs rätten att dra av förluster till det övertagande samfundet.

4.1.8 Tillämpningsområdet för bestämmelserna om företagsomstruktureringar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

I propositionen föreslås det att det faktiska tillämpningsområdet för bestämmelserna om företagsomstruktureringar i näringsskattelagen formuleras i lagstiftningen så att bestämmelserna tillämpas förutom på inhemska samfund och samfund i EU-medlemsstater också på samfund i EES-stater. Enligt ordalydelsen i den gällande lagen tillämpas bestämmelserna endast på sådana arrangemang där de bolag som är parter är bolag hemmahörande i en EU-medlemsstat. Med stöd av etableringsfriheten och den fria rörligheten för kapital enligt EUF-fördraget och EES-avtalet har bestämmelserna dock i rättspraxis tillämpats också på samfund i EES-stater trots lagens ordalydelse. I och med den föreslagna ändringen ändras ordalydelsen i lagen så att den motsvarar etablerad rättspraxis.

4.1.9 Aktiernas matematiska värde vid fusion och delning

I propositionen föreslås det att i värderingslagen stryks de förutsättningar som gäller tidpunkten för utgången av det övertagande bolagets räkenskapsperiod samt genomförandet av företagsomstruktureringen och utdelningen av dividend till följd av vilka aktiernas matematiska värde har kunnat bestämmas på olika sätt i situationer med företagsomstruktureringar som till sitt ekonomiska innehåll annars är likartade. Till följd av ändringen räknas det matematiska värdet för aktierna i det övertagande bolaget alltid ut på nytt vid fusion och delning för det år då företagsomstruktureringen genomförs.

Ändringen förenklar uträkningen av aktiernas matematiska värde och gör det möjligt att räkna ut det matematiska värdet på ett enhetligt sätt oberoende av tidpunkten för utgången av bolagets räkenskapsperiod, genomförandet av företagsomstruktureringen och utdelningen av dividend. Syftet med de föreslagna ändringarna är att undanröja de situationer som härrör sig från den gällande regleringen och där en företagsomstrukturering inte beaktas vid uträkningen av aktiernas matematiska värde under det skatteår då företagsomstruktureringen genomförs. Till följd av ändringen ska en företagsomstrukturerings inverkan i fortsättningen på ett enhetligt sätt gälla alla aktier i det övertagande bolaget när en företagsomstrukturering har genomförts under skatteåret. Då beaktas företagsomstruktureringen också på ett enhetligt sätt vid beskattningen av utdelningar som betalats under samma år, oberoende av under vilken räkenskapsperiod företagsomstruktureringen har genomförts.

I och med de föreslagna ändringarna förverkligas det bakomliggande syftet med 3 § 9 mom. i värderingslagen och 52 f § 5 mom. i näringsskattelagen bättre än för närvarande. Dessutom skapar ändringen förutsättningar för en stegvis automatisering av uträkningen av aktiernas matematiska värde vid fusion och delning.

I propositionen föreslås det också att första meningen i 33 b § 1 mom. i inkomstskattelagen görs tydligare så att det av bestämmelsen bättre än för närvarande framgår att med en akties matematiska värde avses det matematiska värdet för bolagets aktier vid utgången av skatteåret. Ändringen är av en förtydligande karaktär och avsikten är inte att ändra bestämmelsens sakinnehåll jämfört med nuläget. En motsvarande ändring föreslås även i 33 b § som gäller temporärt.

4.1.10 Matematiskt värde i samband med emissioner

I propositionen föreslås det att uträkningen av aktiernas matematiska värde preciseras så att de medel som vid en emission investerats i bolaget beaktas endast en gång vid uträkningen av aktiernas matematiska värde.

Det föreslås att värderingslagen ändras så att de medel som vid en aktieemission investerats i bolaget beaktas i bolagets nettoförmögenhet först under det skatteår då de nya aktier som emitterats vid aktieemissionen registreras i handelsregistret. Genom ändringen görs regleringen tydligare i situationer där teckningspriserna för nya aktier, utan en justering av nettoförmögenheten i enlighet med beskattningspraxis, under samma skatteår skulle kunna beaktas både i det matematiska värdet för de aktier som fanns på marknaden vid utgången av bolagets föregående räkenskapsperiod och i det matematiska värdet för de nya aktier som emitterats vid aktieemissionen, vilket skulle leda till att aktiernas sammanlagda matematiska värde överstiger bolagets faktiska nettoförmögenhet.

Samtidigt föreslås det att 9 § i värderingslagen preciseras så att det av paragrafen uttryckligen framgår vad som vid uträkningen av aktiernas matematiska värde avses med bolagets aktier som finns på marknaden. Med aktier som finns på marknaden avses enligt förslaget aktier som har registrerats i handelsregistret före utgången av den senaste räkenskapsperiod som föregick ingången av bolagets skatteår.

Dessutom föreslås det att 12 § i värderingslagen preciseras så att det av paragrafen tydligt framgår att uträkningen av nya aktiers matematiska värde förutsätter att aktierna är registrerade i handelsregistret. Också terminologin i paragrafen ändras så att den motsvarar den gällande aktiebolagslagen. Samtidigt föreskrivs det uttryckligen att det matematiska värdet för nya aktier undantagsvis kan fastställas också för bolagets skatteår som föregick registreringen i situationer där detta behövs för verkställande av beskattningen av dividend.

De föreslagna ändringarna gör fastställandet av aktiernas matematiska värde vid aktieemissioner klarare, eftersom den princip enligt vilken beskattningen av vinstutdelning från ett icke offentligt noterat bolag grundar sig på den beräknade avkastningen på det i bolaget investerade kapitalet tydligare framgår av bestämmelsernas ordalydelse än för närvarande. Ändringarna stärker skattesystemets enhetlighet och gör beskattningen av vinstutdelning mer förutsägbar.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Konsekvenser för de offentliga finanserna

Ändringar som gäller företagsomstruktureringar

Enligt Skatteförvaltningens uppskattning har det 2024 genomförts cirka 900 fusioner (cirka 940 stycken 2023) och cirka 640 delningar (cirka 710 stycken 2023). Under de aktuella åren har det förekommit cirka 10–20 stycken gränsöverskridande fusioner och delningar på årsnivå. Enligt uppskattningen har det 2024 genomförts cirka 630 aktiebyten (cirka 470 stycken 2023) och cirka 100 verksamhetsöverlåtelser per år. I och med de föreslagna ändringarna kan antalet företagsomstruktureringar uppskattas öka redan på kort sikt, även om utvecklingen fortfarande påverkas också av de ekonomiska och finansiella förutsättningarna.

Målen för de föreslagna ändringarna gällande företagsomstruktureringar är att göra skatteneutrala företagsomstruktureringar flexiblare, beskattningsprocesserna smidigare och att underlätta den administrativa bördan för skattskyldiga och Skatteförvaltningen. Ändringarna bedöms inte ha några nämnvärda konsekvenser för det totala beloppet av skatteintäkter.

På kort sikt är det dock möjligt att skatteintäkterna minskar i och med ett ökat antal situationer med ett eventuellt uppskov med överlåtelsevinsten. De ändringar som gäller fission som genomförs genom bolagisering, allokering av aktievederlag vid fission av fastighetsaktiebolag och negativ nettoapport vid verksamhetsöverlåtelse ökar antalet situationer där beskattningen av överlåtelsevinsten skjuts upp, men antalet sådana arrangemang bedöms inte vara stort. De ändringar som gäller fusion utan vederlag och tillämpning av bestämmelserna om företagsomstruktureringar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet innebär endast att den tolkningslinje som redan godkänts i rättspraxis tas in i lagstiftningen, vilket innebär att ändringarna inte påverkar skatteintäkterna. Den ökade användningen av penningvederlag som följer av höjningen av det maximala penningvederlaget tidigarelägger beskattningstidpunkten och därmed också inflödet av eventuella skatter på överlåtelsevinst. Den ändring som gäller rätten att dra av förluster bedöms inte heller ha några betydande praktiska konsekvenser som sänker skatteintäkterna, eftersom arrangemangen i allmänhet inte genomförs så att rätten att dra av betydande förluster går förlorad. De föreslagna ändringarna kan alltså leda till att skatteintäkterna både minskar och ökar. På lång sikt kan företagens lönsamhet och konkurrenskraft förbättras och skatteintäkterna öka i och med att företagsomstruktureringarna effektiviseras. Några exakta bedömningar av de långsiktiga konsekvenserna kan dock inte göras.

Ändringar som gäller uträkningen av aktiernas matematiska värde

Syftet med de föreslagna ändringarna i uträkningen av det matematiska värdet är att göra beskattningsprocesserna smidigare och underlätta den administrativa bördan för både de skattskyldiga och Skatteförvaltningen. Inte heller dessa ändringar bedöms ha några nämnvärda konsekvenser för det totala beloppet av skatteintäkterna.

De ändringar som gäller fusion och delning avser i första hand sättet att räkna ut aktiernas matematiska värde under det skatteår då fusionen eller delningen genomförs. Även i nuläget beaktas konsekvenserna av fusion och delning i aktiernas matematiska värde i situationer där det övertagande bolaget delar ut dividend, varvid det i fråga om vederlagsaktier som getts vid en företagsomstrukturering är nödvändigt att räkna ut deras matematiska värde för det skatteår

då företagsomstruktureringen genomförs. Således bedöms de föreslagna ändringarna inte påverka vinstutdelningsbeteendet eller utdelningarna.

Genom de ändringar som gäller aktieemissioner förtydligas regleringen till att motsvara beskattningspraxis så att en ändamålsenlig tillämpning av bestämmelserna tydligare än för närvarande framgår i situationer där de teckningspriser som betalats vid en aktieemission utan justering av nettoförmögenheten hade kunnat beaktas två gånger vid uträkningen av det matematiska värdet för bolagets aktier. Preciseringarna bedöms inte ha några konsekvenser för det totala beloppet av skatteintäkterna eller utdelningarna, utan konsekvenserna gäller i första hand regleringens tydlighet och förutsägbarhet.

4.2.2 Konsekvenser för skattskyldiga

Ändringar som gäller företagsomstruktureringar

Att tillåta verksamhetsöverlåtelse i situationer med negativ nettoapport underlättar däremot omstruktureringen av företag, särskilt i fråga om tillväxtföretag. Genom de ändringar som gäller tillämpningen av bestämmelserna om företagsomstruktureringar inom EES samt fusioner utan vederlag preciseras lagens ordalydelse så att den motsvarar den tolkning som godkänts i rättspraxis. I praktiken skapar ändringarna klarhet i nuläget och stärker de skattskyldigas rättssäkerhet. De ändringar som gäller penningvederlaget underlättar och gör genomförandet av skatteneutrala företagsomstruktureringar smidigare och gör det möjligt att något friare fördela vederlaget mellan aktievederlag och penningvederlag jämfört med tidigare. Den ändring som gäller allokering av aktievederlag vid fission av fastighetsaktiebolag underlättar hänförandet av vederlagsaktier till aktieägarna på ett sådant sätt att aktieinnehavet och den besittningsrätt till lägenheterna eller lokalerna som hänför sig till aktierna förblir oförändrade i förhållande till situationen före fissionen.

Ändringen av rätten att dra av förluster minskar de skattskyldigas administrativa börda, eftersom ägarförändringar i koncernsituationer inte längre behöver utredas från och med ingången av förluståren i samband med fusioner och fissioner. Särskilt i koncernsituationer och efter flera företagsomstruktureringar har utredandet av ägarförändringar i efterhand medfört en onödig administrativ börda för bolagen. Eftersom det dessutom föreslås att den tid förluster får dras av ska förlängas till 25 år, har den föreslagna ändringen en betydande inverkan när det gäller att minska den administrativa bördan för de skattskyldiga som vid tidpunkten för fusionen eller delningen har överförbara avdragsgilla förluster och som har genomfört interna ägararrangemang inom koncernen under de år då förlusterna uppkommit. De föreslagna ändringarna i fråga om företagsomstruktureringar minskar också allmänt den administrativa bördan. Eftersom ändringarna leder till att skatteneutrala arrangemang underlättas minskar kostnaderna för planeringen och genomförandet av dem. Dessutom leder införandet av rättspraxis i lagstiftningen till ökad rättssäkerhet och minskar behovet av att ansöka om förhandsavgöranden i situationer där bestämmelserna lämnar rum för tolkning.

De utökade möjligheterna till skatteneutrala företagsomstruktureringar och en flexiblare reglering gör det möjligt för företagen att skapa en effektivare koncernstruktur, vilket kan främja investeringar och förbättra företagens produktivitet. Det är dock delvis fråga om en ny typ av reglering som, särskilt i det inledande skedet, kan bedömas ge upphov till tolkningsfrågor och därmed till denna del öka de skattskyldigas administrativa börda.

Ändringar som gäller uträkningen av aktiernas matematiska värde

De föreslagna ändringarna förbättrar förutsägbarheten i beskattningen av utdelning för fysiska personer och dödsbon samt ökar jämlikheten mellan de skattskyldiga. När aktiernas matematiska värde fastställs enligt situationen under det år då företagsomstruktureringen genomförs på ett enhetligt sätt för samtliga aktier, är skattebehandlingen inte längre beroende av tidpunkten för vinstutdelningen eller utgången av bolagets räkenskapsperiod. Detta gör den skattemässiga behandlingen av företagsomstruktureringar tydligare och förbättrar beskattningens förutsägbarhet också vid planeringen av företagsverksamheten och ägarstrukturerna.

De ändringar som gäller emissioner gör på motsvarande sätt fastställandet av aktiernas matematiska värde tydligare i situationer där aktieemissionen genomförs mitt under skatteåret. I och med ändringarna framgår det entydigt av bestämmelsernas ordalydelse att de medel som vid en aktieemission investerats i bolaget beaktas endast en gång och vid rätt tidpunkt vid uträkningen av aktiernas matematiska värde. Dessutom förbättrar den precisering som föreslås i 9 § i värderingslagen de skattskyldigas möjligheter att förutse vilka aktier som beaktas vid uträkningen av aktiernas matematiska värde.

Den ändring som föreslås i 33 b § 1 mom. i inkomstskattelagen är av förtydligande karaktär och bedöms inte ha några självständiga konsekvenser för de skattskyldigas ställning, skatteintäkterna eller myndigheternas verksamhet. Syftet med ändringen är att precisera tidpunkten för fastställande av aktiernas matematiska värde i situationer där värdet kan förändras under skatteåret.

4.2.3 Konsekvenser för myndigheterna

Ändringar som gäller företagsomstruktureringar

Den ändring som gäller rätten att dra av förluster minskar avsevärt också Skatteförvaltningens administrativa börda, eftersom ägarförändringar i koncerninterna situationer inte längre behöver utredas från ingången av förluståren i samband med fusioner och delningar.

Allmänt taget bedöms ändringarna i det inledande skedet ha konsekvenser för Skatteförvaltningens verksamhet, exempelvis när det gäller anvisningar för kunder och tjänstemän samt skatteövervakningen. Efter att ändringarna trätt i kraft bedöms kundernas behov av rådgivning temporärt öka. Ändringarna bedöms dessutom ha små konsekvenser för Skatteförvaltningens informationssystem. På längre sikt bedöms ändringarna minska Skatteförvaltningens administrativa börda eftersom genomförandet av företagsomstruktureringar och tillsynen över dem blir tydligare och enklare.

Ändringar som gäller uträkningen av aktiernas matematiska värde

De föreslagna ändringarna bedöms minska Skatteförvaltningens kostnader. Vid fusion och delning kan uträkningen av aktiernas matematiska värde och jämförelsevärde efter ändringen genomföras helt eller delvis automatiskt i stället för som manuellt tjänstemannaarbete. Automatiseringen av uträkningen av det matematiska värdet ska i huvudsak genomföras genom skatteberäkning och engångsuppdateringar av datasystemen, och den kräver inga betydande tilläggsresurser. De preciseringar som görs i fråga om aktieemissioner minskar i sin tur behovet av särskilda justeringar av nettoförmögenheten i situationer där betalningen av teckningspriserna för aktierna och registreringen av aktierna infaller under olika skatteår. De föreslagna ändringarna förenklar också bland annat Skatteförvaltningens kundanvisningar, vilket minskar den administrativa bördan.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Trepartsfusion

I samband med beredningen av propositionen bedömdes möjligheten att i näringsskattelagen möjliggöra en sådan trepartsfusion som avses i aktiebolagslagen. De gällande bestämmelserna förutsätter att fusionsvederlaget ges av det övertagande bolaget. Även direktivet om företagsomstruktureringar baserar sig på utgångspunkten att vederlaget ges av det övertagande bolaget. Vid en trepartsfusion kan fusionsvederlaget i stället för av det övertagande bolaget ges exempelvis av ett bolag som direkt eller indirekt äger hela det övertagande bolaget. Alternativt kan vederlaget ges av ett bolag som hör till samma koncern eller av ett sådant moder- eller dottersamfund som avses i 3 § i lagen om koncernbidrag vid beskattningen (825/1986).

Även om en skatteneutral trepartsfusion möjliggör en effektivare omstrukturering av koncernstrukturer och kan minska den administrativa bördan, är den förknippad med flera öppna frågor som hänför sig till skattesystemets konsekvens och tryggandet av skattebasen. Arrangemanget skulle kunna förenkla genomförandet av vissa företagsomstruktureringar, men dess praktiska betydelse minskar av att ett motsvarande slutresultat kan uppnås också inom ramen för den gällande regleringen med hjälp av flera på varandra följande åtgärder. Trepartsfusion är möjlig endast i mycket få EU-medlemsstaters skattesystem.

Vid en trepartsfusion skulle fusionsvederlaget ges av någon annan än det övertagande bolaget, och därför avviker arrangemanget från den normala strukturen för en skatteneutral företagsomstrukturering. Det skulle samtidigt vara fråga om att utvidga tillämpningsområdet för den reglering av skatteneutrala fusioner som baserar sig på direktivet om företagsomstruktureringar till att omfatta mer än minimikraven i direktivet. Ändringen skulle kunna utvidga tillämpningsområdet för regleringen av skatteneutrala företagsomstruktureringar på ett sätt som gör det möjligt att skapa skattefördelar som inte är ändamålsenliga med tanke på regleringens syfte, exempelvis i samband med utdelning från onoterade aktiebolag samt vid gränsöverskridande situationer. Ändringen förutsätter en ny bedömning av en utflyttningsskatt för fysiska personer. Av de skäl som anges ovan anses det inte motiverat att möjliggöra skatteneutral trepartsfusion.

Fusion utan vederlag

Förslaget om fusion utan vederlag innebär att den tolkningslinje som godkänts i rättspraxis nu tas in i näringsskattelagen. I samband med propositionen har man också granskat ett alternativ där lagens ordalydelse inte ändras, utan tolkningspraxisen fortfarande baserar sig på rättspraxis. Ett alternativ är också att avstå från nationell reglering och vänta på att Europeiska kommissionens förslag till ändring av direktivet om företagsomstruktureringar[6] framskrider så att det eventuellt utvidgas till att omfatta systerbolagsfusion utan vederlag (”simplified

[6] Kommissionens förslag till direktiv om ändring av direktivet om räntor och royaltyer (2003/49/EY), direktivet om företagsomstruktureringar (2009/133/EY), moder- och dotterbolagsdirektivet (2011/96/EU), direktivet mot skatteflykt ((EU) 2016/1164), direktivet om skattetvistlösningsmekanismer ((EU) 2017/1852) och FASTER-direktivet ((EU) 2025/50) (förslaget till omnibusdirektiv på skatteområdet)

merger”). Med tanke på rättssäkerheten och en enhetlig tillämpning är det dock viktigt att det redan nu tydligt framgår av lagen i vilka situationer fusionsvederlag inte behöver ges.

Fission utan vederlag

I samband med propositionen bedömdes möjligheten till fission utan vederlag i näringsskattelagen. De gällande bestämmelserna om fission i näringsskattelagen baserar sig på att skatteneutralitet förutsätter att vederlag ges i samband med en omstrukturering. Bestämmelsen innehåller inget uttryckligt undantag från vederlagsfriheten, och något sådant undantag finns inte heller i direktivet om företagsomstruktureringar. De skattebestämmelser som gäller företagsomstruktureringar utgör ett undantag från de allmänna principerna inom inkomstbeskattningen, och därför ska deras tillämpningsområde vara klart avgränsat.

Om fission utan vederlag tilläts särskilt i situationer där det övertagande bolaget är moderbolag till det ursprungliga bolaget, skulle det leda till att bestämmelserna om fission i praktiken tillämpas på en situation som motsvarar en dotterbolagsfusion. Den skattemässiga behandlingen av fission och fusion skiljer sig dock åt i flera centrala avseenden, såsom i fråga om överföringen av tillgångar och skulder, behandlingen av reserver och överföringen av förluster. En sammanblandning av bestämmelsernas tillämpningsområden skulle försämra skattesystemets systematik och förutsägbarhet.

Dessutom skulle ett godkännande av fission utan vederlag i praktiken innebära att en ny form av företagsomstrukturering, en så kallad partiell fusion, blir tillåten utan uttrycklig lagstiftning. Sammantaget skulle ett tillåtande av fission utan vederlag utvidga regleringen av skatteneutrala företagsomstruktureringar på ett sätt som inte är motiverat med hänsyn till regleringens syfte eller systemets enhetlighet, och därför föreslås det inga bestämmelser om detta.

Fission som genomförs genom bolagisering

Vid beredningen av propositionen har också alternativa sätt att genomföra den skattemässiga behandlingen av fission som genomförs genom bolagisering bedömts. Ett alternativ skulle vara att på motsvarande sätt som i Sverige precisera den nuvarande regleringen om verksamhetsöverlåtelse genom att utvidga dess tillämpningsområde till att omfatta också fissioner som genomförs genom bolagisering. Detta alternativ motsvarar dock inte fullt ut den rättsliga karaktären hos omstruktureringar, eftersom en verksamhetsöverlåtelse grundar sig på en singularsuccession, medan en fission är en universalsuccession. Ett annat alternativ är att avstå från nationell reglering och vänta på att Europeiska kommissionens förslag till ändring av direktivet om företagsomstruktureringar framskrider så att det också omfattar fission som genomförs genom bolagisering. Detta alternativ skulle främja enhetlighet på EU-nivå, men skjuta upp klarläggandet av det nationella rättsläget och upprätthålla den nuvarande osäkerheten i beskattningen. Jämfört med dessa alternativ kan den lösning som föreslås i propositionen, enligt vilken fission som genomförs genom bolagisering ska omfattas av bestämmelserna om fission i näringsskattelagen, anses vara ändamålsenlig bland annat med tanke på rättssäkerheten, förutsägbarheten och konsekvensen i regleringen.

Negativ nettoapport

Alternativt skulle det i situationer med negativ nettoapport kunna föreskrivas att den icke avskrivna anskaffningsutgiften för de aktier som erhållits som vederlag ska vara noll. I sådana fall skulle negativiteten antingen tas upp direkt i resultaträkningen som skattepliktig överlåtelsevinst eller följas upp som en separat post som senare beaktas när aktierna överlåts.

Bägge alternativen är dock problematiska med tanke på kontinuitetsprincipen, eftersom vederlagsaktier då inte skulle värderas till det belopp av de överförda tillgångarna som inte dragits av vid beskattningen, minskat med beloppet av de överförda skulderna och reserverna, utan till noll. Kontinuitetsprincipen anses allmänt utgöra en förutsättning för att företagsomstruktureringar ska vara skatteneutrala. Att ta upp ett negativt belopp direkt i resultaträkningen strider dessutom mot de grundläggande principerna i direktivet om företagsomstruktureringar, eftersom utgångspunkten är att en omstrukturering som genomförs enligt direktivet inte medför direkta inkomstskattepåföljder för de företag som deltar i omstruktureringen eller för deras aktieägare.

De aktier som ges som vederlag skulle också alternativt kunna värderas till sitt gängse värde vid beskattningen, men då avviker man också från kontinuitetsprincipen i beskattningen. En värdering till gängse värde skulle dessutom möjliggöra en ökning av det överlåtande bolagets nettoförmögenhet och därmed en höjning av beloppet av den lindrigare beskattade utdelning som kan lyftas från bolaget – alltså skapa en motsvarande möjlighet att minimera beskattningen av utdelning som den lagändring som gäller aktiebyte har syftat till att förhindra.

Fusioners och fissioners inverkan på rätten att dra av förluster

Vid beredningen av lagförslaget om rätten att dra av förluster övervägdes också ett alternativ där bestämmelsen om avdrag för förluster skulle ändras genom att utvidga definitionen av indirekt ägande så att den bättre beaktar olika koncernförhållanden. Definitionen av indirekt ägande skulle exempelvis kunna utvidgas till att omfatta också moderbolaget till en delägare i det övertagande bolaget, varvid bedömningen av ägarförhållandenas kontinuitet skulle göras på en nivå högre upp i strukturen. Då skulle det dessutom behöva fastställas en hurdan ägarandel delägaren i det övertagande bolaget eller dess moderbolag ska ha i det övertagande bolaget eller i dess delägare. Detta alternativ skulle dock endast i begränsad utsträckning underlätta situationer som upplevts som problematiska och skulle inte undanröja skyldigheten att utreda och följa ägarförändringar från ingången av förluståren.

Alternativt skulle det övertagande samfundet kunna ha rätt att dra av förlusterna alltid när en fusion eller delning genomförs mellan samfund inom samma intressesfär eller mellan samfund som står i intressegemenskap med varandra. En sådan reglering skulle dock också omfatta situationer där intressegemenskap enbart grundar sig på samma personägande. Syftet med propositionen är att göra bestämmelserna om företagsomstruktureringar mer flexibla och minska de skattskyldigas och Skatteförvaltningens administrativa börda. Syftet är däremot inte att utvidga möjligheterna att dra av förluster till koncernexterna situationer där samfunden är ekonomiskt och juridiskt åtskilda, även om samma ägare har bestämmande inflytande över dem.

Alternativt skulle det övertagande samfundet kunna ha rätt att dra av det överlåtande samfundets förluster till den del de har uppkommit i den verksamhet som överförts till det övertagande samfundet. Ändringen skulle vara betydande jämfört med den gällande regleringen, enligt vilken ägarförhållandenas kontinuitet påverkar rätten att dra av förlusterna vid universalsuccession. Alternativet skulle dock innebära en skärpning av rätten att dra av förluster, särskilt i situationer där den verksamhet där förlusterna ursprungligen uppkommit redan har upphört eller överförts till ett annat bolag. Det skulle också vara svårt för den skattskyldige och Skatteförvaltningen att i efterhand utreda i vilken verksamhet förlusterna ursprungligen har uppkommit. Alternativt skulle förlusterna också kunna överföras utan ytterligare villkor. Detta skulle dock strida mot syftet med bestämmelsen, nämligen att förhindra att det övertagande samfundet utnyttjar förluster som uppkommit under en tid då det

förlustbringande samfundet inte har hört till det övertagande samfundets intressesfär (HFD 2019:51).

Dessutom skulle möjligheten att dra av förluster kunna underlättas i samband med fusioner och delningar genom att ett undantagsförfarande möjliggjordes också i situationer enligt 123 § 2 mom. i inkomstskattelagen. I sådana fall skulle förlusterna inte gå slutgiltigt förlorade, om villkoren i 123 § 2 mom. i inkomstskattelagen inte uppfylldes, utan tillstånd kunde sökas för att dra av dem. Alternativet undanröjer dock inte den skattskyldiges och Skatteförvaltningens skyldighet att följa upp ägarförändringar, och det kan anses medföra en onödig administrativ börda för såväl den skattskyldige som Skatteförvaltningen.

Tillämpningsområdet för bestämmelserna om företagsomstruktureringar inom och utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Bestämmelserna om företagsomstruktureringar i näringsskattelagen tillämpas redan i nuläget på omstruktureringar mellan samfund inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet trots lagens ordalydelse. Alternativt skulle lagändringen kunna lämnas ogjord, varvid tillämpningen också i fortsättningen grundar sig på den tolkning som etablerats i rättspraxis och inte på lagens ordalydelse. Med tanke på rättssäkerheten och en enhetlig tillämpning är det dock ytterst viktigt att bestämmelsernas tillämpningsområde tydligt framgår av lagens ordalydelse.

Aktiebolagslagen möjliggör för närvarande inte gränsöverskridande fusioner och delningar utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, och det föreslås inga ändringar i näringsskattelagen till denna del. I lagen skulle det kunna föreskrivas om den skattemässiga behandlingen av finska aktieägare som deltar i företagsomstruktureringar i enlighet med den tolkning som etablerats i rättspraxis (till exempel HFD 2021:35). En fördel med en sådan reglering vore att rättssäkerheten ökade också på aktieägarnivå. Den tolkningslinje som etablerats i rättspraxis grundar sig på bedömningar från fall till fall, och därför kan det dock medföra tolkningsproblem att exakt ta in den i lagstiftningen. Dessutom finns det en risk för att lagstiftningen oavsiktligt skulle skärpa tolkningslinjen eller medföra nya begränsningar. I detta sammanhang föreslås därför inte att det föreskrivs om beskattningen av aktieägarna i lag.

Överlåtelseskatt

Befrielse från överlåtelseskatt vid företagsomstruktureringar förutsätter, på det sätt som beskrivs i propositionen, att villkoren i bestämmelserna om företagsomstruktureringar i näringsskattelagen eller i de bolagsrättsliga bestämmelserna är uppfyllda. Av de hänvisningar som i lagen om överlåtelseskatt görs till näringsskattelagen och den lag som gäller samfundet i fråga följer i regel att de arrangemang som föreslås i denna proposition och som genomförs i enlighet med bestämmelserna är skattefria. I fråga om dessa föreslås det inte särskilt att lagen om överlåtelseskatt ska ändras. I och med att förslaget om trepartsfusion slopas behöver lagen om överlåtelseskatt inte heller ändras i fråga om vederlagsaktier som en aktieägare förvärvar vid ett arrangemang.

Överlåtelseskatten är en skatt som i regel tas ut när egendom byter ägare. Förvärv som grundar sig på teckning av aktier är inte i begreppsmässigt hänseende en överlåtelse av äganderätten, och hör därför inte till tillämpningsområdet för lagen om överlåtelseskatt. Med aktieteckning har också jämställts överlåtelse av egna aktier som kommit i bolagets besittning genom en aktieemission som bolaget har riktat till sig självt. Förvärv som grundar sig på teckning av nya aktier betraktas inte som en överlåtelse, eftersom inga befintliga tillgångar överförs från en part till en annan. Däremot innebär användningen av andra befintliga aktier som vederlag vid

företagsomstruktureringar en överföring av förmögenhet och uppfyller således kännetecknen för överlåtelse. Denna tolkning har fastställts i högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2017:39. Det finns ingen anledning att avvika från denna princip enligt lagen om överlåtelseskatt, ens på grund av smidigare företagsomstruktureringar, och inte heller till denna del föreslås ändringar i lagen om överlåtelseskatt.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

Trepartsfusion

Enligt Norges inkomstskattelag (Skatteloven), aktiebolagslag (Aksjeloven) och lag om publika aktiebolag (Allmenaksjeloven) är en skatteneutral trepartsfusion möjlig i Norge i vissa situationer. Om de bolag som deltar i fusionen har hemort i Norge, det övertagande bolaget ingår i en koncern och ett eller flera koncernbolag tillsammans har över 90 procent av aktierna i det övertagande bolaget och av röstetalet på bolagsstämman, får vederlaget betalas av det övertagande bolagets moderbolag.

En skatteneutral trepartsfusion är i vissa situationer möjlig också i Nederländerna. Enligt den nederländska civillagboken 2 (Burgerlijk Wetboek Boek 2) kan aktieägarna i det överlåtande bolaget bli aktieägare i det övertagande bolagets koncernbolag. En förutsättning för trepartsfusion är att det koncernbolag som ger fusionsvederlaget, ensamt eller tillsammans med ett annat koncernbolag, äger hela det övertagande bolagets tecknade aktiekapital.

En trepartsfusion är inte möjlig i Sverige, Danmark, Frankrike eller Tyskland.

Penningvederlag

I Sveriges skattelagstiftning har beloppet av det penningvederlag som ges vid fusion och delning inte begränsats. På grund av bolagsrätten får dock maximibeloppet av penningvederlaget vid fusion och delning vara mindre än 50 procent, över hälften ska vara aktievederlag. Sedan ingången av 2006 har kravet att penningvederlaget i samband med aktiebyte får uppgå till högst 10 procent slopats i den svenska lagstiftningen om aktiebyte. Ändringen berodde delvis på att man i samband med reformen av den svenska aktiebolagslagen (2005:551) frångick aktiernas nominella värde. Dessutom kunde överskridandet av maximibeloppet för penningvederlag i praktiken undvikas redan före ändringen genom upprättandet av två separata avtal om aktieköp och aktiebyte. Enligt gällande bestämmelser kan ersättningen vid aktiebyte delvis utgöras av pengar, men någon särskild övre gräns har inte fastställts. Hela vederlaget kan dock enligt bestämmelsen inte utgöras av pengar. I Norge är maximibeloppet av penningvederlaget eller annat vederlag vid omstruktureringar 20 procent. I Danmark tillämpas inget maximibelopp av penningvederlaget.

Delning som genomförs genom bolagisering

En fission som genomförs genom bolagisering utgör ett relativt nytt tillskott till de former av delning som anges i bolagsdirektivet, och därför har flera stater ännu inte infört bestämmelser om detta i sin nationella skattelagstiftning. Eftersom direktivet om företagsomstruktureringar inte innehåller några bestämmelser om fission som genomförs genom bolagisering, kan bestämmelserna om fission i skattelagstiftningen variera mellan olika stater. I den svenska inkomstskattelagen (1999:1229) definieras när det gäller fissioner både fission och partiell fission. Bestämmelsen om verksamhetsavyttring i den svenska inkomstskattelagen ändrades 2024 så att sådan delning genom bolagisering och som definieras i den svenska aktiebolagslagen

omfattas av tillämpningsområdet för denna bestämmelse. Genom ändringen ersattes uttrycken det säljande företaget och det köpande företaget med uttrycken det överlåtande företaget och det övertagande företaget för att bestämmelsen utöver omstruktureringar som grundar sig på avtalsrättslig handel ska omfatta andra sätt att överföra medel, såsom delning genom bolagisering. Bestämmelsen om verksamhetsavyttring förutsätter att de avyttrade tillgångarna samt skulderna vid en delning genom bolagisering bildar minst en verksamhetsgren och att vederlaget består av aktier i det övertagande företaget. Om tillgångar som inte utgör en verksamhetsgren avyttras vid en delning genom bolagisering, är bestämmelserna om undantag från omedelbar beskattning i samband med verksamhetsavyttring inte tillämpliga. Detta gäller också situationer där det vederlag som lämnas består av både aktier i det övertagande bolaget och pengar.

I den belgiska inkomstskattelagen (Wetboek Inkomstenbelastingen 1992/Code des impôts sur les revenus 1992) definieras delning som genomförs genom bolagisering som en åtgärd som kan jämställas med delning. Enligt definitionen är delning en åtgärd genom vilken ett bolag utan att upplösas överför en del av sina tillgångar och skulder till ett eller flera befintliga bolag eller till ett eller flera bolag som det grundat så att det ursprungliga bolaget får aktier eller andelar i det eller de övertagande bolagen.

Fusioners och fissioners inverkan på rätten att dra av förluster

Enligt den svenska inkomstskattelagen kan rätten att göra avdrag för underskott begränsas till följd av ändringar i det bestämmande inflytandet över bolaget. På fusioner och fissioner tillämpas både de allmänna inskränkningsbestämmelserna i fråga om ägarbyten och de särskilda bestämmelser som gäller kvalificerade, det vill säga skatteneutrala, fusioner och fissioner. Tillämpningen av bestämmelserna är förenad med flera undantag, bland annat i situationer där det bestämmande inflytandet de facto inte anses ha ändrats eller arrangemanget är koncerninternt.

Bestämmelserna om avdrag för underskott ändrades i Sverige 2025 för att en större del av tidigare års förluster ska kunna bevaras och för att färre bolag ska omfattas av bestämmelserna om begränsning av avdragsrätten. Genom ändringen bringades lagstiftningen dessutom att motsvara den i rättspraxis vedertagna tolkningen genom att det till lagstiftningen fogades en undantagsbestämmelse, enligt vilken en beloppsspärr inte ska tillämpas om samma aktör får bestämmande inflytande direkt, trots att den redan tidigare indirekt haft motsvarande bestämmande inflytande.

Enligt den danska lagen som gäller skatt på företagsomstrukturering (Fusionsskatteloven) går de i omstruktureringen deltagande bolagens skatteförluster under tidigare år förlorade i vissa situationer. Förluster går i allmänhet inte förlorade om de bolag som deltar i fusionen har varit del av en sambeskattningskrets (sambeskatning). På fusion och delning kan dessutom tillämpas den begränsning av rätten att dra av förluster som följer av förändringen i bolagets bestämmande inflytande enligt den danska bolagsskattelagen (Selskabsskatteloven).

I Norge begränsar en ändring i bolagets bestämmande inflytande i regel inte rätten att dra av förluster, om det inte anses att den huvudsakliga orsaken till transaktionen har varit att utnyttja förluster.

Överlåtelsebeskattning

Inom EU-området kan överlåtelsebeskattningen vid företagsomstruktureringar variera avsevärt mellan medlemsstaterna, eftersom det saknas enhetlig reglering på EU-nivå. I många länder kan företagsomstruktureringar vara befriade från överlåtelseskatt förutsatt att de lagstadgade villkoren är uppfyllda, medan skatt i andra länder tas ut till exempel på överlåtelse av fastigheter också vid företagsomstruktureringar.

I Sverige betalas varken stämpelskatt eller överlåtelseskatt för värdepapper som överförts vid företagsomstruktureringar. Överlåtelseskatt betalas däremot i regel för direkta förvärv av fastigheter (Lag om stämpelskatt 1984:404). I regel betalas dock ingen överlåtelseskatt på fastigheter som överförs vid en fusion, eftersom fusioner inte räknas till skattepliktiga förvärv. Delning nämns däremot separat i förteckningen över överlåtelseskattepliktiga förvärv. Samfund betalar i skatt 4,25 procent av köpeskillingen för en fastighet eller av taxeringsvärdet för året närmast före fastighetsförvärvet, beroende på vilket belopp som är högre. Överlåtelseskatt tas inte ut vid förvärvande av aktier i det bolag som äger en fastighet. Överlåtelseskatten på fastighetsöverlåtelser mellan företag inom samma koncern kan skjutas upp tills egendomen i fråga säljs till en utomstående part, koncernförhållandet mellan företagen upphör eller ett företag upplöses genom likvidation eller konkurs. Inte heller i Danmark tas överlåtelseskatt ut vid överlåtelse av värdepapper. För överlåtelse av fastigheter tas det ut en registreringsavgift. I Norge betalas ingen överlåtelseskatt vid överlåtelse av värdepapper, men för överlåtelse av fastigheter tas det ut en överlåtelseskatt på 2,5 procent. Vid företagsomstruktureringar kan fastighetsöverlåtelser dock under vissa förutsättningar vara befriade från överlåtelseskatt.

6 Remissvar

Utkastet till regeringsproposition var på remiss mellan den 29 juni och 28 augusti 2026. Under remissbehandlingen kom det in 20 remissvar om utkastet till proposition. Remissvar om regeringens proposition har lämnats av Finlands näringsliv rf, Näringslivets Delegation EVA rf, professor emeritus Raimo Immonen, biträdande professorn vid Östra Finlands universitet Mika Nissinen, docent Markku Järvenoja, Keskuskauppakamari ry, professor Juha Lindgren, docent Marianne Malmgrén, justitieministeriet, professor Pekka Nykänen, Familjeföretagens förbund rf, Pääomasijoittajat ry, Finlands Advokater, Ekonomiadministrationsförbundet i Finland rf, Suomen Veroasiantuntijat ry, Företagarna i Finland rf, universitetsläraren vid handelshögskolan vid Åbo universitet Hannu Itälä, Skatteförvaltningen samt två privatpersoner. Dessutom meddelade arbets- och näringsministeriet samt Ålands landskapsstyrelse att de inte hade något att yttra.

I utlåtandena understöddes i stor utsträckning propositionsutkastets syften att revidera och göra bestämmelserna om företagsomstruktureringar mer flexibla, göra beskattningsprocesserna smidigare och minska den administrativa bördan. Remissinstanserna ansåg allmänt att revideringen av bestämmelserna så att de motsvarar den bolagsrättsliga regleringen och etablerad rättspraxis förbättrar beskattningens förutsägbarhet, rättssäkerheten och företagens möjligheter att genomföra företagsekonomiskt motiverade strukturarrangemang. Det ansågs positivt att de lösningar som etablerats i rättspraxis införs i lagstiftningen, att skatteneutraliteten vid företagsomstruktureringar utvidgas samt att nya bestämmelser om trepartsfusion, fusion utan vederlag, fission som genomförs genom bolagisering och situationer med negativ nettoapport införs. I flera utlåtanden betonades dock att regleringen bör förbli så tydlig och förutsägbar som möjligt och att det i samband med revideringen inte bör skapas nya begrepp som lämnar rum för tolkning eller ökas på den administrativa bördan. I flera utlåtanden togs dessutom fasta på att Europeiska kommissionens förslag till så kallat omnibusdirektiv på skatteområdet, som innehåller ändringar till direktivet om företagsomstruktureringar, är under beredning samtidigt med den nationella revideringen. Remissinstanserna ansåg det motiverat att den nationella revideringen framskrider trots att direktivförslaget är under beredning, men

framhöll att man vid den fortsatta beredningen noggrant bör bedöma förhållandet mellan de föreslagna bestämmelserna och eventuell framtida EU-reglering.

Den mest betydande enskilda fråga som lyftes fram i remissyttrandena gällde överföringen av rätten att dra av förluster vid fusioner och delningar. En stor del av remissinstanserna förhöll sig kritiskt till förslaget om att överföringen av rätten att dra av förluster ska knytas till den verksamhet där förlusterna uppkommit i stället för som nu till en prövning som gäller ägandet. I utlåtandena ansågs det att förslaget ökar mångtydigheten, den administrativa bördan och osäkerheten i beskattningen, särskilt i situationer där affärsverksamheten har förändrats eller upphört före företagsomstruktureringen. Flera remissinstanser bedömde också att förslaget jämfört med nuläget leder till en skärpning av beskattningen vid koncerninterna arrangemang samt skapar incentiv att upprätthålla företagsekonomiskt obehövliga bolagsstrukturer för att bevara förlusterna. Det som oftast föreslogs var att de nuvarande ägarvillkoren snarare bör lindras genom att tillåta överföring av rätten att dra av förluster i samband med fusion och delning utan ytterligare förutsättningar eller inom arrangemang inom samma koncern eller intressesfär.

Förslaget om fusion utan vederlag ansågs i regel värt att understödas, eftersom det bedömdes undanröja onödiga hinder för omstruktureringar av koncerner och andra företagsstrukturer samt göra rättsläget klarare. I flera utlåtanden ansågs dock att den föreslagna regleringen är onödigt snäv i fråga om indirekta ägarstrukturer. Remissinstanserna föreslog att regleringen också bör omfatta ägarkedjor i flera led samt olika holdingbolagsstrukturer i situationer där de faktiska ägarförhållandena inte förändras. I vissa utlåtanden önskades dessutom preciseringar av hur indirekt ägande, olika bolagsformer och gränsöverskridande arrangemang ska beaktas vid tillämpningen av regleringen.

Trepartsfusioner ansågs i regel vara värda att understödja. Enligt Skatteförvaltningens utlåtande innehåller förslaget om trepartsfusion flera öppna frågor som är av betydelse med tanke på skattesystemets konsekvens, tryggandet av skattebasen och förutsägbarheten i regleringen. Att utvidga trepartsfusioner till att också omfatta bildandet av holdingbolagsstrukturer av bolag som ägs av fysiska personer skulle enligt Skatteförvaltningens åsikt leda till en minskning av skattebasen och öka möjligheterna att utnyttja företagsomstruktureringar för att minimera beskattningen av dividender. Bestämmelserna om trepartsfusion skulle inte enbart förbättra förutsättningarna för att genomföra företagsomstruktureringar, utan också göra det möjligt att få skattefördelar som företagsomstruktureringar inte omfattas av i nuläget. Enligt Skatteförvaltningen bör bestämmelserna inte utsträckas till dessa situationer.

Utlåtanden gavs också om maximibeloppet av det penningvederlag som är tillåtet vid fusion och delning. Även om den föreslagna höjningen från 10 procent till 30 procent allmänt ansågs vara en positiv ändring som bidrar till flexiblare företagsomstruktureringar, ansåg flera näringslivsorganisationer och sakkunniga att höjningen är otillräcklig. I utlåtandena föreslogs det i stor utsträckning att maximibeloppet ska höjas till 50 procent i enlighet med bestämmelserna om aktiebyte.

Att möjliggöra en skatteneutral verksamhetsöverlåtelse i situationer med negativ nettoapport ansågs allmänt vara motiverat och behövligt, eftersom detta ansågs undanröja praktiska hinder för omstruktureringar särskilt i tillväxtföretag. Flera remissinstanser önskade dock preciseringar i den senare skattebehandlingen av en negativ anskaffningsutgift, särskilt i samband med överlåtelse av aktier. Dessutom ansåg remissinstanserna det vara motiverat att den i rättspraxis etablerade tillämpningen på bolag inom EES-området skrivs in i lag.

Ändringar har gjorts i propositionen efter remissbehandlingen. Förslaget om trepartsfusion har slopats, eftersom ändringen skulle utvidga tillämpningsområdet för regleringen av skatteneutrala företagsomstruktureringar på ett sätt som kunde leda till skattefördelar som inte är ändamålsenliga med tanke på regleringens syfte. Till följd av detta har också förslaget om överlåtelseskatt slopats. Det föreslås att förslaget om avdrag för förluster ändras så att det nuvarande ägarvillkoret förblir i kraft och att det kompletteras med ett alternativ enligt vilket det övertagande samfundet har rätt att dra av det överlåtande samfundets förluster också när samfunden har hört till samma koncern från ingången av förluståret. Motiveringen till fusioner utan vederlag har preciserats, men det föreslås inte att strukturer i flera led ska tillåtas. Det föreslås också att maximibeloppet av penningvederlaget ändras från 30 procent till 50 procent för att göra företagsomstruktureringar flexiblare. Dessutom preciserades beskattningen av överlåtelse av aktier i situationer där det till följd av en verksamhetsöverlåtelse har uppstått en negativ anskaffningsutgift för aktierna.

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

6 b §. I paragrafen föreskrivs det om skattefri överlåtelse av aktier som ingår i anläggningstillgångarna. Till 3 mom. fogas en bestämmelse enligt vilken av överlåtelsepriset för aktier som annars överlåts skattefritt utgör skattepliktig inkomst också ett belopp som motsvarar den negativa anskaffningsutgiften för de aktier som överlåtits vid en verksamhetsöverlåtelse enligt 52 d §. I enlighet med principerna för företagsomstruktureringar medför arrangemanget ingen slutlig skattefrihet, utan beskattningen skjuts upp till den tidpunkt då de aktier som erhållits som vederlag senare överlåts. Därför är det negativa värdet av de aktier som erhållits som vederlag skattepliktig inkomst för det överlåtande bolaget när aktierna senare överlåts. Om det negativa beloppet inte beskattades när aktierna senare överlåts, skulle den förbättring av det överlåtande bolagets förmögenhetsställning som uppkommit till följd av verksamhetsöverlåtelsen med ett belopp motsvarande den negativa nettoapporten inte bli slutgiltigt beskattad.

Exempel 1. Inverkan av negativ anskaffningsutgift vid skattefri aktieöverlåtelse

Bolag X får vid en verksamhetsöverlåtelse aktier i bolag Y som vederlag för vilka den oavskrivna anskaffningsutgiften vid beskattningen är –200. När bolag X senare överlåter aktierna för 800 och aktieöverlåtelsen uppfyller förutsättningarna för en skattefri överlåtelse enligt 6 b §, utgör med stöd av det nya 3 mom. skattepliktig inkomst ett belopp som motsvarar den negativa anskaffningsutgiften, det vill säga 200. Av överlåtelsepriset är 800 skattefri inkomst.

52 §. I paragrafen föreskrivs om företagsomstruktureringar mellan inhemska aktiebolag och bolag i olika medlemsstater. Det föreslås att 2 mom. ändras så att bestämmelserna om företagsomstruktureringar ska tillämpas inte bara på inhemska samfund och samfund i EU-medlemsstater utan också på samfund hemmahörande i EES-stater. Lagens 52 a–52 f § tillämpas även när företagsomstruktureringen gäller bolag inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som är skyldiga att betala samfundsskatt. Ett bolag ska anses vara hemmahörande inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om det enligt lagstiftningen i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har sin hemort i den staten och det inte enligt något avtal för undvikande av dubbelbeskattning som ingåtts mellan en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och en tredje stat anses vara hemmahörande utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Vid bedömningen av om ett bolag hemmahörande

i en EES-stat till sin bolagsform motsvarar de samfund som avses i direktivet, är utgångspunkten om dess civilrättsliga ställning i huvudsak motsvarar de bolag som avses i direktivet.

Den föreslagna ändringen inverkar inte på det nuvarande tillämpningsområdet för bestämmelserna om företagsomstruktureringar, eftersom de gällande bestämmelserna i rättspraxis har tillämpats också på bolag inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet redan under den tidigare ordalydelsen i lagen. Tillämpningen har baserat sig på bestämmelserna om etableringsfrihet och fri rörlighet för kapital i EUF-fördraget och EES-avtalet. I och med ändringen ändras ordalydelsen i lagen så att den motsvarar etablerad rättspraxis.

Dessutom uppdateras hänvisningen till direktivet i paragrafen. Den gällande hänvisningen till rådets direktiv 90/434/EEG ersätts med en hänvisning till rådets direktiv 2009/133/EG som ersätter och upphäver det förstnämnda direktivet. Direktiv 90/343/EEG har upphävts genom direktiv 2009/133/EG om ett gemensamt beskattningssystem för fusion, fission, partiell fission, överföring av tillgångar och utbyte av aktier eller andelar som berör bolag i olika medlemsstater samt om flyttning av ett europabolags eller en europeisk kooperativ förenings säte från en medlemsstat till en annan. Den föreslagna ändringen är av teknisk natur och inverkar inte på sakinnehållet i bestämmelsen.

52 a §. I paragrafen föreskrivs det om förutsättningarna för skatteneutral fusion. Det föreslås att 1 punkten ändras när det gäller penningvederlagets maximibelopp. Vid fusion får som vederlag också lämnas pengar, dock högst 50 procent av det nominella värdet av de aktier som lämnats som vederlag eller, om nominellt värde saknas, av den del av det inbetalade egna kapitalet som motsvarar aktierna. Maximibeloppet av penningvederlaget ska således relateras till den teckningsavgift som bokförs i eget kapital i stället för till det belopp som enligt nuvarande ordning bokförs i aktiekapitalet. Ändringen är inte avsedd att förändra fastställandet av penningvederlaget jämfört med nuläget, utan penningvederlaget ska även i fortsättningen beräknas konsekvent per arrangemang på samma sätt som vid fissioner och aktiebyten. Vad gäller erlagda penningvederlag ska en fusion fortsättningsvis betraktas som en skattepliktig överlåtelse.

Det föreslås att 2 punkten ändras så att bestämmelsens tillämpningsområde endast omfattar den nuvarande direkta dotterbolagsfusionen utan vederlag. Till paragrafen fogas en ny 3 punkt som utöver en sådan direkt systerbolagsfusion utan vederlag som avses i den gällande 2 punkten också omfattar situationer där ett överlåtande bolag utan vederlag överför alla sina tillgångar och skulder till ett aktiebolag som direkt i sin helhet ägs av ett bolag som ägs i samma förhållande av aktieinnehavarna i det överlåtande bolaget. En förutsättning för att fusionen ska vara skatteneutral är i regel ett aktievederlag enligt 1 punkten, men avvikelse från detta kan göras utöver i situationer enligt 2 punkten och den nya 3 punkten också när det överlåtande bolagets aktieägare äger det övertagande bolaget genom ett eller flera bolag som de äger i sin helhet, varvid det inte finns något behov av att ge fusionsvederlag. De i fusionen deltagande bolagens relativa ägarstruktur blir därmed oförändrad. Vid koncerninterna arrangemang är ett vederlag ofta obehövligt, till exempel när moderbolaget direkt eller indirekt äger de i fusionen deltagande bolagen i sin helhet. Det föreslås att tillämpningsområdet för bestämmelsen om fusion utan vederlag avgränsas till situationer där det överlåtande bolagets aktieägare direkt eller indirekt äger det övertagande bolaget genom ett aktiebolag som bolaget äger i sin helhet. Det skulle vara relativt lätt att fastställa kontinuiteten i ägandet vid fusioner som genomförs direkt eller genom ett led, medan granskningen skulle bli betydligt mer komplicerad när det gäller strukturer med flera mellanliggande led och särskilt i internationella strukturer. Avgränsningen är motiverad för att säkerställa att bestämmelserna är tydliga och tillämpas på ett förutsägbart sätt.

Det föreslås också att tillämpningsområdet avgränsas till indirekt ägande genom aktiebolag. Bestämmelsen omfattar således inte aktieägares indirekta ägande genom exempelvis ett kommanditbolag. I rättspraxis har det vid fusioner utan vederlag förutsatts att det överlåtande och det övertagande bolaget har identiska ägarstrukturer vad gäller röstberättigade aktier och ekonomiska förmånsrätter (till exempel HFD 2021:35). I ett aktiebolag bestäms ägarandelarna samt de ekonomiska och administrativa rättigheter som hänför sig till dem i princip på basis av aktierna och kan lätt fastställas. I fråga om personbolag kan rättigheterna däremot variera avsevärt beroende på innehållet i bolagsavtalet, vilket försvårar bedömningen av om ägarstrukturen är identisk. Avgränsningen till indirekt ägande genom aktiebolag är således motiverad med hänsyn till rättssäkerheten och regleringens tydlighet.

Exempel 2. Aktieägarna X och Y i det överlåtande bolaget äger vardera hälften av aktierna i det överlåtande bolaget. Aktieägarna i det överlåtande bolaget äger indirekt aktierna i det övertagande bolaget i samma förhållande genom sina egna aktiebolag X Ab och Y Ab. Vid fusionen ges inget vederlag. Arrangemanget är skatteneutralt eftersom ägarförhållandena mellan aktieägarna förblir oförändrade.

Exempel 3. Aktieägarna X och Y i det överlåtande bolaget äger vardera hälften av aktierna i det överlåtande bolaget. Aktieägarna i det överlåtande bolaget äger indirekt aktierna i det övertagande bolaget genom ett gemensamt aktiebolag, av vars aktier X äger 80 % och Y äger 20 %. Vid fusionen ges inget vederlag. Arrangemanget är inte skatteneutralt eftersom ägarförhållandena mellan aktieägarna inte förblir oförändrade.

Bestämmelsen är förenlig med aktiebolagslagen i situationer där aktiebolagslagen inte tillåter att vederlag ges till det övertagande bolaget. Den föreslagna ändringen syftar inte till att skärpa tillämpningen av de principer som ingår i bestämmelsen på sådana fusioner som redan har godkänts i rättspraxis. Syftet med bestämmelsen är att i lagen ta in de situationer som godkänts i rättspraxis och att till denna del göra rättsläget tydligare. Bestämmelsen möjliggör också sådana i rättspraxis godkända systerbolagsfusioner i vilka aktieägarna i de överlåtande bolagen är fysiska personer eller blandade fusioner där vederlag behöver ges till endast en del av aktieägarna. I fråga om fusioner tillämpas kontinuitetsprincipen vid beskattningen. Om inget vederlag ges vid fusionen, ändras dock inte tidpunkten för förvärvet av de aktier i det övertagande bolaget som ägdes före fusionen (HFD 2024:102).

Bestämmelsen är inte tillämplig i situationer där det överlåtande bolaget ägs indirekt, eftersom fusionen inte får leda till att ägandet faktiskt överförs mellan aktieägarna. Bestämmelsen är således inte tillämplig i situationer där fusionen förändrar ägarförhållandena mellan aktieägarna. Till exempel i sådana situationer som i fallet CSN:2025/38 är bestämmelsen inte tillämplig, eftersom kontinuiteten i det överlåtande bolagets direkta moderbolags ägande inte behölls i arrangemanget. Tillämpningen av bestämmelsen hindrar inte tillämpningen av bestämmelsen om kringgående av skatt i 52 h § i näringsskattelagen i situationer där det huvudsakliga ändamålet med arrangemanget är att undvika beskattning.

52 c §. I paragrafen föreskrivs det om förutsättningarna för skatteneutral fission. Det föreslås att 1 mom. ändras när det gäller penningvederlagets maximibelopp. Vid total fission och partiell fission får som vederlag också lämnas pengar, dock högst 50 procent av det nominella värdet av de aktier som lämnats som vederlag eller, om nominellt värde saknas, av den del av det inbetalade egna kapitalet som motsvarar aktierna. Maximibeloppet av penningvederlaget ska således relateras till den teckningsavgift som bokförs i eget kapital i stället för till det belopp som enligt nuvarande ordning bokförs i aktiekapitalet. Ändringen är inte avsedd att förändra fastställandet av penningvederlaget jämfört med nuläget, utan penningvederlaget ska även i fortsättningen beräknas konsekvent per arrangemang på samma sätt som vid fusioner och

aktiebyten. Vad gäller erlagda penningvederlag ska en fission fortsättningsvis betraktas som en skattepliktig överlåtelse.

Till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. med bestämmelser om fission som genomförs genom bolagisering. Till följd av ändringen föreslås det gällande 2 mom. i paragrafen bli ett nytt 3 mom. med oförändrat innehåll. Med fission som genomförs genom bolagisering avses ett arrangemang där det överlåtande aktiebolaget överför en del av sina tillgångar och skulder till ett eller flera övertagande bolag som fortsätter verksamheten. En fission som genomförs genom bolagisering ska på samma sätt som enligt aktiebolagslagen enbart kunna ske genom överlåtelse till ett nybildat bolag. De tillgångar som överförs ska bilda en sådan verksamhetsgren som avses i det föreslagna nya 3 mom. och minst en verksamhetsgren ska bli kvar i det överlåtande bolaget. Som vederlag ges endast aktier i det övertagande bolaget och de ges till det överlåtande bolaget i stället för till aktieägarna i det överlåtande bolaget. Det finns inget praktiskt behov av att ge penningvederlag när fissionen sker till ett nybildat bolag som inte har några befintliga ägare.

En fission som genomförs genom bolagisering betraktas inte som skattepliktig överlåtelse vid beskattningen av det överlåtande bolaget och den ger inte heller upphov till beskattningsbar inkomst för det övertagande bolaget eller aktieägarna i det överlåtande bolaget, om de förutsättningar som anges i paragrafen uppfylls. Vid beskattningen av överförda tillgångar och skulder iakttas kontinuitetsprincipen så att det övertagande bolaget drar av utgifterna och intäktsför inkomsterna på samma grunder som det överlåtande bolaget skulle ha dragit av eller intäktsfört dem. Vid fission betraktas som anskaffningsutgift för aktier som erhållits som fissionsvederlag den del av det överlåtande bolagets nettoförmögenhet som överförts till det övertagande bolaget. De förluster som fastställts vid beskattningen av det överlåtande bolaget övergår till det övertagande bolaget till den del de hänför sig till den verksamhetsgren som överförs, om förutsättningarna enligt 123 § i inkomstskattelagen uppfylls. Vad som i övrigt föreskrivs om fission i paragrafen tillämpas i tillämpliga delar också på fission som genomförs genom bolagisering.

Till paragrafen fogas dessutom ett nytt 4 mom. om fission av bostadsaktiebolag och ömsesidiga fastighetsaktiebolag. Paragrafen ska tillämpas på sådana ömsesidiga fastighetsaktiebolag som registrerats i enlighet med lagen om bostadsaktiebolag eller aktiebolagslagen och som har till syfte att äga och besitta en eller flera byggnader eller del av byggnad med stöd av aktieägarnas besittningsrätt. Med avvikelse från vad som i 1 mom. föreskrivs om lämnande av vederlagsaktier behöver aktieägare i ett överlåtande bostadsaktiebolag eller ömsesidigt fastighetsaktiebolag inte ges vederlagsaktier i varje övertagande bolag. Varje aktieägare ska dock få vederlagsaktier i minst ett av de övertagande bolag till vilket den besittningsrätt som hänför sig till aktierna övergår. Vederlagsaktierna kan vara nya aktier som det övertagande bolaget har emitterat eller egna aktier som det innehar. Vederlagsaktier ska ges så att varje aktieägares relativa ägarandel i alla övertagande bolag sammanlagt motsvarar aktieägarens relativa ägarandel i det överlåtande bolaget omedelbart före fissionen.

Vad som i övrigt föreskrivs om fission i paragrafen ska också tillämpas på fissionen av bostadsaktiebolag och ömsesidiga fastighetsaktiebolag. En fission realiserar således inte en överlåtelsevinst, och anskaffningsutgiften för aktierna överförs till de övertagande bolagen. Till följd av ändringen föreslås det gällande 3 mom. i paragrafen bli ett nytt 5 mom. med oförändrat innehåll.

Paragrafens gällande 4 mom. blir ett nytt 6 mom. Det nya 6 mom. preciseras i fråga om överföringen av andra reserver vid en fission som genomförs genom bolagisering. Det överlåtande bolagets övriga reserver överförs på motsvarande sätt som vid partiell fission så att vid en fission som genomförs genom bolagisering överförs övriga reserver till det överlåtande

bolaget och det övertagande bolaget i samma proportion som det överlåtande bolagets nettoförmögenhet fördelar sig mellan dessa bolag. Det gällande 5 mom. i paragrafen flyttas dessutom och blir ett nytt 7 mom.

Till det nya 7 mom. fogas en undantagsbestämmelse om fördelning av anskaffningsutgiften för det överlåtande bolagets aktier på aktierna i de övertagande bolagen och vid partiell fission också på aktierna i det överlåtande bolaget när alla dessa är offentligt noterade bolag. I en sådan situation ska som fördelningsgrund för anskaffningsutgiften alltid användas förhållandet mellan det gängse värdet av aktierna i de övertagande bolagen och det överlåtande bolaget, och den nettoförmögenhet som överförts till de övertagande bolagen och som blivit kvar hos det överlåtande bolaget har ingen betydelse för fördelningen av anskaffningsutgiften. Vid fastställandet av aktiernas gängse värde tillämpas etablerad tolkningspraxis, enligt vilken värdena baserar sig på börskurserna under de första noteringsdagarna. I det nya 7 mom. föreslås också ett tillägg enligt vilket som anskaffningsutgift för aktier som erhållits som fissionsvederlag vid en fission som genomförs genom bolagisering betraktas den del av det överlåtande bolagets nettoförmögenhet som överförts till det övertagande bolaget.

52 d §. I paragrafen föreskrivs det om förutsättningarna för skatteneutral verksamhetsöverlåtelse. Till 4 mom. fogas en ny bestämmelse om vid beskattningen avdragbar anskaffningsutgift för aktier som erhållits som vederlag i situationer där värdet av de överförda tillgångarna vid beskattningen minskat med beloppet av de överförda skulderna och reserverna är negativt (negativ nettoapport). I sådana situationer blir den vid beskattningen oavskrivna anskaffningsutgiften för de aktier som lämnats som vederlag negativ till följd av kontinuitetsprincipen.

Till följd av ändringen kan en verksamhetsöverlåtelse göras oavsett om de skattemässiga värdena på den verksamhetsgren som överförs är positiva eller negativa. När det gäller värdet av de tillgångar och skulder som överförs ska kontinuitetsprincipen iakttas vid beskattningen, varvid tillgångarna och skulderna överförs till det övertagande bolaget till de i beskattningen oavskrivna anskaffningsutgifterna, och den skattemässiga anskaffningsutgiften för de vederlagsaktier som det överlåtande bolaget får baserar sig på motsvarande skillnad mellan de i beskattningen oavskrivna anskaffningsutgifterna för de tillgångar och skulder som överförs, oavsett om den är positiv eller negativ.

Enligt den princip om uppskjuten beskattning som tillämpas vid företagsomstruktureringar realiseras beskattningen först när de aktier som erhållits som vederlag överlåts. På överlåtelsen tillämpas då de allmänna bestämmelserna om beskattning av överlåtelsevinst. När det överlåtande bolaget överlåter aktier som erhållits som vederlag i en situation med negativ nettoapport läggs beloppet av den negativa anskaffningsutgiften till överlåtelsepriset (överlåtelsepris – vid beskattningen oavskriven anskaffningsutgift = överlåtelsepris + negativ vid beskattningen oavskriven anskaffningsutgift).

Exempel 4. Inverkan av negativ anskaffningsutgift vid aktieöverlåtelse

Bolag X får vid en verksamhetsöverlåtelse aktier i bolag Y som vederlag för vilka den oavskrivna anskaffningsutgiften vid beskattningen är –100. Bolag X överlåter senare aktierna till ett pris av 500. Eftersom anskaffningsutgiften för aktierna är negativ, läggs till överlåtelsepriset ett belopp som motsvarar den negativa anskaffningsutgiften. Då är det belopp av överlåtelsen som behandlas som skattepliktig inkomst 600 (500 + 100).

I enlighet med den nya bestämmelse som föreslås i 6 b § utgör av överlåtelsepriset för aktier som annars överlåts skattefritt skattepliktig inkomst dock beloppet av den negativa anskaffningsutgiften för aktierna i situationer med negativ nettoapport.

Exempel 5. Inverkan av negativ anskaffningsutgift vid skattefri aktieöverlåtelse

Bolag X får vid en verksamhetsöverlåtelse aktier i bolag Y som vederlag för vilka den oavskrivna anskaffningsutgiften vid beskattningen är –100. Bolag X överlåter senare aktierna till ett pris av 500. Aktieöverlåtelsen uppfyller förutsättningarna för skattefri överlåtelse enligt 6 b §, men enligt det nya 3 mom. utgör dock skattepliktig inkomst det belopp som motsvarar den negativa anskaffningsutgiften, alltså 100. Av överlåtelsepriset är 500 skattefri inkomst.

Enligt bolagsrättens bestämmelser är en nettoapport möjlig, om tillgångarna beräknade till gängse värde överstiger skuldbeloppet, även om tillgångarnas värde i bokföringen eller beskattningen är lägre än skuldbeloppet. Också i situationer med negativ nettoapport ska de tillgångar som överförs bilda en verksamhetsgren i det överlåtande bolaget för att 52 d § i näringsskattelagen ska vara tillämplig. Med verksamhetsgren avses en helhet som består av tillgångar och skulder i anslutning till affärsverksamhet och som organisatoriskt sett bildar en oberoende ekonomisk enhet. Med en oberoende ekonomisk enhet avses i regel en sådan helhet av tillgångar och skulder på basis av vilken en självständig näringsverksamhet kan bedrivas.

Anskaffningsutgiften för aktier som erhållits som vederlag påverkar det överlåtande bolagets nettoförmögenhet och uträkningen av aktiens matematiska värde. Vid negativ nettoapport beaktas anskaffningsutgiften som negativt värde vid beräkningen av nettoförmögenheten. Aktiens matematiska värde är dock alltid minst noll. I situationer där den nettoförmögenhet som ligger till grund för aktiens matematiska värde är negativ är aktiens matematiska värde således noll. Också jämförelsevärdet för en aktie är alltid minst noll. Om vederlagsaktierna omfattas av en värdejämförelse som avses i 3 § 6 mom. i värderingslagen, värderas aktierna till deras sammanlagda jämförelsevärde, om detta är större än deras sammanlagda oavskrivna anskaffningsutgift. Då kan en negativ anskaffningsutgift för vederlagsaktierna inte inverka nedsättande på det överlåtande bolagets nettoförmögenhet.

52 e §. I paragrafen föreskrivs det om beskattning av tillgångarna för ett utländskt samfunds fasta driftställe i Finland när egendomen upphör att vara faktiskt knuten till detta fasta driftställe. Det föreslås att 3 mom. ändras och att ett nytt 5 mom. fogas till paragrafen med anledning av ändringen av 52 § 2 mom. Vad som i 1–4 mom. föreskrivs om bolag och fasta driftställen hemmahörande i en medlemsstat i Europeiska unionen tillämpas på motsvarande sätt på bolag och fasta driftställen hemmahörande i en EES-stat. Dessutom ändras 3 mom. så att från den skatt som i Finland ska betalas dras av också den skatt som utan tillämpning av de bestämmelser om företagsomstrukturering som gäller inom EES och som motsvarar direktivet om företagsomstruktureringar skulle ha betalats för samma inkomst i den stat där det fasta driftstället är beläget. Med bestämmelser som motsvarar direktivet om företagsomstruktureringar avses sådana bestämmelser i EES-staterna som i likhet med direktivet möjliggör skatteneutrala arrangemang.

Ändringen inverkar inte på tillämpningen av bestämmelserna, eftersom de redan under lagens tidigare ordalydelse har tillämpats på bolag i EES-stater i enlighet med den tolkningslinje som fastställts i rättspraxis med stöd av etableringsfriheten och den fria rörligheten för kapital enligt EUF-fördraget och EES-avtalet. Till följd av ändringen motsvarar lagens ordalydelse den tolkning som godkänts i rättspraxis.

7.2 Inkomstskattelagen

33 b §. *Dividender från bolag som inte är offentligt noterade.* Den första meningen i 1 mom. ändras så att det av bestämmelsen tydligare än för närvarande framgår att med aktiernas matematiska värde avses det matematiska värde som bolaget har vid utgången av skatteåret (*senaste matematiska värdet*). Ändringen är av en förtydligande karaktär och avsikten är inte att ändra bestämmelsens sakinnehåll jämfört med nuläget. Syftet med ändringen är att betona att bolagets matematiska värde kan förändras under skatteåret, till exempel till följd av en fusion eller fission, och att utgångspunkten vid dividendbeskattningen då är det senaste matematiska värdet enligt tidpunkten för utgången av skatteåret.

123 §. *Fusioners och fissioners inverkan på rätten att dra av förluster.* I paragrafen föreskrivs det om fusioners och fissioners inverkan på rätten att dra av förluster i det övertagande bolaget. Enligt 2 mom. har det övertagande samfundet rätt att från sin beskattningsbara inkomst dra av det överlåtande samfundets förlust, om det övertagande samfundet eller dess delägare eller samfundet och dess delägare tillsammans har ägt över hälften av det överlåtande samfundet. Till momentet fogas en bestämmelse om koncernsituationer. Enligt den ska det övertagande samfundet också ha rätt att dra av förluster, om det övertagande samfundet och det överlåtande samfundet har hört till samma koncern från ingången av förluståret. I koncernsituationer är det inte längre en förutsättning att det övertagande bolaget ska äga över hälften av det överlåtande samfundet, utan det räcker att de samfund som deltar i företagsomstruktureringen har hört till samma koncern från ingången av förluståren. Med koncern avses en sådan koncern som avses i 8 kap. 12 § i aktiebolagslagen.

Vid fusioner och fissioner mellan koncernbolag övergår rätten att dra av förluster alltid till det övertagande samfundet, om samfunden har hört till samma koncern från ingången av förluståren. Till följd av ändringen överförs förlusterna om ett moderbolag fusioneras med ett dotterbolag eller om ett koncernbolag fusioneras med ett sådant annat koncernbolag som inte tillsammans med sitt direkta moderbolag har ägt över hälften av det överlåtande bolaget. De gällande bestämmelserna förhindrar en överföring av rätten att dra av förluster i sådana koncerninterna situationer.

Vid fusion och fission tillämpas de allmänna bestämmelserna om ägarbyte på rätten för det övertagande bolaget att dra av sina egna förluster samt på ägarbyten som sker efter arrangemanget. Förlusterna dras av från det övertagande bolagets resultat av näringsverksamheten på samma sätt som förluster som uppkommit i bolagets egen verksamhet. Förlusterna kan dras av under de tio skatteår som följer efter förluståren. Det har föreslagits att tiden för avdrag av förluster förlängs från 10 år till 25 år (RP 151/2026 rd). En fusion eller fission skulle inte förlänga tiden för avdrag av förluster från den ursprungliga tiden. Tiden för avdrag för förluster bestäms även i fortsättningen utifrån den tidpunkt då förlusterna ursprungligen uppkommit, och tidpunkten för fusionen eller fissionen påverkar inte den, eftersom det övertagande bolaget på grund av universalsuccessionen inte kan få en bättre rätt att utnyttja förlusterna än det överlåtande bolaget.

Ändringen inverkar inte på rätten för ett övertagande andelslag eller en övertagande sparbank att dra av det överlåtande andelslagets eller den överlåtande sparbankens förluster. Ändringen påverkar inte heller vad som föreskrivs i 3 och 4 mom.

7.3 Inkomstskattelagen

33 b §. *Dividender från bolag som inte är offentligt noterade.* Också första meningen i 1 mom. i den paragraf som gäller temporärt mellan den 8 december 2025 och 31 december 2027 ändras

på motsvarande sätt som i den paragraf som gäller tills vidare. Till följd av ändringen framgår det av bestämmelsen tydligare än för närvarande att med aktiernas matematiska värde avses det matematiska värde som bolaget har vid utgången av skatteåret (*senaste matematiska värdet*).

7.4 Lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen

2 §. *Nettoförmögenheten för bolag som inte är offentligt noterade.* I 2 mom. föreskrivs det att medel som placerats i bolaget i samband med en aktieemission inte ska anses som bolagets tillgångar oberoende av behandlingen av medlen i bokföringen till den del nya aktier inte har registrerats i handelsregistret under bolagets skatteår.

Det föreslagna tillägget gäller endast beräkningen av nettoförmögenhet enligt värderingslagen, och det påverkar inte behandlingen av aktieemissioner i bokföringen eller de bolagsrättsliga konsekvenserna. Att teckningspriserna lämnas utanför nettoförmögenheten tills aktierna registrerats i handelsregistret grundar sig på att aktierna med stöd av aktiebolagslagen uppkommer först genom registreringen i handelsregistret, och att det inte är ändamålsenligt att hänföra de tillgångar som är knutna till aktierna till befintliga aktier före denna tidpunkt.

Efter denna precisering beaktas vid beräkningen av nettoförmögenheten de medel som vid emissionen placerats i bolaget första gången i nettoförmögenheten för det skatteår under vilket de nya aktier som tecknats vid emissionen har registrerats i handelsregistret. Teckningspriser som betalats före denna tidpunkt beaktas inte i beräkningen av nettoförmögenheten oberoende av hur de har behandlats i bolagets bokföring.

Ändringen förtydligar beräkningen av nettoförmögenheten vid aktieemissioner så att det av bestämmelsens ordalydelse tydligare än för närvarande framgår hur de medel som vid en aktieemission placerats i bolaget tidsmässigt hänförs i beskattningen i förhållande till när aktierna uppkommer. Preciseringen stöder en konsekvent tillämpning av bestämmelserna om uträkning av aktiernas matematiska värde och är förtydligande till sin natur.

5 §. *Jämförelsevärdet för aktier i andra bolag vilka hör till bolagstillgångar.* Till 3 och 5 mom. fogas bestämmelser om situationer där en ökning av aktiekapitalet hänför sig till en sådan verksamhetsöverlåtelse som avses i 52 d § i näringsskattelagen och där det belopp av de överförda tillgångarna som inte dragits av vid beskattningen, minskat med de överförda skulderna och reserverna är negativt. Det negativa beloppet dras då av från nettoförmögenheten. En negativ nettoapport ska beaktas också när jämförelsevärdet för föregående år omvandlas till ett jämförligt belopp. Från aktiernas sammanräknade jämförelsevärde för det föregående året dras då av beloppet av den negativa nettoapporten.

9 §. *Aktiers matematiska värde.* Till 1 mom. fogas en ny mening enligt vilken med aktier som finns på marknaden avses aktier som har registrerats i handelsregistret före utgången av den senaste räkenskapsperiod som föregick ingången av bolagets skatteår.

Den föreslagna preciseringen förtydligar systematiken i uträkningen av aktiernas matematiska värde. Efter preciseringen framgår det entydigt av bestämmelsen att det aktieantal som avses i paragrafen endast omfattar aktier som har varit registrerade före utgången av den räkenskapsperiod som föregår bolagets skatteår. På nya aktier som har registrerats efter det tillämpas det förfarande som föreskrivs i 12 §, enligt vilket det matematiska värdet för nya aktier räknas ut separat. Ändringen är av en förtydligande karaktär och avsikten är inte att ändra uträkningen av aktiers matematiska värde jämfört med nuläget.

10 §. *Värdering av aktierna i ett nytt bolag.* Till paragrafen fogas en bestämmelse om situationer där ett nytt bolag har bildats genom en verksamhetsöverlåtelse enligt 52 d § i näringsskattelagen och det belopp av de överförda tillgångarna som inte dragits av vid beskattningen, minskat med beloppet av de överförda skulderna och reserverna är negativt. Det matematiska värdet för aktien anses då vara noll euro.

12 §. *Ändring av aktiekapitalet.* Paragrafens rubrik ändras till ”Aktieemission”, så att paragrafen motsvarar terminologin i den gällande aktiebolagslagen. Ändringen är av terminologisk karaktär och avsikten är inte att ändra bestämmelsens tillämpningsområde jämfört med nuläget.

Paragrafens 1 och 2 mom. preciseras så att en förutsättning för uträkning av det matematiska värdet för nya aktier är att aktierna registrerats i handelsregistret. Enligt vad som föreslås ska det matematiska värdet för nya aktier som tecknats eller emitterats i samband med en aktieemission och som inte ingår i antalet aktier under den senaste räkenskapsperiod som föregick skatteårets ingång fastställas på det sätt som föreskrivs i 1 och 2 mom. först när aktierna har registrerats i handelsregistret. Under de skatteår som följer på registreringen fastställs aktiernas matematiska värde på samma sätt som för bolagets övriga aktier med stöd av 2 och 9 §, om inte något annat följer av 3 mom.

Denna precisering motsvarar etablerad beskattningspraxis. Syftet med förslaget är inte att i sak ändra fastställandet av det matematiska värdet för nya aktier, utan att i lagtexten uttryckligen klargöra att det i beskattningen kan fastställas ett matematiskt värde för en aktie först när aktien bolagsrättsligt har uppkommit genom registreringen i handelsregistret.

Den föreslagna ändringen påverkar inte beräkningsgrunden för det matematiska värdet. Som en akties matematiska värde betraktas i de situationer som avses i 1 mom. fortfarande aktiens nominella belopp eller, om inget nominellt belopp finns, aktiens bokföringsmässiga motvärde eller, om bolaget eller dess aktieägare så yrkar, ett teckningspris som är högre än det nominella beloppet eller det bokföringsmässiga motvärdet. Vid sådana aktiebyten som avses i 2 mom. anses som aktiernas matematiska värde fortfarande det matematiska värdet av de förvärvade aktierna före aktiebytet.

Till paragrafen fogas ett nytt 3 mom. där det föreskrivs om det matematiska värdet för nya aktier som erhållits som vederlag vid en verksamhetsöverlåtelse i en situation där värdet av den nettoapport som överförs vid verksamhetsöverlåtelsen är negativ i beskattningen. Då anses det matematiska värdet för de nya aktier som erhållits som vederlag vara noll.

Till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. där det föreskrivs om en exceptionell situation i vilken det för verkställande av dividendbeskattningen är nödvändigt att fastställa det matematiska värdet för nya aktier också för bolagets skatteår som föregick registreringen. Om aktierna registreras i handelsregistret efter att den senaste räkenskapsperiod som föregick ingången av skatteåret har löpt ut men före utgången av samma kalenderår och dividend delas ut efter registreringen under samma kalenderår, fastställs för aktierna ett matematiskt värde i enlighet med 1–3 mom. också för det skatteår som föregick registreringen.

Bestämmelsen baserar sig på etablerad beskattningspraxis och gäller särskilt situationer där bolagets räkenskapsperiod inte sammanfaller med kalenderåret. Det föreslagna 4 mom. ändrar inte i sak resultatet av dividendbeskattningen, utan lyfter fram den exceptionella tidsmässiga tillämpningssituationen på lagnivå.

13 §. *Fusion och delning av bolag.* Det föreslås att paragrafen ändras så att det nuvarande 1 mom. stryks som obehövligt och att det nuvarande 2 mom. blir ett nytt 1 mom. och att de

förutsättningar som gäller tidpunkten för utgången av bolagets räkenskapsperiod, företagsomstruktureringen och utdelningen av dividend stryks. Till följd av ändringen räknas det matematiska värdet för aktierna i det övertagande bolaget och vid partiell fission också på aktierna i det bolag som fissioneras partiellt alltid ut på nytt vid fusion och delning för det år då företagsomstruktureringen genomförs.

Vid fusion ska det matematiska värdet även i fortsättningen räknas ut enligt tidigare föreskrivna principer. Det övertagande bolagets nettoförmögenhet bildas utifrån nettoförmögenheten i de bolag som är parter i fusionen med beaktande av de avdrag som avses i bestämmelsen. Med det skatteår då företagsomstruktureringen genomförs avses det skatteår under vilket det övertagande bolaget har genomfört företagsomstruktureringen. En akties matematiska värde fås genom att bolagets på detta sätt erhållna nettoförmögenhet divideras med antalet av de aktier i det övertagande bolaget som finns på marknaden. Vid delning iakttas i tillämpliga delar motsvarande principer.

I och med förslaget beaktas den nettoförmögenhet som överförs vid en företagsomstrukturering alltid i det matematiska värdet för aktierna i det övertagande bolaget redan under det år då omstruktureringen genomförs. Till följd av detta blir aktiernas matematiska värde enhetligt för alla aktier i det övertagande bolaget. Samtidigt elimineras de situationer där de matematiska värdena för vederlagsaktier och andra aktier avviker från varandra (se HFD 2024:9).

Ändringen stöder också syftet med 3 § 9 mom. i denna lag och 52 f § 5 mom. i näringsskattelagen. När aktiernas matematiska värde fastställs konsekvent och utan tidsmässiga begränsningar utifrån situationen under det år då företagsomstruktureringen genomförs, motsvarar det matematiska värde före aktiebytet som används vid aktiebyten bättre bolagets faktiska förmögenhetsställning.

8 Ikraftträdande

Ändringarna avses träda i kraft den 1 januari 2027 och de ska tillämpas första gången vid beskattningen för 2027. Lagen om temporär ändring av 33 b § i inkomstskattelagen gäller till den 31 december 2027. Inkomstskattelagens 33 b § avses träda i kraft först den 1 januari 2028 och den ska tillämpas första gången vid beskattningen för 2028.

Med stöd av vad som anförts ovan och eftersom direktivet om företagsomstruktureringar innehåller bestämmelser som föreslås bli genomförda genom lag, föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 6 b § 3 mom., 52 § 2 mom., 52 a §, 52 c § 1, 4 och 5 mom., 52 d § 4 mom. och 52 e § 3 mom.,

sådana de lyder, 6 b § 3 mom. i lag 717/2004, 52 § 2 mom. i lag 1137/2005, 52 a § och 52 c § 4 och 5 mom. i lag 1424/2006, 52 d § 4 mom. och 52 e § 3 mom. i lag 1733/1995 och 52 c § 1 mom. i lag 1077/2008, samt

fogas till 52 c §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1424/2006 och 1077/2008, nya 2 och 4 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. och det ändrade 4 och 5 mom. blir 3 och 5–7 mom. samt till 52 e §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1733/1995, 1424/2006 och 1577/2019, ett nytt 5 mom. som följer:

6 b §

— —

Överlåtelsepriset för aktier som får överlåtas skattefritt utgör dock skattepliktig inkomst till den del skillnaden mellan överlåtelsepriset och den oavskrivna anskaffningsutgiften beror på en i 42 § 1 mom. avsedd avskrivning på anskaffningsutgiften eller på att reserver eller ett understöd enligt 8 § 1 mom. 2 punkten har dragits av från anskaffningsutgiften. Överlåtelsepriset utgör likaså skattepliktig inkomst upp till det belopp som motsvarar en vid beskattningen avdragbar överlåtelseförlust som uppkommit vid en mellan koncernbolag tidigare företagen överlåtelse av dessa aktier till ett annat koncernbolag. Av överlåtelsepriset utgör skattepliktig inkomst också ett belopp som motsvarar den negativa anskaffningsutgiften för de aktier som överlåtits vid en verksamhetsöverlåtelse enligt 52 d §.

— —

52 §

— —

Lagens 52 a–52 f § tillämpas med nedan nämnda begränsningar även när fusionen, fissionen, verksamhetsöverlåtelsen eller aktiebytet gäller sådana samfund som är skyldiga att betala samfundsskatt och som avses i artikel 3 a i rådets direktiv 2009/133/EG om ett gemensamt beskattningssystem för fusion, fission, partiell fission, överföring av tillgångar och utbyte av aktier eller andelar som berör bolag i olika medlemsstater samt om flyttning av ett europabolags eller en europeisk kooperativ förenings säte från en medlemsstat till en annan. Ett bolag anses vara hemmahörande i en medlemsstat om det enligt medlemsstatens lagstiftning har sin hemort i den staten och det inte enligt något avtal för undvikande av dubbelbeskattning som ingåtts mellan en medlemsstat i Europeiska unionen och en tredje stat anses vara hemmahörande utanför unionen. Lagens 52 a–52 f § tillämpas med nedan nämnda begränsningar även när företagsomstruktureringen gäller bolag inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som till sin bolagsform motsvarar samfund som avses i det direktivet och som är skyldiga att betala samfundsskatt. Ett bolag anses vara hemmahörande inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om det enligt lagstiftningen i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har sin hemort i den staten och det inte enligt något avtal för undvikande av dubbelbeskattning som ingåtts mellan en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och en tredje stat anses vara hemmahörande utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

— —

52 a §

Med *fusion* avses arrangemang där

1) ett eller flera aktiebolag (*överlåtande bolag*) genom upplösning utan likvidationsförfarande överför alla sina tillgångar och skulder till ett annat aktiebolag (*övertagande bolag*) och där aktieägarna i det överlåtande bolaget som vederlag får nya aktier som emitteras eller egna aktier som innehas av det övertagande bolaget, i förhållande till de aktier de ägde; som vederlag får också lämnas pengar, dock högst 50 procent av det sammanlagda nominella värdet av de aktier som lämnas som vederlag eller, om nominellt värde saknas, av den del av det inbetalade egna kapitalet som motsvarar aktierna,

2) ett överlåtande bolag genom upplösning utan likvidationsförfarande överför alla sina tillgångar och skulder till ett övertagande bolag som innehar alla aktier i det överlåtande bolaget, eller

3) ett överlåtande bolag genom upplösning utan likvidationsförfarande överför alla sina tillgångar och skulder till ett övertagande bolag som ägs i samma förhållande av aktieinnehavarna i det överlåtande bolaget, eller till ett aktiebolag som direkt helt ägs av ett sådant bolag.

52 c §

Med *fission* avses ett i 1 och 2 punkten avsett arrangemang där aktieägarna i det överlåtande bolaget, i förhållande till de aktier de ägde, som vederlag får nya aktier som emitteras eller egna aktier som innehas av vart och ett av de övertagande bolagen; som vederlag får också lämnas pengar, dock högst 50 procent av det nominella värdet av de aktier som lämnas som vederlag eller, om nominellt värde saknas, av den del av det inbetalade egna kapitalet i bolaget som motsvarar aktierna och där

1) ett aktiebolag upplöses utan likvidationsförfarande så att dess tillgångar och skulder överförs till två eller flera aktiebolag (*total fission*), eller

2) ett aktiebolag utan likvidationsförfarande och utan att det upplöses överför en eller flera verksamhetsgrenar som sådana till ett eller flera aktiebolag och lämnar åtminstone en verksamhetsgren i det överlåtande bolaget (*partiell fission*).

Med fission avses också ett arrangemang där ett aktiebolag utan likvidationsförfarande och utan att det upplöses överför en eller flera verksamhetsgrenar som sådana till ett eller flera nya aktiebolag under bildning och lämnar åtminstone en verksamhetsgren i det överlåtande bolaget och som vederlag får nya aktier i vart och ett av de övertagande bolagen (*fission som genomförs genom bolagisering*).

— —

Med avvikelse från 1 mom. får vid fission av bostadsaktiebolag och ömsesidiga fastighetsaktiebolag aktieägarna i det överlåtande bolaget, i förhållande till de aktier de ägde, som vederlag nya aktier som emitteras eller egna aktier som innehas av minst ett av de övertagande bolagen till vilket den besittningsrätt som hänför sig till aktieägarens aktier övergår.

— —

Reserver som dragits av vid beskattningen av det överlåtande bolaget och som hänför sig till en viss verksamhet överförs till det övertagande bolag som har övertagit den verksamhet som reserven hänför sig till. Vid total fission överförs övriga reserver till de övertagande bolagen i samma proportion som det överlåtande bolagets nettoförmögenhet överförs till de övertagande bolagen. Vid partiell fission och fission som genomförs genom bolagisering överförs övriga reserver till det överlåtande bolaget och det övertagande bolaget i samma proportion som det överlåtande bolagets nettoförmögenhet fördelar sig mellan dessa bolag. Med nettoförmögenhet avses bolagets nettoförmögenhet enligt 2 kap. i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) vid fissionsögonblicket.

Som anskaffningsutgift för aktierna i det övertagande bolaget betraktas den del av anskaffningsutgiften för det överlåtande bolagets aktier som motsvarar den del av det överlåtande bolagets nettoförmögenhet som överförts till det övertagande bolaget. Vid partiell fission betraktas som anskaffningsutgift för aktierna i det överlåtande bolaget den del av anskaffningsutgiften för det överlåtande bolagets aktier som motsvarar den del av det överlåtande bolagets nettoförmögenhet som blivit kvar i bolaget. Om det dock är uppenbart att förhållandet mellan de nettoförmögenheter som vid total fission överförs till de övertagande bolagen, eller förhållandet mellan de nettoförmögenheter som vid partiell fission blir kvar i det överlåtande bolaget och de nettoförmögenheter som överförs till det övertagande bolaget, väsentligt avviker från förhållandet mellan det gängse värdet av dessa bolags aktier, används som fördelningsgrund för anskaffningsutgiften förhållandet mellan aktiernas gängse värde. Om de övertagande bolagen vid total fission eller det bolag som delas och de övertagande bolagen vid partiell fission är offentligt noterade bolag, används som fördelningsgrund för anskaffningsutgiften förhållandet mellan aktiernas gängse värde. Vid fission som genomförs genom bolagisering betraktas som anskaffningsutgift för aktier som erhållits som fissionsvederlag den del av det överlåtande bolagets nettoförmögenhet som överförts till det övertagande bolaget.

52 d §

— —

Vid beskattningen av aktier som erhållits som vederlag räknas som avdragbar anskaffningsutgift det belopp av de överförda tillgångarna som inte dragits av vid beskattningen, minskat med beloppet av de överförda skulderna och reserverna. Om det belopp av de överförda tillgångarna som inte dragits av vid beskattningen, minskat med beloppet av de överförda skulderna och reserverna är negativt (*negativ nettoapport*), blir den avdragbara anskaffningsutgiften vid beskattningen av aktier som erhållits som vederlag negativ.

52 e §

— —

Om de överförda tillgångarna och skulderna är anknutna till ett fast driftställe som ett inhemskt samfund har i en annan av Europeiska unionens medlemsstater, räknas tillgångarnas sannolika överlåtelsepris samt de reserver som vid beskattningen dragits av från det fasta driftställets inkomst som skattepliktig inkomst för det överlåtande bolaget. Från den skatt som i Finland ska betalas på denna inkomst avdras den skatt som utan tillämpning av det direktiv som nämns i 52 § eller motsvarande bestämmelser om företagsomstrukturering som gäller inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skulle ha betalats för samma inkomst i den stat där det fasta driftstället är beläget.

— —

Vad som i 1–4 mom. föreskrivs om bolag och fasta driftställen hemmahörande i en medlemsstat i Europeiska unionen tillämpas på motsvarande sätt på bolag och fasta driftställen hemmahörande inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2027.

———

2.

Lag

om ändring av 33 b och 123 § i inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 33 b § 1 mom. och 123 § 2 mom., sådana de lyder, 33 b § 1 mom. i lag 1237/2013 och 123 § 2 mom. i lag 1734/1995, som följer:

33 b §

Dividender från bolag som inte är offentligt noterade

Av dividender från bolag som inte är offentligt noterade utgör 25 procent skattepliktig kapitalinkomst och 75 procent skattefri inkomst upp till det belopp som motsvarar en årlig åtta procents avkastning beräknad på det i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) angivna senaste matematiska värdet för skatteåret för aktierna. Till den del beloppet av sådana dividender som den skatteskyldige får överstiger 150 000 euro utgör 85 procent av dividenderna kapitalinkomst och 15 procent skattefri inkomst.

— —

123 §

Fusioners och fissioners inverkan på rätten att dra av förluster

— —

Vid fusion mellan samfund eller fission av samfund har det övertagande samfundet rätt att enligt 119 och 120 § från sin beskattningsbara inkomst dra av det överlåtande samfundets förlust, om det övertagande samfundet eller dess delägare eller medlemmar eller samfundet och dess delägare eller medlemmar tillsammans från ingången av förluståret har ägt över hälften av aktierna eller andelarna i det överlåtande samfundet eller om det övertagande samfundet och det överlåtande samfundet har hört till samma koncern från ingången av förluståret. Vid fusion har ett övertagande andelslag eller en övertagande sparbank dock alltid rätt att dra av det överlåtande andelslagets eller den överlåtande sparbankens sådana förluster som har uppkommit under det skatteår då fusionen skedde eller under de två föregående skatteåren.

— —

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 33 b § träder dock i kraft först den 1 januari 2028.

Lagens 33 b § 1 mom. tillämpas första gången vid beskattningen för 2028.

Lagens 123 § 2 mom. tillämpas första gången vid beskattningen för 2027.

3.

Lag

om temporär ändring av 33 b § i inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras temporärt i inkomstskattelagen (1535/1992) 33 b § 1 mom., sådant det lyder i lag 1086/2025, som följer:

33 b §

Dividender från bolag som inte är offentligt noterade

Av dividender från bolag som inte är offentligt noterade utgör 25 procent skattepliktig kapitalinkomst och 75 procent skattefri inkomst upp till det belopp som motsvarar en årlig åtta procents avkastning beräknad på det i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) angivna senaste matematiska värdet för skatteåret för aktierna. Till den del beloppet av sådana dividender som den skatteskyldige får överstiger 150 000 euro utgör 85 procent av dividenderna kapitalinkomst och 15 procent skattefri inkomst. Om det bolag som delar ut dividend har förvärvat aktier den 1 januari 2017 eller därefter vid ett aktiebyte enligt 52 f § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och parterna i aktiebytet står i intressegemenskap med varandra i enlighet med 5 mom. i den paragrafen, och 3 § 9 mom. i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen inte har tillämpats vid fastställandet av aktiens matematiska värde för skatteåret, beräknas en årlig avkastning på åtta procent på aktiens matematiska värde för skatteåret justerad med värdet enligt 3 § 9 mom. i den lagen på de aktier som förvärvats vid aktiebyte.

— —

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 december 2027.

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2027.

4.

Lag

om ändring av lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) 2 § 2 mom., 5 § 3 och 5 mom. samt 9, 10, 12 och 13 §, av dem 12 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1085/2025, som följer:

2 §

Nettoförmögenheten för bolag som inte är offentligt noterade

— —

Tillgångar är bolagets anläggnings-, omsättnings-, investerings- och finansieringstillgångar samt andra sådana tillgångar och sådana utgifter med lång verkningstid som har förmögenhetsvärde. Som tillgångar anses dock inte latenta skattefordringar enligt 5 kap. 18 § i bokföringslagen (1336/1997) eller medel enligt 12 § i denna lag som placerats i bolaget i samband med en aktieemission till den del aktierna inte har registrerats i handelsregistret under bolagets skatteår.

— —

5 §

Jämförelsevärdet för aktier i andra bolag vilka hör till bolagstillgångar

— —

Under skatteåret företagen ökning eller nedsättning av aktiekapitalet, inlösen, annat förvärv samt överlåtelse av bolagets aktier, liksom även ändring av aktiernas nominella belopp eller bokföringsmässiga motvärde, beaktas när aktiernas jämförelsevärde räknas ut, om teckningstiden för aktier vid nyemission har löpt ut eller aktierna har förvärvats eller överlåtits före utgången av skatteåret eller om någon annan förändring antecknats i handelsregistret före utgången av skatteåret. Härvid räknas bolagets nettoförmögenhet ut så att till nettoförmögenheten läggs bolagets nya inbetalda kapital och det belopp som fåtts vid överlåtelse av aktier och avdras det belopp som betalats till bolagets aktieägare på grund av nedsättning av aktiekapitalet och inlösen och förvärv av aktier. Om ökningen av aktiekapitalet hänför sig till en sådan verksamhetsöverlåtelse som avses i 52 d § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och det belopp av de överförda tillgångarna som inte dragits av vid beskattningen, minskat med de överförda skulderna och reserverna är negativt dras det negativa beloppet av från nettoförmögenheten.

— —

När jämförelsevärdet bestäms omvandlas aktiernas jämförelsevärde för det föregående året till ett jämförligt belopp så att till aktiernas sammanräknade jämförelsevärde för det föregående året läggs bolagets nya inbetalda kapital och avdras beloppet av det kapital som bolaget betalat aktieägarna på grund av nedsättning av aktiekapitalet och inlösen och förvärv av aktier samt beloppet av den negativa nettoapport som uppstått vid verksamhetsöverlåtelsen.

9 §

Aktiers matematiska värde

En akties matematiska värde räknas ut så att bolagets justerade nettoförmögenhet divideras med antalet av de aktier i bolaget som finns på marknaden. Med aktier som finns på marknaden avses aktier som har registrerats i handelsregistret före utgången av den senaste räkenskapsperiod som föregick ingången av bolagets skatteår. Av bolaget inlösta och i övrigt förvärvade egna aktier lämnas obeaktade när det matematiska värdet räknas ut.

10 §

Värdering av aktierna i ett nytt bolag

Som det matematiska värdet för en aktie i ett nytt bolag, som inte kan anses ha blivit bildat i syfte att fortsätta med verksamheten inom en affär, ett yrke, jordbruk eller skogsbruk eller en sammanslutning eller ett samfund som redan funnits och vars första räkenskapsperiod inte har löpt ut före skatteårets ingång, anses aktiens nominella belopp eller, om inget nominellt belopp finns, aktiens bokföringsmässiga motvärde eller, på yrkande av bolaget eller dess delägare, aktiens teckningspris, om detta är högre än det nominella beloppet eller det bokföringsmässiga motvärdet. Om ett nytt bolag bildas genom en verksamhetsöverlåtelse enligt 52 d § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och det belopp av de överförda tillgångarna som inte dragits av vid beskattningen, minskat med beloppet av de överförda skulderna och reserverna är negativt, anses som det matematiska värdet för en aktie noll euro.

12 §

Aktieemission

För nya aktier som tecknats eller emitterats i samband med en aktieemission och som inte ingår i antalet aktier under den senaste räkenskapsperiod som föregick skatteårets ingång fastställs det matematiska värdet under bolagets skatteår först när aktierna har registrerats i handelsregistret. Det matematiska värdet under skatteåret för aktierna anses då vara aktiernas nominella belopp. Om inget nominellt belopp finns, beaktas aktiernas bokföringsmässiga motvärde eller, om bolaget eller dess delägare så yrkar, aktiernas teckningspris, om detta är högre än det nominella beloppet eller det bokföringsmässiga motvärdet.

Om i 1 mom. avsedda nya aktier ges som vederlag vid ett aktiebyte enligt 52 f § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och parterna i aktiebytet står i intressegemenskap med varandra på det sätt som avses i 5 mom. i den paragrafen, anses som det matematiska värdet av dessa aktier det matematiska värdet av de vid aktiebytet förvärvade aktierna i målbolaget före aktiebytet dividerat med antalet aktier som lämnats som vederlag. Detta tillämpas också till den del teckningar av en emission mot vederlag i samband med ett aktiebyte tas upp i fonden för inbetalt fritt eget kapital.

Om i 1 mom. avsedda nya aktier ges som vederlag vid en verksamhetsöverlåtelse enligt 52 d § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och det belopp av de överförda tillgångarna som inte dragits av vid beskattningen, minskat med beloppet av de överförda skulderna och reserverna är negativt, anses som det matematiska värdet för aktierna noll euro.

Om i 1–3 mom. avsedda nya aktier registreras i handelsregistret efter att den senaste räkenskapsperiod som föregick ingången av bolagets skatteår har löpt ut, men före utgången av samma kalenderår, och bolaget efter registreringen av dessa aktier delar ut dividend som kan lyftas ännu under samma kalenderår, fastställs för de nya aktierna i enlighet med 1–3 mom. ett matematiskt värde också för bolagets skatteår som föregick registreringen.

13 §

Fusion och delning av bolag

Ett vid fusion övertagande bolags och ett vid kombinationsfusion bildat nytt bolags nettoförmögenhet beaktas vid uträkningen av det matematiska värdet för aktien under det skatteår då fusionen genomförs så att nettoförmögenheten erhålls genom att det övertagande bolagets och de överlåtande bolagens nettoförmögenhet räknas ihop. Till det övertagande bolagets tillgångar räknas dock inte de aktier som bolaget äger i det överlåtande bolaget. Om fusionsvederlaget utgörs av annat än det övertagande bolagets aktier, beaktas detta likaså som en faktor som minskar det övertagande bolagets tillgångar. En akties matematiska värde erhålls så att den nettoförmögenhet som erhållits på detta sätt divideras med antalet aktier på marknaden i det övertagande bolaget eller det nya bolaget.

Bestämmelserna i 1 mom. iakttas i tillämpliga delar när det matematiska värdet för aktierna i det ursprungliga bolaget och det övertagande bolaget räknas ut vid delning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2027.

Helsingfors den 1 oktober 2026

Statsminister

Petteri Orpo

Finansminister Riikka Purra

1.

Lag

om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 6 b § 3 mom., 52 § 2 mom., 52 a §, 52 c § 1, 4 och 5 mom., 52 d § 4 mom. och 52 e § 3 mom.,

sådana de lyder, 6 b § 3 mom. i lag 717/2004, 52 § 2 mom. i lag 1137/2005, 52 a § och 52 c § 4 och 5 mom. i lag 1424/2006, 52 d § 4 mom. och 52 e § 3 mom. i lag 1733/1995 och 52 c § 1 mom. i lag 1077/2008, samt

fogas till 52 c §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1424/2006 och 1077/2008, nya 2 och 4 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. och det ändrade 4 och 5 mom. blir 3 och 5–7 mom. samt till 52 e §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1733/1995, 1424/2006 och 1577/2019, ett nytt 5 mom. som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
6 b §	6 b §
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Överlåtelsepriset för aktier som får överlåtas skattefritt utgör dock skattepliktig inkomst till den del skillnaden mellan överlåtelsepriset och den oavskrivna anskaffningsutgiften beror på en i 42 § 1 mom. avsedd avskrivning på anskaffningsutgiften eller på att reserver eller ett understöd enligt 8 § 1 mom. 2 punkten har dragits av från anskaffningsutgiften. Överlåtelsepriset utgör likaså skattepliktig inkomst upp till det belopp som motsvarar en vid beskattningen avdragbar överlåtelseförlust som uppkommit vid en mellan koncernbolag tidigare företagen överlåtelse av dessa aktier till ett annat koncernbolag.	Överlåtelsepriset för aktier som får överlåtas skattefritt utgör dock skattepliktig inkomst till den del skillnaden mellan överlåtelsepriset och den oavskrivna anskaffningsutgiften beror på en i 42 § 1 mom. avsedd avskrivning på anskaffningsutgiften eller på att reserver eller ett understöd enligt 8 § 1 mom. 2 punkten har dragits av från anskaffningsutgiften. Överlåtelsepriset utgör likaså skattepliktig inkomst upp till det belopp som motsvarar en vid beskattningen avdragbar överlåtelseförlust som uppkommit vid en mellan koncernbolag tidigare företagen överlåtelse av dessa aktier till ett annat koncernbolag. *Av överlåtelsepriset utgör skattepliktig inkomst också ett belopp som motsvarar den negativa anskaffningsutgiften för de aktier som överlåtits vid en verksamhetsöverlåtelse enligt 52 d §.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
52 §	52 §
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Lagens 52 a–52 f § tillämpas med nedan nämnda begränsningar även när fusionen,	Lagens 52 a–52 f § tillämpas med nedan nämnda begränsningar även när fusionen,

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
fissionen, verksamhetsöverlåtelsen eller aktiebytet gäller sådana samfund som är skyldiga att betala samfundsskatt och som avses i artikel 3 a i rådets direktiv 90/434/EEG om ett gemensamt beskattningssystem för fusion, fission, partiell fission, överföring av tillgångar och utbyte av aktier eller andelar som berör bolag i olika medlemsstater samt om flyttning av ett europabolags eller en europeisk kooperativ förenings säte från en medlemsstat till en annan. Ett bolag anses vara hemmahörande i en medlemsstat om det enligt medlemsstatens lagstiftning har sin hemort i den staten och det inte enligt något avtal för undvikande av dubbelbeskattning som ingåtts mellan en medlemsstat i Europeiska unionen och en tredje stat anses vara hemmahörande utanför unionen.	fissionen, verksamhetsöverlåtelsen eller aktiebytet gäller sådana samfund som är skyldiga att betala samfundsskatt och som avses i artikel 3 a i rådets direktiv *2009/133/EG* om ett gemensamt beskattningssystem för fusion, fission, partiell fission, överföring av tillgångar och utbyte av aktier eller andelar som berör bolag i olika medlemsstater samt om flyttning av ett europabolags eller en europeisk kooperativ förenings säte från en medlemsstat till en annan. Ett bolag anses vara hemmahörande i en medlemsstat om det enligt medlemsstatens lagstiftning har sin hemort i den staten och det inte enligt något avtal för undvikande av dubbelbeskattning som ingåtts mellan en medlemsstat i Europeiska unionen och en tredje stat anses vara hemmahörande utanför unionen. *Lagens 52 a–52 f § tillämpas med nedan nämnda begränsningar även när företagsomstruktureringen gäller bolag inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som till sin bolagsform motsvarar samfund som avses i det direktivet och som är skyldiga att betala samfundsskatt. Ett bolag anses vara hemmahörande inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om det enligt lagstiftningen i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har sin hemort i den staten och det inte enligt något avtal för undvikande av dubbelbeskattning som ingåtts mellan en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och en tredje stat anses vara hemmahörande utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
52 a §	52 a §
Med *fusion* avses arrangemang där	Med *fusion* avses arrangemang där
1) ett eller flera aktiebolag (*överlåtande bolag*) genom upplösning utan likvidationsförfarande överför alla sina tillgångar och skulder till ett annat aktiebolag (*övertagande bolag*) och där aktieägarna i det överlåtande bolaget som vederlag får nya aktier som emitteras eller egna aktier som innehas av det övertagande bolaget, i förhållande till de aktier de ägde; som vederlag får också lämnas pengar, dock högst	1) ett eller flera aktiebolag (*överlåtande bolag*) genom upplösning utan likvidationsförfarande överför alla sina tillgångar och skulder till ett annat aktiebolag (*övertagande bolag*) och där aktieägarna i det överlåtande bolaget som vederlag får nya aktier som emitteras eller egna aktier som innehas av det övertagande bolaget, i förhållande till de aktier de ägde; som vederlag får också lämnas pengar, dock högst

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
tio procent av det sammanlagda nominella värdet av de aktier som lämnas som vederlag eller, om nominellt värde saknas, av den del av det inbetalade aktiekapitalet som motsvarar aktierna, *eller*	*50* procent av det sammanlagda nominella värdet av de aktier som lämnas som vederlag eller, om nominellt värde saknas, av den del av det inbetalade *egna kapitalet* som motsvarar aktierna,
2)ett överlåtande bolag genom upplösning utan likvidationsförfarande överför alla sina tillgångar och skulder till ett övertagande bolag som innehar alla aktier som representerar det överlåtande bolagets aktiekapital, eller till ett aktiebolag som helt ägs av ett sådant bolag.	2) ett överlåtande bolag genom upplösning utan likvidationsförfarande överför alla sina tillgångar och skulder till ett övertagande bolag som innehar alla *aktier i det överlåtande bolaget, eller*
	3) ett överlåtande bolag genom upplösning utan likvidationsförfarande överför alla sina tillgångar och skulder till ett övertagande bolag som ägs i samma förhållande av aktieinnehavarna i det överlåtande bolaget, eller till ett aktiebolag som direkt helt ägs av ett sådant bolag.
52 c §	52 c §
Med *fission* avses i 1 och 2 punkten avsett arrangemang där aktieägarna i det överlåtande bolaget, i förhållande till de aktier de ägde, som vederlag får nya aktier som emitteras eller egna aktier som innehas av vart och ett av de övertagande bolagen; som vederlag får också lämnas pengar, dock högst tio procent av det nominella värdet av de aktier som lämnas som vederlag eller, om nominellt värde saknas, av den del av det inbetalade aktiekapitalet i bolaget som motsvarar aktierna och där	Med *fission* avses *ett* i 1 och 2 punkten avsett arrangemang där aktieägarna i det överlåtande bolaget, i förhållande till de aktier de ägde, som vederlag får nya aktier som emitteras eller egna aktier som innehas av vart och ett av de övertagande bolagen; som vederlag får också lämnas pengar, dock högst *50* procent av det nominella värdet av de aktier som lämnas som vederlag eller, om nominellt värde saknas, av den del av det inbetalade *egna kapitalet* i bolaget som motsvarar aktierna och där
1) ett aktiebolag upplöses utan likvidationsförfarande så att dess tillgångar och skulder överförs till två eller flera aktiebolag *(total fission),* eller	1) ett aktiebolag upplöses utan likvidationsförfarande så att dess tillgångar och skulder överförs till två eller flera aktiebolag (*total fission*), eller
2) ett aktiebolag utan likvidationsförfarande och utan att det upplöses överför en eller flera verksamhetsgrenar som sådana till ett eller flera aktiebolag och lämnar åtminstone en verksamhetsgren i det överlåtande bolaget *(partiell fission)*.	2) ett aktiebolag utan likvidationsförfarande och utan att det upplöses överför en eller flera verksamhetsgrenar som sådana till ett eller flera aktiebolag och lämnar åtminstone en verksamhetsgren i det överlåtande bolaget (*partiell fission*).
	Med fission avses också ett arrangemang där ett aktiebolag utan likvidationsförfarande och utan att det upplöses överför en eller flera verksamhetsgrenar som sådana till ett eller flera nya aktiebolag under bildning och lämnar åtminstone en verksamhetsgren i det

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	överlåtande bolaget och som vederlag får nya aktier i vart och ett av de övertagande bolagen ***(fission som genomförs genom bolagisering)****.*
Med verksamhetsgren avses alla tillgångar och ansvarsförbindelser i en del av ett bolag som från organisatorisk synpunkt utgör en oberoende verksamhet, dvs. en enhet som kan fungera på egen hand.	Med verksamhetsgren avses alla tillgångar och ansvarsförbindelser i en del av ett bolag som från organisatorisk synpunkt utgör en oberoende verksamhet, dvs. en enhet som kan fungera på egen hand.
	Med avvikelse från 1 mom. får vid fission av bostadsaktiebolag och ömsesidiga fastighetsaktiebolag aktieägarna i det överlåtande bolaget, i förhållande till de aktier de ägde, som vederlag nya aktier som emitteras eller egna aktier som innehas av minst ett av de övertagande bolagen till vilket den besittningsrätt som hänför sig till aktieägarens aktier övergår.
Vid fission iakttas vad som i 52 b § föreskrivs om fusion. Vad som föreskrivs om överlåtande bolag och deras aktieägare vid fusion tillämpas på överlåtande bolag och deras aktieägare vid fission och vad som föreskrivs om övertagande bolag och deras aktieägare tillämpas på övertagande bolag och deras aktieägare.	Vid fission iakttas vad som i 52 b § föreskrivs om fusion. Vad som föreskrivs om överlåtande bolag och deras aktieägare vid fusion tillämpas på överlåtande bolag och deras aktieägare vid fission och vad som föreskrivs om övertagande bolag och deras aktieägare tillämpas på övertagande bolag och deras aktieägare.
Reserver som dragits av vid beskattningen av det överlåtande bolaget och som hänför sig till en viss verksamhet överförs till det övertagande bolag som har övertagit den verksamhet som reserven hänför sig till. Vid total fission överförs övriga reserver till de övertagande bolagen i samma proportion som det överlåtande bolagets nettoförmögenhet överförs till de övertagande bolagen. Vid partiell fission överförs övriga reserver till det överlåtande bolaget och det övertagande bolaget i samma proportion som det överlåtande bolage*ts* nettoförmögenhet fördelar sig mellan dessa bolag. Med nettoförmögenhet avses bolagets nettoförmögenhet enligt 2 kap. i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) vid fissionsögonblicket.	Reserver som dragits av vid beskattningen av det överlåtande bolaget och som hänför sig till en viss verksamhet överförs till det övertagande bolag som har övertagit den verksamhet som reserven hänför sig till. Vid total fission överförs övriga reserver till de övertagande bolagen i samma proportion som det överlåtande bolagets nettoförmögenhet överförs till de övertagande bolagen. Vid partiell fission *och fission som genomförs genom bolagisering* överförs övriga reserver till det överlåtande bolaget och det övertagande bolaget i samma proportion som det överlåtande bolagets nettoförmögenhet fördelar sig mellan dessa bolag. Med nettoförmögenhet avses bolagets nettoförmögenhet enligt 2 kap. i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) vid fissionsögonblicket.
Som anskaffningsutgift för aktierna i det övertagande bolaget betraktas den del av anskaffningsutgiften för det överlåtande bolagets aktier som motsvarar den del av det	Som anskaffningsutgift för aktierna i det övertagande bolaget betraktas den del av anskaffningsutgiften för det överlåtande bolagets aktier som motsvarar den del av det

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
överlåtande bolagets nettoförmögenhet som överförts till det övertagande bolaget. Vid partiell fission betraktas som anskaffningsutgift för aktierna i det överlåtande bolaget den del av anskaffningsutgiften för det överlåtande bolagets aktier som motsvarar den del av det överlåtande bolagets nettoförmögenhet som blivit kvar i bolaget. Om det dock är uppenbart att förhållandet mellan de nettoförmögenheter som vid total fission överförs till de övertagande bolagen, eller förhållandet mellan de nettoförmögenheter som vid partiell fission blir kvar i det överlåtande bolaget och de nettoförmögenheter som överförs till det övertagande bolaget, väsentligt avviker från förhållandet mellan det gängse värdet av dessa bolags aktier, används som fördelningsgrund för anskaffningsutgiften förhållandet mellan aktiernas gängse värde.	överlåtande bolagets nettoförmögenhet som överförts till det övertagande bolaget. Vid partiell fission betraktas som anskaffningsutgift för aktierna i det överlåtande bolaget den del av anskaffningsutgiften för det överlåtande bolagets aktier som motsvarar den del av det överlåtande bolagets nettoförmögenhet som blivit kvar i bolaget. Om det dock är uppenbart att förhållandet mellan de nettoförmögenheter som vid total fission överförs till de övertagande bolagen, eller förhållandet mellan de nettoförmögenheter som vid partiell fission blir kvar i det överlåtande bolaget och de nettoförmögenheter som överförs till det övertagande bolaget, väsentligt avviker från förhållandet mellan det gängse värdet av dessa bolags aktier, används som fördelningsgrund för anskaffningsutgiften förhållandet mellan aktiernas gängse värde. *Om de övertagande bolagen vid total fission eller det bolag som delas och de övertagande bolagen vid partiell fission är offentligt noterade bolag, används som fördelningsgrund för anskaffningsutgiften förhållandet mellan aktiernas gängse värde. Vid fission som genomförs genom bolagisering betraktas som anskaffningsutgift för aktier som erhållits som fissionsvederlag den del av det överlåtande bolagets nettoförmögenhet som överförts till det övertagande bolaget.*
52 d §	52 d §
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Vid beskattningen av aktier som erhållits som vederlag räknas som avdragbar anskaffningsutgift det belopp av de överförda tillgångarna som inte dragits av vid beskattningen, minskat med beloppet av de överförda skulderna och reserverna.	Vid beskattningen av aktier som erhållits som vederlag räknas som avdragbar anskaffningsutgift det belopp av de överförda tillgångarna som inte dragits av vid beskattningen, minskat med beloppet av de överförda skulderna och reserverna. *Om det belopp av de överförda tillgångarna som inte dragits av vid beskattningen, minskat med beloppet av de överförda skulderna och reserverna är negativt (**negativ nettoapport**), blir den avdragbara anskaffningsutgiften vid beskattningen av aktier som erhållits som vederlag negativ.*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
52 e §	52 e §
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Om de överförda tillgångarna och skulderna är anknutna till ett fast driftställe som ett inhemskt samfund har i en annan av Europeiska unionens medlemsstater, räknas tillgångarnas sannolika överlåtelsepris samt de reserver som vid beskattningen dragits av från det fasta driftställets inkomst som skattepliktig inkomst för det överlåtande bolaget. Från den skatt som i Finland skall betalas på denna inkomst avdras den skatt som utan bestämmelserna i det direktiv som nämns i 52 § skulle ha betalts för samma inkomst i den stat där det fasta driftstället är beläget.	Om de överförda tillgångarna och skulderna är anknutna till ett fast driftställe som ett inhemskt samfund har i en annan av Europeiska unionens medlemsstater, räknas tillgångarnas sannolika överlåtelsepris samt de reserver som vid beskattningen dragits av från det fasta driftställets inkomst som skattepliktig inkomst för det överlåtande bolaget. Från den skatt som i Finland *ska* betalas på denna inkomst avdras den skatt som utan *tillämpning av* det direktiv som nämns i 52 § *eller motsvarande bestämmelser om företagsomstrukturering som gäller inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet* skulle ha betalats för samma inkomst i den stat där det fasta driftstället är beläget.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Vad som i 1–4 mom. föreskrivs om bolag och fasta driftställen hemmahörande i en medlemsstat i Europeiska unionen tillämpas på motsvarande sätt på bolag och fasta driftställen hemmahörande inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.
	————
	Denna lag träder i kraft den 20 . *Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2027.*
	————

2.

Lag

om ändring av 33 b och 123 § i inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 33 b § 1 mom. och 123 § 2 mom., sådana de lyder, 33 b § 1 mom. i lag 1237/2013 och 123 § 2 mom. i lag 1734/1995, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
33 b §	33 b §
Dividender från bolag som inte är offentligt noterade	*Dividender från bolag som inte är offentligt noterade*
Av dividender från bolag som inte är offentligt noterade utgör 25 procent skattepliktig kapitalinkomst och 75 procent skattefri inkomst upp till det belopp som motsvarar en årlig åtta procents avkastning beräknad på det i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) angivna matematiska värdet för skatteåret för aktierna. Till den del beloppet av sådana dividender som den skatteskyldige får överstiger 150 000 euro utgör 85 procent av dividenderna kapitalinkomst och 15 procent skattefri inkomst.	Av dividender från bolag som inte är offentligt noterade utgör 25 procent skattepliktig kapitalinkomst och 75 procent skattefri inkomst upp till det belopp som motsvarar en årlig åtta procents avkastning beräknad på det i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) angivna *senaste* matematiska värdet för skatteåret för aktierna. Till den del beloppet av sådana dividender som den skatteskyldige får överstiger 150 000 euro utgör 85 procent av dividenderna kapitalinkomst och 15 procent skattefri inkomst.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
123 §	123 §
Fusioners och fissioners inverkan på rätten att dra av förluster	*Fusioners och fissioners inverkan på rätten att dra av förluster*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Vid fusion mellan samfund eller fission av samfund har det övertagande samfundet rätt att enligt 119 och 120 § från sin beskattningsbara inkomst dra av det överlåtande samfundets förlust, om det övertagande samfundet eller dess delägare eller medlemmar eller samfundet och dess delägare eller medlemmar tillsammans från ingången av förluståret har ägt över hälften av	Vid fusion mellan samfund eller fission av samfund har det övertagande samfundet rätt att enligt 119 och 120 § från sin beskattningsbara inkomst dra av det överlåtande samfundets förlust, om det övertagande samfundet eller dess delägare eller medlemmar eller samfundet och dess delägare eller medlemmar tillsammans från ingången av förluståret har ägt över hälften av

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
aktierna eller andelarna i det överlåtande samfundet. Vid fusion har ett övertagande andelslag eller en övertagande sparbank dock alltid rätt att dra av det överlåtande andelslagets eller den överlåtande sparbankens sådana förluster som har uppkommit under det skatteår då fusionen skedde eller under de två föregående skatteåren.	aktierna eller andelarna i det överlåtande samfundet *eller om det övertagande samfundet och det överlåtande samfundet har hört till samma koncern från ingången av förluståret.* Vid fusion har ett övertagande andelslag eller en övertagande sparbank dock alltid rätt att dra av det överlåtande andelslagets eller den överlåtande sparbankens sådana förluster som har uppkommit under det skatteår då fusionen skedde eller under de två föregående skatteåren.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 33 b § träder dock i kraft först den 1 januari 2028. *Lagens 33 b § 1 mom. tillämpas första gången vid beskattningen för 2028.* *Lagens 123 § 2 mom. tillämpas första gången vid beskattningen för 2027.*

3.

Lag

om temporär ändring av 33 b § i inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras temporärt i inkomstskattelagen (1535/1992) 33 b § 1 mom., sådant det lyder i lag 1086/2025, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
33 b §	33 b §
Dividender från bolag som inte är offentligt noterade	*Dividender från bolag som inte är offentligt noterade*
Av dividender från bolag som inte är offentligt noterade utgör 25 procent skattepliktig kapitalinkomst och 75 procent skattefri inkomst upp till det belopp som motsvarar en årlig åtta procents avkastning beräknad på det i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) angivna matematiska värdet för skatteåret för aktierna. Till den del beloppet av sådana dividender som den skatteskyldige får överstiger 150 000 euro utgör 85 procent av dividenderna kapitalinkomst och 15 procent skattefri inkomst. Om det bolag som delar ut dividend har förvärvat aktier den 1 januari 2017 eller därefter vid ett aktiebyte enligt 52 f § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och parterna i aktiebytet står i intressegemenskap med varandra i enlighet med 5 mom. i den paragrafen, och 3 § 9 mom. i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen inte har tillämpats vid fastställandet av aktiens matematiska värde för skatteåret, beräknas en årlig avkastning på åtta procent på aktiens matematiska värde för skatteåret justerad med värdet enligt 3 § 9 mom. i den lagen på de aktier som förvärvats vid aktiebyte.	Av dividender från bolag som inte är offentligt noterade utgör 25 procent skattepliktig kapitalinkomst och 75 procent skattefri inkomst upp till det belopp som motsvarar en årlig åtta procents avkastning beräknad på det i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) angivna *senaste* matematiska värdet för skatteåret för aktierna. Till den del beloppet av sådana dividender som den skatteskyldige får överstiger 150 000 euro utgör 85 procent av dividenderna kapitalinkomst och 15 procent skattefri inkomst. Om det bolag som delar ut dividend har förvärvat aktier den 1 januari 2017 eller därefter vid ett aktiebyte enligt 52 f § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och parterna i aktiebytet står i intressegemenskap med varandra i enlighet med 5 mom. i den paragrafen, och 3 § 9 mom. i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen inte har tillämpats vid fastställandet av aktiens matematiska värde för skatteåret, beräknas en årlig avkastning på åtta procent på aktiens matematiska värde för skatteåret justerad med värdet enligt 3 § 9 mom. i den lagen på de aktier som förvärvats vid aktiebyte.

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	————
	Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 december 2027.
	Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2027.
	————

4.

Lag

om ändring av lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) 2 § 2 mom., 5 § 3 och 5 mom. samt 9, 10, 12 och 13 §, av dem 12 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1085/2025, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §	2 §
Nettoförmögenheten för bolag som inte är offentligt noterade	*Nettoförmögenheten för bolag som inte är offentligt noterade*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Tillgångar är bolagets anläggnings-, omsättnings-, investerings- och finansieringstillgångar samt andra sådana tillgångar och sådana utgifter med lång verkningstid som har förmögenhetsvärde. Som tillgångar anses dock inte latenta skattefordringar enligt 5 kap. 18 § i bokföringslagen (1336/1997).	Tillgångar är bolagets anläggnings-, omsättnings-, investerings- och finansieringstillgångar samt andra sådana tillgångar och sådana utgifter med lång verkningstid som har förmögenhetsvärde. Som tillgångar anses dock inte latenta skattefordringar enligt 5 kap. 18 § i bokföringslagen (1336/1997) *eller medel enligt 12 § i denna lag som placerats i bolaget i samband med en aktieemission till den del aktierna inte har registrerats i handelsregistret under bolagets skatteår.*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
5 §	5 §
Jämförelsevärdet för aktier i andra bolag vilka hör till bolagstillgångar	*Jämförelsevärdet för aktier i andra bolag vilka hör till bolagstillgångar*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Under skatteåret företagen ökning eller nedsättning av aktiekapitalet, inlösen, annat förvärv samt överlåtelse av bolagets aktier, liksom även ändring av aktiernas nominella belopp eller bokföringsmässiga motvärde, beaktas när aktiernas jämförelsevärde räknas ut, om teckningstiden för aktier vid nyemission har löpt ut eller aktierna har	Under skatteåret företagen ökning eller nedsättning av aktiekapitalet, inlösen, annat förvärv samt överlåtelse av bolagets aktier, liksom även ändring av aktiernas nominella belopp eller bokföringsmässiga motvärde, beaktas när aktiernas jämförelsevärde räknas ut, om teckningstiden för aktier vid nyemission har löpt ut eller aktierna har

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
förvärvats eller överlåtits före utgången av skatteåret eller om någon annan förändring antecknats i handelsregistret före utgången av skatteåret. Härvid räknas bolagets nettoförmögenhet ut så att till nettoförmögenheten läggs bolagets nya inbetalda kapital och det belopp som fåtts vid överlåtelse av aktier och avdras det belopp som betalts till bolagets aktieägare på grund av nedsättning av aktiekapitalet och inlösen och förvärv av aktier.	förvärvats eller överlåtits före utgången av skatteåret eller om någon annan förändring antecknats i handelsregistret före utgången av skatteåret. Härvid räknas bolagets nettoförmögenhet ut så att till nettoförmögenheten läggs bolagets nya inbetalda kapital och det belopp som fåtts vid överlåtelse av aktier och avdras det belopp som betalats till bolagets aktieägare på grund av nedsättning av aktiekapitalet och inlösen och förvärv av aktier. *Om ökningen av aktiekapitalet hänför sig till en sådan verksamhetsöverlåtelse som avses i 52 d § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och det belopp av de överförda tillgångarna som inte dragits av vid beskattningen, minskat med de överförda skulderna och reserverna är negativt dras det negativa beloppet av från nettoförmögenheten.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
När jämförelsevärdet bestäms omvandlas aktiernas jämförelsevärde för det föregående året till ett jämförligt belopp så att till aktiernas sammanräknade jämförelsevärde för det föregående året läggs bolagets nya inbetalda kapital och avdras beloppet av det kapital som bolaget betalat aktieägarna på grund av nedsättning av aktiekapitalet och inlösen och förvärv av aktier. Aktiestockens på så sätt erhållna nya värde divideras med det nya antalet aktier.	När jämförelsevärdet bestäms omvandlas aktiernas jämförelsevärde för det föregående året till ett jämförligt belopp så att till aktiernas sammanräknade jämförelsevärde för det föregående året läggs bolagets nya inbetalda kapital och avdras beloppet av det kapital som bolaget betalat aktieägarna på grund av nedsättning av aktiekapitalet och inlösen och förvärv av aktier *samt beloppet av den negativa nettoapport som uppstått vid verksamhetsöverlåtelsen.*
9 §	9 §
Aktiers matematiska värde	*Aktiers matematiska värde*
En akties matematiska värde räknas ut så att bolagets justerade nettoförmögenhet divideras med antalet av de aktier i bolaget som finns på marknaden. Av bolaget inlösta och i övrigt förvärvade egna aktier lämnas obeaktade när det matematiska värdet räknas ut.	En akties matematiska värde räknas ut så att bolagets justerade nettoförmögenhet divideras med antalet av de aktier i bolaget som finns på marknaden. *Med aktier som finns på marknaden avses aktier som har registrerats i handelsregistret före utgången av den senaste räkenskapsperiod som föregick ingången av bolagets skatteår.* Av bolaget inlösta och i övrigt förvärvade egna aktier lämnas obeaktade när det matematiska värdet räknas ut.

Gällande lydelse

10 §

Värdering av aktierna i ett nytt bolag

Som det matematiska värdet för en aktie i ett nytt bolag, som inte kan anses ha blivit bildat i syfte att fortsätta med verksamheten inom en affär, ett yrke, jordbruk eller skogsbruk eller en sammanslutning eller ett samfund som redan funnits och vars första räkenskapsperiod inte har löpt ut före skatteårets ingång, anses aktiens nominella belopp eller, om inget nominellt belopp finns, aktiens bokföringsmässiga motvärde eller, på yrkande av bolaget eller dess delägare, aktiens teckningspris, om detta är högre än det nominella beloppet eller det bokföringsmässiga motvärdet.

12 §

Ändring av aktiekapitalet

Om aktiekapitalet har ökats efter att den senaste räkenskapsperioden som föregick skatteårets ingång har löpt ut, anses som det matematiska värdet under skatteåret för de nya aktier som tecknats i samband med ökningen aktiernas nominella belopp. Om inget nominellt belopp finns, beaktas aktiernas bokföringsmässiga motvärde eller, om bolaget eller dess delägare så yrkar, aktiernas teckningspris, om detta är högre än det nominella beloppet eller det bokföringsmässiga motvärdet.

Om aktiekapitalet har ökats då bolaget förvärvat aktier i samband med ett aktiebyte

Föreslagen lydelse

10 §

Värdering av aktierna i ett nytt bolag

Som det matematiska värdet för en aktie i ett nytt bolag, som inte kan anses ha blivit bildat i syfte att fortsätta med verksamheten inom en affär, ett yrke, jordbruk eller skogsbruk eller en sammanslutning eller ett samfund som redan funnits och vars första räkenskapsperiod inte har löpt ut före skatteårets ingång, anses aktiens nominella belopp eller, om inget nominellt belopp finns, aktiens bokföringsmässiga motvärde eller, på yrkande av bolaget eller dess delägare, aktiens teckningspris, om detta är högre än det nominella beloppet eller det bokföringsmässiga motvärdet. *Om ett nytt bolag bildas genom en verksamhetsöverlåtelse enligt 52 d § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och det belopp av de överförda tillgångarna som inte dragits av vid beskattningen, minskat med beloppet av de överförda skulderna och reserverna är negativt, anses som det matematiska värdet för en aktie noll euro.*

12 §

Aktieemission

För nya aktier som tecknats eller emitterats i samband med en aktieemission och som inte ingår i antalet aktier under den senaste räkenskapsperiod som föregick skatteårets ingång fastställs det matematiska värdet under bolagets skatteår först när aktierna har registrerats i handelsregistret. Det matematiska värdet under skatteåret för aktierna anses då vara aktiernas nominella belopp. Om inget nominellt belopp finns, beaktas aktiernas bokföringsmässiga motvärde eller, om bolaget eller dess delägare så yrkar, aktiernas teckningspris, om detta är högre än det nominella beloppet eller det bokföringsmässiga motvärdet.

Om i 1 mom. avsedda nya aktier ges som vederlag vid ett aktiebyte enligt 52 f § i lagen

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
enligt 52 f § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och parterna i aktiebytet står i intressegemenskap med varandra i enlighet med 5 mom. i den paragrafen, anses som det matematiska värdet för en ny aktie som bolaget gett som vederlag det matematiska värdet för de förvärvade aktierna före aktiebytet dividerat med antalet aktier som lämnats som vederlag. Detta tillämpas också till den del teckningar av en emission mot vederlag i samband med ett aktiebyte tas upp i fonden för inbetalt fritt eget kapital.	*om* beskattning av inkomst av näringsverksamhet och parterna i aktiebytet står i intressegemenskap med varandra *på det sätt som avses i* 5 mom. i den paragrafen, anses som det matematiska värdet *av dessa aktier det matematiska värdet av de vid aktiebytet förvärvade aktierna i målbolaget före aktiebytet* dividerat med antalet aktier som lämnats som vederlag. Detta tillämpas också till den del teckningar av en emission mot vederlag i samband med ett aktiebyte tas upp i fonden för inbetalt fritt eget kapital. *Om i 1 mom. avsedda nya aktier ges som vederlag vid en verksamhetsöverlåtelse enligt 52 d § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och det belopp av de överförda tillgångarna som inte dragits av vid beskattningen, minskat med beloppet av de överförda skulderna och reserverna är negativt, anses som det matematiska värdet för aktierna noll euro.* *Om i 1–3 mom. avsedda nya aktier registreras i handelsregistret efter att den senaste räkenskapsperiod som föregick ingången av bolagets skatteår har löpt ut, men före utgången av samma kalenderår, och bolaget efter registreringen av dessa aktier delar ut dividend som kan lyftas ännu under samma kalenderår, fastställs för de nya aktierna i enlighet med 1–3 mom. ett matematiskt värde också för bolagets skatteår som föregick registreringen.*
13 §	13 §
Fusion och delning av bolag	*Fusion och delning av bolag*
Fusion och delning av bolag och andra motsvarande förändringar beaktas separat vid uträkningen av det matematiska värdet.	*Ett vid fusion övertagande bolags och ett vid kombinationsfusion bildat nytt bolags nettoförmögenhet beaktas vid uträkningen av det matematiska värdet för aktien under det skatteår då fusionen genomförs så att nettoförmögenheten erhålls genom att det övertagande bolagets och de överlåtande bolagens nettoförmögenhet räknas ihop. Till det övertagande bolagets tillgångar räknas dock inte de aktier som bolaget äger i det överlåtande bolaget. Om fusionsvederlaget*

Gällande lydelse

Om fusionen har trätt i kraft före utgången av den räkenskapsperiod för vilken dividend delas ut och dividenden kan tas ut under det kalenderår under vilken räkenskapsperioden har löpt ut, erhålls det övertagande bolagets och ett vid kombinationsfusion bildat nytt bolags nettoförmögenhet så att det övertagande bolagets och de överlåtande bolagens nettoförmögenhet räknas ihop. Till det övertagande bolagets tillgångar räknas dock inte de aktier som bolaget äger i det överlåtande bolaget. Om fusionsvederlaget utgörs av annat än det övertagande bolagets aktier, beaktas detta likaså som en faktor som minskar det övertagande bolagets tillgångar. En akties matematiska värde erhålls så att den nettoförmögenhet som erhållits på detta sätt divideras med antalet aktier på marknaden i det övertagande bolaget eller det nya bolaget.

Bestämmelserna i 2 mom. iakttas i tillämpliga delar när det matematiska värdet för aktierna i det ursprungliga bolaget och det övertagande bolaget räknas ut vid delning.

Föreslagen lydelse

utgörs av annat än det övertagande bolagets aktier, beaktas detta likaså som en faktor som minskar det övertagande bolagets tillgångar. En akties matematiska värde erhålls så att den nettoförmögenhet som erhållits på detta sätt divideras med antalet aktier på marknaden i det övertagande bolaget eller det nya bolaget.

Bestämmelserna i 1 mom. iakttas i tillämpliga delar när det matematiska värdet för aktierna i det ursprungliga bolaget och det övertagande bolaget räknas ut vid delning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2027.
